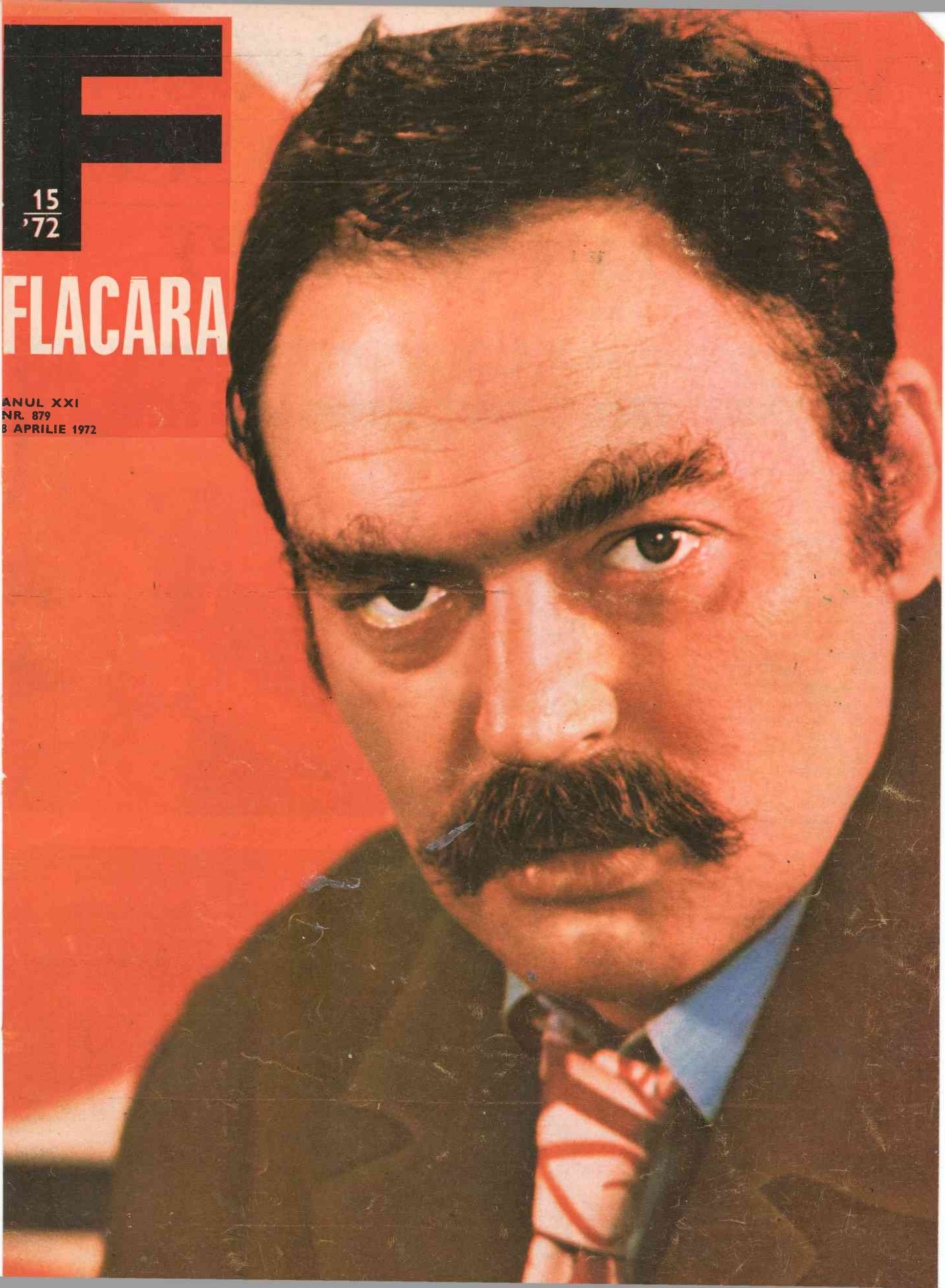

F

15
'72

FLACĂRA

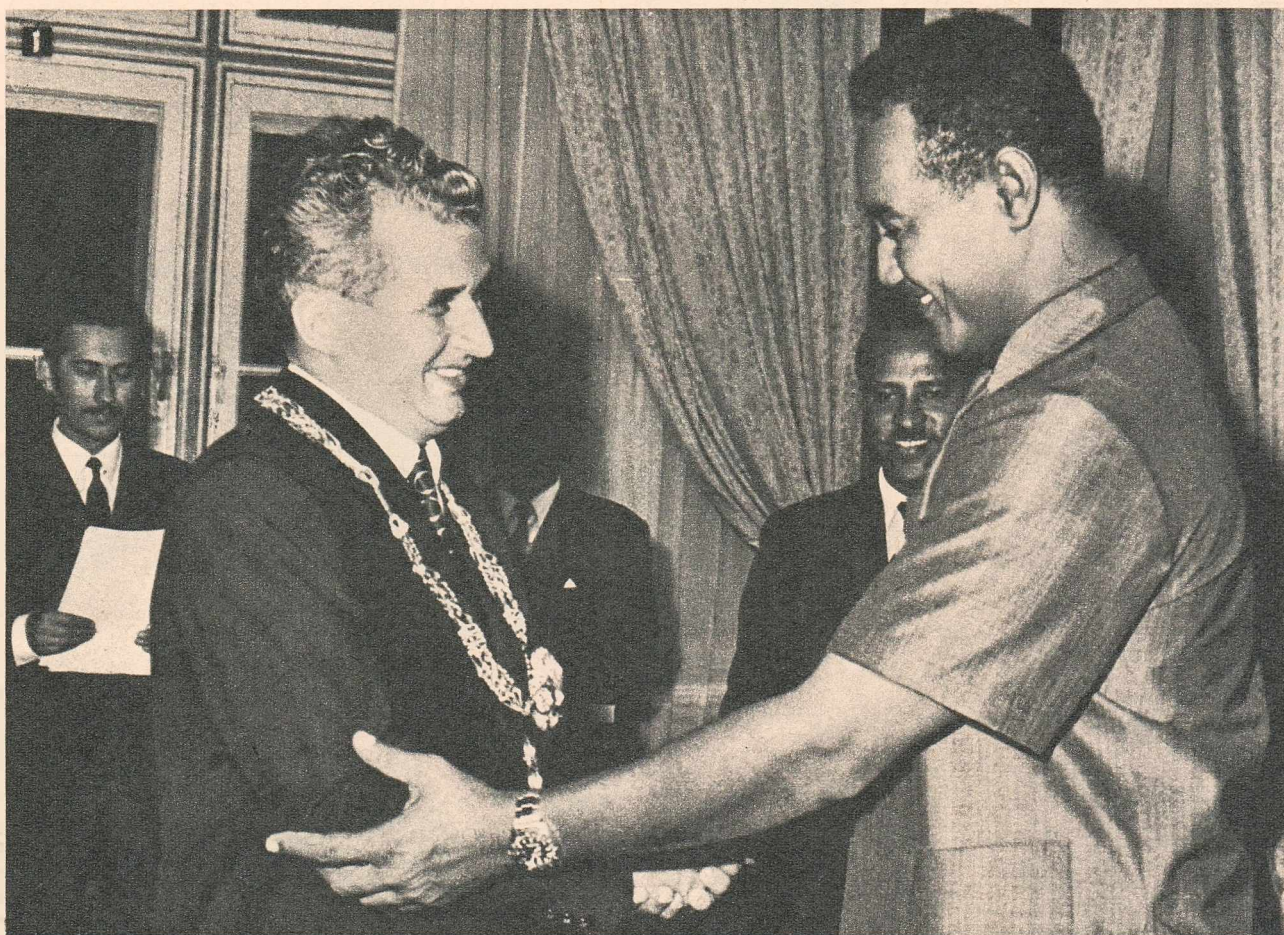
ANUL XXI
NR. 879
8 APRILIE 1972

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN SUDAN ȘI EGIPT

S-a încheiat, în această săptămână, călătoria întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu în opt țări ale continentului african. Căldura, cordialitatea și stima cu care conducătorul partidului și statului nostru a fost întâmpinat pretutindeni au creat cele mai bune auspicii pentru convorbiri rodnice, care au deschis o perspectivă înfloritoare relațiilor cu aceste țări. Sprijinul ferm exprimat în repetate rânduri față de întărirea frontului de acțiune antiimperialistă a conferit vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în țările africane caracterul unui eveniment de importanță deosebită al vieții internaționale. Declarația comună româno-sudaneză menționa astfel că «cele două părți au exprimat sprijinul lor pentru mișcările africane de eliberare din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau, Namibia și toate teritoriile care se află încă sub dominație colonială, în lupta lor împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului. Ele au condamnat politica de apartheid și discriminare rasială practică de guvernul Africii de Sud și regimul minoritar din Rhodesia».

«Am venit în țara dumneavoastră — a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu la începutul vizitei sale în Republica Arabă Egipt, ultima etapă a călătoriei pe continentul african a conducătorului partidului și statului nostru — cu dorința de a explora împreună căile pentru dezvoltarea tot mai puternică a cooperării în domeniile economic, științific, cultural, în toate sectoarele de activitate». Cele câteva zile ale vizitei oficiale în Republica Arabă Egipt, convorbirile purtate cu acest prilej au evidențiat noi căi de lărgire și adâncire a colaborării multilaterale dintre cele două state, popoare și partide. Primirea călduroasă, prietenească făcută înalților soli ai poporului român în orașele egiptene vizitate, în toate centrele economice și culturale în care au poposit, este expresia deosebitului prestigiu de care se bucură secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, politica externă dinamică și adânc principală a țării noastre.

1

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, primind de la președintele Republicii Democratice Sudan, generalul maior Gaafar Mohammed Numeiry, «Colanul de onoare» — cea mai înaltă distincție a Sudanului.

2

Aspect de la convorbirile oficiale purtate în Republica Democratică Sudan.

3

Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Anwar Sadat în timpul convorbirilor oficiale.

4

În cursul vizitei la nepieritoarele monumente ale culturii egiptene și universale — piramidele și Sfinxul de la Gizeh.

5

Caldă stringere de mină pe aeroportul din Cairo.

În șapte zile

S-a încălzit. S-a încălzit bine. Săptămîna aceasta marea grădină a naturii ne-a îmbrățișat cu flori multicolore și cu verdele crud al frunzelor țîșnite din găocile mugurilor și semințelor. Această inundație vegetală, proaspătă, o dată cu efectul ei tonic, optimist, intensifică starea de alertă a celor care muncesc în agricultură. Pentru că oricît s-ar spune că în agricultură din 365 de zile se lucrează 365 de zile, totuși pe parcurs sînt perioade în care intensitatea muncii se dublează și chiar triplează ca volum, concentrare și suprapunere a fel și fel de lucrări de sezon. Această săptămîna poartă amprenta tocmai unei asemenea tensiuni. O întreagă rețea de activiști de stat și obștești, mii și zeci de mii de specialiști sînt mobilizați împreună cu cîteva milioane de țărani cooperatori în campania agricolă de primăvară. Nu există cotidian central sau județean care să nu urmărească fazele acestei importante acțiuni economice. Este și firesc, pentru că în mod real de succesul ei depinde satisfacerea cerințelor aprovizionării populației cu produse alimentare — și nu numai alimentare — pe anul următor. Deci practic întreaga țară, noi toți cei peste 20 000 000 de cetățeni ai Republicii Socialiste România sînt interesați ca aceste zile care hotărăsc recolta anului 1972 să fie folosite din plin. Din complexul de lucrări și preocupări ale săptămîinii se desprinde clar un fapt determinat de specificul anotimpului precedent și al primăverii pe care o parcurgem. Analiza făcută de către Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, împreună cu specialiștii din cercetare, din rețeaua agrometeorologică și din aparatul central, privind evoluția lucrărilor agricole și problema adaptării tehnologiilor la condițiile climatice actuale și de perspectivă, a scos iar în evidență necesitatea urgentării tuturor lucrărilor agricole, a încheierii grabnice a restanțelor epocii întîii, a intensificării celor din epoca a doua și mai ales a luării de măsuri pentru reținerea și folosirea umidității solului.

Vremea aceasta minunată, cu soare strălucitor, care ne-a hotărît să punem paltoanele la naftalină și să începem a ne face planuri de concediu, are un revers negativ pentru culturi. Iarna săracă în precipitații, frecvența vînturilor și temperatura în creștere au făcut ca în majoritatea județelor rezervele de apă ale solului să scadă continuu. Specialiștii ne confirmă că grosimea stratului uscat a crescut pînă la 4-5 centimetri și, paralel cu tendința aproape generală de coborîre a nivelului apelor freatice, căldura a pătruns pînă la adîncimi de un metru. Pentru cei care lucrează în agricultura aceste amănunte tehnice sînt raportate la tehnologiile care trebuie folosite spre a împiedica pierderile în tone la fiecare hectar de grîu, porumb sau alte cereale. Din acest motiv, în această săptămîna s-a declanșat strategia folosirii apei: se cere specialiștilor să subordoneze tehnologiile de lucru necesității de a conserva cît mai durabil rezerva actuală de apă; se recomandă evitarea lucrărilor prea adînci la pregătirea patului germinativ; la semănat trebuie avut grijă de a pune în contact sămînța cu solul umed cu ajutorul tăvălugilor după brazdare sau prin reglarea corespunzătoare a roților de tasare ale semănătorilor; este recomandată stabilirea corectă a desimii de semănat, avîndu-se în vedere limitele inferioare ale densității stabilite ca optime; declanșarea campaniei de irigare trebuie începută cu 20-25 de zile mai devreme ca în alți ani; la declanșarea irigațiilor și stabilirea normelor de udare se ține seama de provizia de apă a solului și necesitatea joncțiunii dintre apa de irigare și apa capilară din stratul subarabil etc., etc. Iată numai cîteva dintre acțiunile care fac parte din strategia utilizării apei. A fi țărăn, a fi tehnician în agricultură nu-i lucru ușor astăzi. Dar nici natura nu-și mai poate face de cap. Chiar cînd apa e deficitară știm ce trebuie făcut și facem.

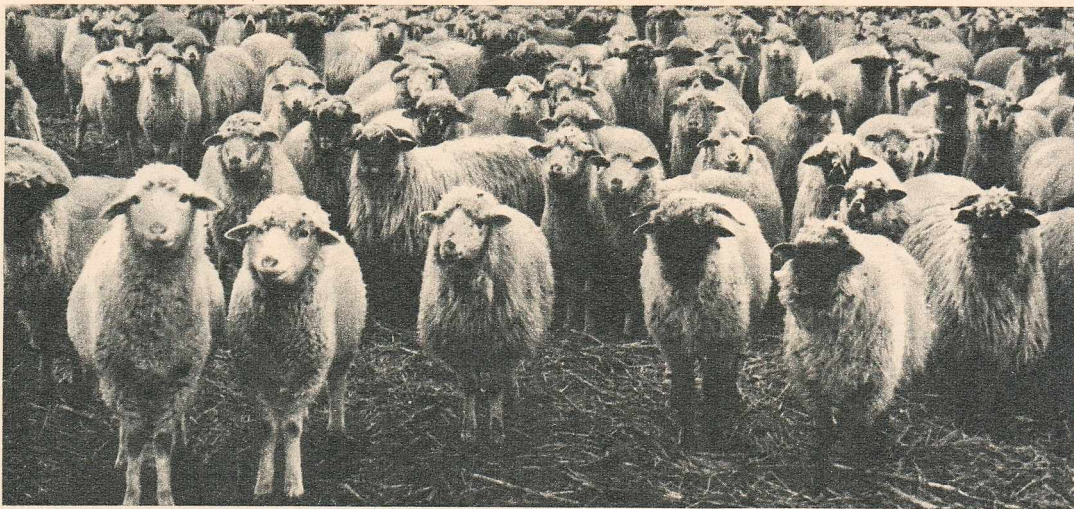
Mihai MÎRZA

Martî, 4 aprilie 1972

săptămîna în imagini

ploaie la cerere

Appreciind irigarea ca pe un mijloc eficient de sporire a recoltelor și mai cu seamă de preîntîmpinare a eventualelor săptămîni și luni secetoase, cooperatorii din comuna Valea Măcrișului au realizat pînă la primul trimestru al anului un canal de aducțiune de 10 km. Concomitent cu această lucrare continuă și acțiunea de desecare a terenurilor inundabile, astfel încît la sfîrșitul anului să fie redată agriculturii o suprafață de teren cultivabil de aproximativ 6 000 de ha.

pășunile — hrana sigură a animalelor

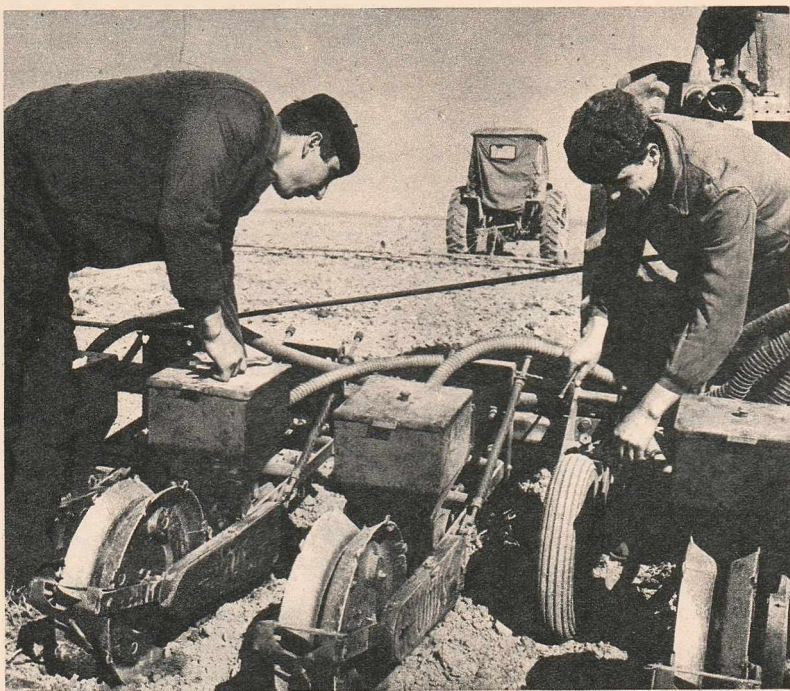
Pentru obținerea unor producții sporite de lapte și carne, asigurarea bazei furajere constituie o condiție esențială. Curățirea, nivelarea, fertilizarea și irigarea pășunilor constituie la ora actuală o îndatorire de căpetenie pentru toate unitățile agriculturii noastre socialiste. La cooperativa Smeeni, județul Buzău, de unde vă prezentăm această fotografie, din cele 2 900 ha teren arabil, 243 ha sînt cultivate cu lucernă, 7 ha cu sfeclă de nutreț, iar 40 ha vor fi rezervate pentru culturile de masă verde.

S-a terminat cu bine (firește, nu din punctul de vedere al norvegienilor) turneul hocheiștilor de pe trei continente constituți în grupa B a Campionatului mondial, a cărui primitoare gazdă a fost Bucureștiul nostru. Un nesperat loc IV (nesperat dat fiind că și hocheiul își are scepticii lui) obținut de tricolorii noștri răsplătește eforturile lor și ale antrenorilor, ne dă dreptul să ne războim mai departe în zona de mijloc și să visăm, de ce nu, la grupa aristocrației frumosului sport cu puc și crosă. Pentru că în materie de hochei fair play înseamnă ceva mai mult și mai complicat decît pur și simplu sportivitate; pentru că, pe gheață, fair play înseamnă bărbăție și nu brutalitate primitivă, cavalerism și nu defetism, redacția noastră a înțeles să răsplătească pe campionii fair play-ului acestei ediții, echipa reprezentativă a Republicii Democratice Germane, cu o frumoasă cupă. În fotografie: Frank Braun, căpitanul echipei, e bucurat să primească această răsplată a cavalerismului în sport.

satisfacțiile locului IV și cele ale cavalerismului

Fotografie de Dragoș NEAGU

lucrări de urgență în această primăvară secetoasă

Printr-o continuă intensificare a lucrărilor, unitățile agricole de stat din întreaga țară au însămintat, la ora cînd închidem ediția noastră, cea mai mare parte din suprafețele prevăzute pentru culturile din prima epocă. Accelerarea ritmului de însămintare în aceste zile prielnice creează posibilitatea ca semințele să mai poată profita de starea de umiditate a solului. Specialiștii din agricultură au constatat că o zi pierdută, prin întîrzierea lucrărilor, lipsește viitoarele plante de 3—4 vagoane de apă ce se evaporă în 24 de ore de pe fiecare hectar. Se recomandă de aceea accelerarea acțiunilor de reținere a apei în sol: discuirea și grăparea terenurilor.

Tocmai pentru că primăvara se află într-un avans de cel puțin 15 zile se impune o urgență a tuturor lucrărilor, inclusiv îngrijirea culturilor de legume — mazărea, spanacul, ceapa, usturoiul, avînd acum toate condițiile naturale pentru dezvoltarea procesului germinativ. Concomitent trebuie încheiate ultimele lucrări de întreținere a solarilor, astfel încît să se creeze posibilitatea obținerii unor cît mai mari cantități de legume timpurii. Pentru aceasta este necesar ca organele și organizațiile de partid, toți specialiștii, să acorde sprijinul necesar și la timp lucrătorilor ogoarelor.

de cinci ani, nici o întîrziere!

Vremurile cînd doar toamna se numărau bobocii au fost înlocuite, cel puțin în industrie, cu evidența zilnică, riguroasă, a fiecărei mișcări. Astfel, cei de la Fabrica de tricotate «Crinul» au știut că în ziua de 25 ale lunii martie și-au îndeplinit planul trimestrial la toți indicatorii. Zilele ciștigate au însemnat un plus de producție în valoare de peste trei milioane lei.

Dar din palmaresul de realizări ale harnicului colectiv mai trebuie menționate și alte aspecte. Așa, de exemplu, de peste cinci ani întreprinderea nu a avut nici un fel de întîrzieri la livrările către beneficiarii din țară și din străinătate. «Crinul» realizează cel mai mare procent de produse de calitate înaltă în comparație cu alte fabrici similare din țară. 30% din producția anului 1972 o constituie sortimente noi, din care menționăm doar noile bluze pentru bărbați, femeii și copii, șorțuri, treninguri, rochii de plajă, halate de baie etc., confecționate din bumbac în amestec cu poliester. Cu acest nou material, confecțiile vor fi mai ușor de întreținut, ușor lavabile și neșifonabile, cu noi efecte de culori și se vor vinde la prețuri mai accesibile.

nutria în crescătorie

Iată o nouă îndeletnicire, pînă mai ieri necunoscută pe meleagurile Sălajului. Inițiativa aparține cooperativelor din comuna Românași (localitate așezată la poalele Meseșului). Nutria este un animal a cărui greutate ajunge la 6—7 kg și a cărei blană — maro spre negru — este foarte apreciată și solicitată la export. Dacă ținem seama și de comestibilitatea cărnii și de faptul că aceste mamifere sînt foarte prolifiche (se înmulțesc de 2—3 ori pe an, totalizînd circa 20 de pui de fiecare femelă), ne apare și mai limpede cum această rară îndeletnicire va fi pentru cooperativii din Românași un adevărat izvor de venituri.

Dacă în august anul trecut (dată cînd a luat ființă crescătoria) s-a pornit de la 60 de exemplare, azi s-a ajuns la peste 150. La sfîrșitul anului (de altfel acesta este primul an de reproducție) numărul lor va spori considerabil, iar o dată cu el și veniturile cooperativilor din Românași.

iași: un nou și modern complex meșteșugăresc

De curînd, Iașul s-a îmbogățit cu o nouă și modernă unitate a cooperăției meșteșugărești: «Arta modei». Este vorba de un complex de ateliere menite să furnizeze, folosind cei mai buni meșteri ai orașului, îmbrăcăminte pentru femei și bărbați, încălțăminte de lux, marochinărie etc. Construcția complexului (șase etaje), înălțată din beton și sticlă, constituie ea însăși o podoabă urbanistică a Iașului de azi.

prezenți în 25 de țări

Marochinăria — iată una dintre ramurile principale ale industriei sibiene. Poșetele pe care le produce azi orașul de pe malul Cibinului sînt apreciate nu numai în țară, ci și peste hotare. Ele pot fi găsite în magazinele din numeroase mari orașe ale lumii. Întreprinderea care le produce, Fabrica «13 Decembrie», le exportă în peste 25 de țări. Realizate cu mult gust și rafinament (Sibiul are o veche tradiție în domeniul confecțiilor din piele), poșetele fabricate la Sibiu sînt prezente și la toate expozițiile românești cu produse de marochinărie. Pînă acum au fost realizate și puse în vînzare peste 200 de sortimente. În afară de poșete, fabrica din Sibiu mai produce pantofi de damă, valize, serviete etc.

cu o zi mai devreme

Muncitorii, inginerii și tehnicienii industriei prahovene, care realizează mai bine de 6 la sută din întreaga producție a țării, s-au achitat cu o zi mai devreme de îndatoririle planului trimestrial. Datorită folosirii capacităților de producție la un grad superior celui prevăzut și a timpului de lucru, ca și a altor măsuri eficiente, colectivele din acest județ au realizat suplimentar o producție-marfă evaluată la peste 54 000 000 lei. Comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, volumul producției globale industriale a sporit cu peste 8 la sută.

arheologii la târșor

De 16 ani, aproape fără întrerupere, o echipă de arheologi «sapă» la Târșor (18 km de Ploiești) pentru a scoate la lumină vestigiile ale unei lumi de mult dispărute. Este vorba de unul dintre cele mai importante șantiere arheologice deschise vreodată pe teritoriul țării. Ce s-a descoperit pînă în prezent?

Târșorul — ne declară cunoscutul arheolog Gheorghe Diaconu de la Institutul de arheologie, conducătorul șantierului — a fost între secolele XIV și XVII un bogat centru economic și reședință de curte domnească pe vremea lui Mircea cel Bătrîn, Vlad Țepeș, Neagoe Basarab și Mihai Viteazul. Săpînd printre zidurile așezării și ale palatului domnesc (parte din ele se mai păstrează și azi) am descoperit împreună cu arheologul Victor Teodorescu, directorul Muzeului de istorie din Ploiești, vestigiile importante legate de istoria țării. S-au găsit urme din vremea dacilor (locuințe, unelte, terme și castre romane etc.), din perioada de formare a poporului român (secolele V—VII și VIII—X). Au fost scoase la lumină resturile unor sate străvechi. Pînă acum au fost depistate peste o sută de locuințe prefeudale și feudale, au fost deschise 1 000 de morminte; de asemenea, au fost găsite sute de monede, începînd cu cele ale împăraților romani și terminînd cu cele ale voievozilor, precum și mii de vase din ceramică, podoabe etc. Tot acest material arheologic a fost depozitat la Ploiești, urmînd ca piesele cele mai de seamă să fie expuse în noul muzeu care se va deschide în acest oraș.

Campania de săpături din acest an, întrerupte de iarnă, — ne spune în continuare interlocutorul nostru — reîncepe în primele zile ale lunii mai. Sînt la Târșor atîtea urme ale trecutului, încît investigațiile arheologice de aici vor dura încă cel puțin douăzeci de ani. Târșor: interiorul unei locuințe din secolele V—VII. Pentru prima dată arheologii s-au întîlnit cu o masă rotundă săpată în pămînt.

turnee

Sub titlul «Paganini cîntat cu bravură», ziarul «Weser Nachrichten» din Bremen (R.F. a Germaniei) scrie, între altele, despre felul în care violonista romîncă Gabriela Ijac a interpretat în cadrul turneului său Concertul nr.1 de Paganini: «Această tînără virtuoză de prim rang pare că nu mai este la începutul carierei sale ci este o muziciană care a atins deja culmea»...

Un nou turneu, în aprilie, al Gabrielei Ijac în R.D. Germană, la Meiningen și Magdeburg.

aer liber și frumusețe

În urma unei convorbiri pe care am avut-o cu tovarășul Paraschiv Becar, directorul Administrației parcurilor din București, sîntem în măsură să vă informăm asupra cîtorva dintre măsurile ce se vor întreprinde în această primăvară pentru ca orășeanul să-și poată petrece cîteva ore în aer liber, înconjurat de frumusețe.

Astfel, în Cișmigiu va fi amenajată movila și un nou parc japonez, va fi dezvoltat colțul copiilor care, între altele, va beneficia de trăsorele cu ponei; la Herăstrău vor circula noi ambarcații și vor exista noi jocuri pentru copii etc. De asemeni, se vor lua măsuri pentru ca cele cîteva mii de hectare de păduri extravilane să devină spații de recreare, cu toate dotările necesare unui agrement civilizat. Fără a divulga toate surprizele sezonului estival, publicăm instantaneul alăturat, care vă înfățișează trăsorele cu ponei ce vor fi puse la dispoziția publicului vizitator în Pădurea Băneasa. Și tot aici vor exista cai de-adevărațea pentru amatorii de călărie.

Mai trebuie arătat că administrația parcurilor a stabilit o colaborare mai strînsă cu rețeaua comercială, în sensul extinderii dotărilor pentru populație. Cît și pentru găsirea unor formule de amenajare a acestora într-un stil care să se armonizeze cu peisajul înconjurător.

concert simfonic într-o fabrică

De curînd, muncitorii lutieri ai Fabricii de instrumente muzicale din Reghin au avut marea bucurie de a participa la un concert simfonic sui-generis. Festivitatea a avut loc în incinta întreprinderii lor și s-a bucurat de prezența Filarmonicii din Tg. Mureș. Solist și dirijor, artistul poporului Ion Voicu.

La sfîrșitul concertului, colectivul întreprinderii a dăruit maestrului Ion Voicu cea mai bună vioară executată pînă în prezent în semn de omagiu și prețuire aduse artei interpretative a renumitului artist român.

cooperatori — viitori tractoriști

Pentru buna desfășurare a campaniei agricole din acest an, Direcția generală județeană a agriculturii, industriei alimentare și apelor din județul Dolj a întreprins, printre altele, și o permanentă acțiune pentru calificare în meseria de tractorist a unui mare număr de cooperatori, atît în rîndul bărbaților cît și în cel al femeilor.

MIRCEA ALBULESCU, actorul care ne-a convins de «Puterea și Adevărul» talentului său.

Fotografie de
S. STEINER

Prezentarea artistică:
Dan BĂRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București,
Piața Științei 1, Sectorul 1
Căsuța poștală 4112. Of. 33
Telefon 17.60.10—int. 1744
TIPARUL executat la Combi-
natul poligrafic «Casa Științei»

bucurești: pregătiri pentru sezonul estival

Încă trei săptămîni și cele 12 ștranduri ale Capitalei vor fi puse la dispoziția publicului. Dacă vremea va fi mai călduroasă decît ne așteptăm — ne declară Em. Beloia, ingșef al serviciului lacuri din cadrul I.C.A.B.-ului — parte din ștranduri vor fi deschise și mai devreme. În acest scop se fac în prezent amenajările de rigoare. Lacul Herăstrău a fost deja curățat și reumplut cu apă proaspătă; de asemenea, Floreasca; peste o săptămînă — Teiul. Trei noi vaporașe vor completa flota de pe rețeaua de lacuri din jurul Bucureștiului — fiecare din aceste nave va avea capacitatea de 160 de locuri.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

vacanța și drumeția

Dinamica turistică deosebit de ridicată (în 1965 — 700 000 turiști străini, în 1971 — 2 700 000!) plasează România în rîndul țărilor fruntașe în acest domeniu. Pentru a ne informa asupra dezvoltării bazei materiale turistice, ne-am adresat tovarășului NICHITA GEORGESCU, directorul general al Direcției generale de hoteluri, restaurante și prestații turistice din Ministerul Turismului.

— O preocupare de căpetenie a ministerului nostru, pe lângă mărirea continuă a capacității de cazare și ridicarea gradului de confort, a fost diversificarea formelor de cazare și de alimentație publică pentru a putea asigura servicii tuturor categoriilor de solicitanți. Chiar și simpla înșurire a acestor forme este edificatoare: hoteluri, moteluri, hanuri, vile, cabane, căsuțe, corturi, campinguri, restaurante, braserii, bufete, berării, bodegi, baruri de zi și de noapte, crame, ospătării, rotiserii și cofetării.

— Puteți să menționați cîteva unități care vor fi date în folosință anul acesta?

— Numărul lor este destul de mare. Astfel, pe litoral vor începe să funcționeze noi hoteluri la Mangalia, Saturn și Venus, de asemeni vile pe malul lacului Siutghiol. Pentru ridicarea gradului de confort din stațiunile balneoclimaterice se vor da în folosință hoteluri balneare la Slănic Moldova, Covasna, Vatra Dornei, Singiorz-Băi. Hoteluri noi vor împodobi orașele Tg. Mureș, Tîrgoviște, Ploiești, Slatina, Focșani, Sighetul Marmăției și altele.

— Vă rugăm să ne dați și unele amănunte cu privire la dezvoltarea bazei sportive și de agrement.

— În principalele zone turistice s-a dat o atenție deosebită activității de agrement. Astfel, în cadrul unui plan eşalonat pe mai mulți ani pentru crearea unui parc de distracții la Mamaia, în prima etapă se va pune la dispoziția turiștilor un electroscuter cu 20 mașini, un miniscuter cu 14 mașini, un carusel cu 50 locuri, un balon cu 12 nacele și altele. În zona Mangalia va circula un tren liliputan, în ale cărui vagoane vor putea lua loc circa 50 persoane, pentru a face legă-

tura între stațiunile din zonă. Lista amenajărilor mai cuprinde piscine, minicaruri, jocuri basculante și electromecanice, noi ambarcații ș.a.

Nici stațiunile de munte nu sînt neglijate. Se va acorda în continuare o atenție deosebită dezvoltării mijloacelor de transport pe cablu. Pe lângă cele existente, în Bucegi, la Poiana Brașov, Păltiniș etc., anul acesta se vor da în funcțiune încă două telecabane la Straja și în Parîng și un teleschi la Poiana Șcinii. De asemeni se va continua dotarea stațiunilor montane cu mijloace de agrement, distracții și materiale sportive specifice atic

sezonului de vară cît și celui de iarnă.

— Poate sînt noutăți și în domeniul gastronomic.

— Și aici am căutat să determinăm o mai largă diversificare. Anul acesta se va pune un accent deosebit pe sortimente mai bogate de preparate din legume și fructe, s-au revizuit majoritatea rețetelor în sensul majorării porțiunii de legume și reducerea grăsimilor. Totodată s-au inițiat o serie de acțiuni pentru ca turiștii să găsească în regiunile unde se vor deplasa cele mai alese specialități culinare românești, specifice regiunilor respective.

teatrul popular din rm. vîlcea

Un teatru de tradiție care a sărbătorit nu demult 50 de ani de existență. Un ansamblu care prezintă cu regularitate la Casa de cultură din localitate spectacole de dramă, comedie și operetă și totodată întreprinde turnee în județ.

— Avem stagiune permanente, ne spune tov. D. Vlăduț, directorul Casei de cultură. Actualmente jucăm «Oameni care tac» de Al. Voitin, «Avarul» de Molière, «Vinzătorul de păsări» de Zeller.

— Ce aveți în pregătire?

— «Titanic vals» de Tudor Mușatescu, în regia tov. Adela Georgescu, și «Secunda 58» de Dorel Dorian, în regia tov. prof. Doru Moțoc. (În fotografie: o scenă din opereta «Vinzătorul de păsări» în regia actorului N. Ionescu Dodo de la Teatrul de operetă din București.)

noi lacuri artificiale pe hartașării

Printre importantele lucrări hidrotehnice aflate în prezent în construcție se numără și cîteva mari lacuri de acumulare menite să aprovizioneze cu apă mai multe centre industriale ale țării. O astfel de «mare artificială» se naște în momentul de față la Paltinu, lângă Cimpina, prin zăgăzuirea rîului Dofnana. Ea va aproviziona cu apă industrială și potabilă orașul Ploiești și mai multe localități din jud. Prahova. Alt mare rezervor, cel de la Valea Uzului (Munții Ciucului), va alimenta cu apă orașele și centrele industriale de pe Valea Trotușului. A treia «mare artificială» va fi în celălalt capăt al țării, la poalele Retezatului (jud. Hunedoara). Aici se construiește un baraj lung de circa 250 m și înalt de 56 m, care va zăgăzui rîul Valea de Pești (fotografia alăturată). La ora aceasta lucrările sînt executate în pro-

porție de 80 la sută. Lacul de aici, cu o capacitate de circa 5 000 000 mc, va furniza apă pentru centrele miniere din Valea Jiului (Lupeni, Vulcan, Petroșani, Uricani, Lonea etc.). Pe malul «mării», un hotel turistic și lacuri de agrement.

Lucrările nu se opresc aici. La poalele Muntelui Ciucaș au început de curînd lucrările de amenajare a unui nou lac de acumulare cu o capacitate de circa 10 milioane mc, lac care va furniza apă potabilă și industrială orașului Brașov. În acest scop, I.L.H. (întreprinderea de lucrări hidrotehnice speciale) va înălța aici — și aceasta într-un timp scurt — un baraj lung de 650 m și înalt de 44 m, care va stăvili pîraiele Tîrlung și Șanțuri. În jurul noii mări artificiale va șerpi o șosea turistică care va lega zona Brașovului cu mai multe localități montane.

de Aurel BARANGA

teze și priorități

În întîmpinarea Conferinței naționale a scriitorilor au fost date publicității Tezele organizației lor de breaslă, material de orientare teoretică și practică de primă însemnătate.

Spre deosebire de experiențe anterioare similare, recente teze se fereșc să încheie bilanșuri festive, exhaustive. Listele de lucrări — poezie, proză, dramaturgie sau critică — menite să beneficieze de benediciuni publice sau, dimpotrivă, să fie trecute pe sub furcile unei condamnări sumare, s-au dovedit, de atîtea ori, infirmate de judecata vremii. Cine își mai aduce aminte de poemul-fluviu, aspirînd la grația nemuririi, publicate acum două decenii, în aplauzele unei critici grăbite, cum se numeau romanele înfățișînd o realitate «nemijlocită», tipărite în aceeași epocă, și peste care s-a așternut, necrușătoare, cenușa uitării? Deci, în locul unui nedorît și inutil pomelnic de titluri analizate superficial, actualele teze ambiționează să stabilească drumul parcurs de scrisul nostru în ultimii ani și să descifreze, cu luciditate, perspectivele dezvoltării sale în perioada proximei decenii. Dar și în direcția felului cum se cuvine să arate arta noastră în viitorul apropiat sau îndepărtat, tezele se abțin de la orice spirit canonizant. Nu rețete obligatorii, nu formule de eficiență sacrosantă, nu legi imanente și imuabile, tot atîtea dogme în flagrantă contradicție cu principiile unei adevărate estetice revoluționare, ci strădania de a prefigura liniile de dezvoltare a unei literaturi, izvorîtă din realitatea structurii și inspirată de idealurile umanismului socialist, principii care, așa cum arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: «presupun o înțelegere complexă a omului în societate, luat nu ca individ izolat și exagerînd trăsăturile sale individuale, ci ca om social, aflat în strînsă legătură și interdependență cu semenii săi»...

Acestui om social, ființă complexă, de un univers intelectual și moral în permanentă extensie, acestui Om constructor nu numai al unei lumi materiale de o adîncă, inepuizabilă diversitate, dar al unei noi condiții umane, de o fascinantă noutate, se cuvine să-i închinăm toată rezerva noastră de energie creatoare.

Este obiectivul pe care îl propun tezele, într-un spirit realist de o profundă, științifică și demnă de laudă comprehensiune, iată sarcinile prioritare ale ceasului de față.

**„NICI O MASINĂ
ȘI NICI UN UTILAJ
SUB
RANDAMENTUL
PLANIFICAT,
NICI UN MINUT
NELUCRAT!”**

concretetea unei lozinci

Text: N. IOAN Fotografii: Radu CONSTANTINESCU

În această parte a serialului nostru de preocupare economică pe tema rezervelor inepuizabile ale economiei naționale, am făcut pasul de la general la particular. Cu alte cuvinte, ducându-ne cu stiloul și aparatul fotografic la Fabrica de rulmenți din Birlad am încercat să stabilim — în jurul unei mese rotunde ad-hoc — care sînt rezervele unei întreprinderi, în ce măsură sînt ele inepuizabile (recunoaștem singuri paradoxul formulării), pe ce căi și în ce limite sînt ele descoperite și valorificate. În rîndurile următoare veți găsi opiniile analitice a patru dintre cei mai avizați specialiști ai însăși fabricii birlădene: economist **DAN IOAN**, șef adjunct al serviciului planificării; inginer **CEZAR ZUGRAVU**, șeful serviciului tehnic; inginer **RADU LAZĂR**, șeful compartimentului indici economici din cadrul serviciului tehnic; inginer **MIRCEA SIMOVICI**, director.

DAN IOAN: «La efortul financiar al statului pentru investiții de amploare, e normal să răspundem cu muncă pe măsură, cu inițiativă pe măsură, cu rezultate pe măsură».

CEZAR ZUGRAVU: «Ne preocupăm de standardizarea cu influențe mari economice».

— Economist fiind, să-mi fie îngăduit să vorbesc despre posibilitățile întreprinderii noastre în cifre și coeficienți.

Mai întii despre perspectivele și implicite sarcinile noastre. Volumul de producție industrială va fi în 1975 de

2,3 ori mai mare decît în 1970. Aproximativ 75% din această creștere se va face pe seama productivității muncii. Sporul îl vom realiza datorită noilor investiții, dar și datorită îmbunătățirii organizării producției, măsurilor tehnice corespunzătoare modernizării utilajelor fabricii, aplicării inovațiilor și raționalizărilor ș.a.m.d. Menționez doar că la tehnologii noi apar și posibilități noi de inovație și raționalizare.

Esențial este că, per total, rata rentabilității va crește de-a dreptul spectaculos.

Dar pentru că 1972 e cel mai aproape de noi, să vedem cîteva cifre privitoare la efortul nostru din acest an.

Față de 1970, în 1971 am redus cheltuielile la mia de lei producție-marfă cu 14 lei. În 1972 le vom reduce cu peste 30 lei. E un ritm necunoscut pînă acum în fabrica noastră.

În 1972 vom reduce cheltuielile de producție cu aproximativ 4 milioane lei pe seama creșterii productivității muncii; cu 3 milioane lei pe seama reducerii consumului de metal; cu peste 6 milioane lei pe seama reducerii con-

sumurilor de materiale auxiliare, sdvurilor, cheltuielilor de regie etc. Producția globală peste plan va fi de 12 milioane lei.

Totodată ne preocupăm serios de calitatea producției. Altfel nu ne putem asigura desfacerea. Pentru 1972 avem întreaga producție acoperită cu contracte. Din ea, peste 30% va lua destinația beneficiarilor noștri străini, din peste 55 de țări. Am vorbit despre bătălia noastră și pentru calitate pentru că pe această cale se obțin sporuri de producție mai mult decît substanțiale. Iată un exemplu care va spune totul. Am început, cu ani în urmă, să producem rulmenți de precizie normală — P_6 ; dar un rulment P_6 , de producția căruia ne preocupăm azi, mărește valoarea rulmentului birlădean cu 50%.

Realizările de pînă acum dovedesc că nu ne-am asumat niște angajamente spectaculoase dar fără posibilități de împlinire. Secretul e simplu: orice cifră este rodul unei analize serioase a adevăratelor și tuturor posibilităților întreprinderii.

— În abordarea problemelor rezervelor fabricii noastre trebuie pornit de la o stare de fapt care ne marchează activitatea, preocupările. Sîntem într-o perioadă în care ne modernizăm și ne extindem. O perioadă de investiții. La sfîrșitul ei — în 1975 — vom produce

de 10 ori mai mulți rulmenți decît azi. Am achiziționat mașinile cele mai noi din lume și introducem tehnologii specifice dintre cele mai avansate. De aceea am spus că trebuie să raportăm totul la specificul acestei etape.

Aportul nostru, al forțelor fabricii,

la folosirea în cel mai fericit chip, în cel mai rentabil chip, a noii noastre zestre se desfășoară pe următoarele două direcții principale:

Pe de o parte, efectuarea de nenumărate probe pentru găsirea celor mai bune tehnologii. Astfel, la secția de forje unde am introdus o linie complexă de forjare și laminare a inelelor de rulmenți, pentru care am găsit și tehnologia optimă, economia de material a crescut cu 25% față de rezultatele vechiului procedeu; calitatea suprafeței forjate este sensibil superioară; iar în curînd, însuși aspectul general al secției se va schimba: va fi un loc unde oamenii vor munci în halate albe. Și tot în urma probelor noastre am găsit tehnologia cea mai bună pentru noile utilaje de presare la rece a rolelor, tehnologie care a determinat o economie de 15% la materiale și manoperă. Iar acum, printre altele, experimentăm tehnologia unei prese pentru ștanțarea fină a inelelor rulmenților axiali.

O mențiune specială merită secția de strungărie. Din cea mai oropsită secție — dacă vreți, din punct de vedere ergonomic — am transformat-o într-un soi de farmacie. Nu se mai vede nici urmă de șpan. E absolut curată pentru că au fost instalate linii subterane de transport și evacuare a șpanului, linii a căror tehnologie tot noi am stabilit-o și perfecționat-o. De altfel, strungăria nu mai este în general ce a fost. Sîntem pe punctul de a elimina mașinile vechi — cu multă manoperă și calitate scăzută.

Am început să avem linii automate de strunjire (pentru vehiculele de căi ferate), linii datorită cărora omul n-are altă grijă decît să alimenteze mașina cu obiectele de strunjit și să schimbe sculele. Am vorbit mai mult de secția aceasta, dar să știți că mari transformări se petrec și la secția de rectificare, și la cea de montaj, mă rog, în întreaga fabrică.

Pe de altă parte, pe lângă această căutare repetată pentru găsirea tehnologiilor cu cele mai mari influențe economice de care am amintit, ne facem griji și ne batem și pentru recalificarea oamenilor. Noile utilaje (unele, de pildă, «lucrează» cu jocuri pînă la 10 microni) ne impun această recalificare, dar să nu vă închipuiți că recalificarea se limitează doar la cei care lucrează direct pe noile utilaje. Nu, e vorba de toată lumea! Începînd cu cei care planifică tehnologia.

Din fericire, la noi există un bun spirit de echipă, și inițiativa are cale liberă. Pur și simplu ne simțim bine. Este un specific al fabricii, de care beneficiem noi, cei de aici, dar cu efecte, cred, și-n afară. Pentru că azi nu se poate vorbi de mașină fără rulmenți, deci numărul beneficiarilor noștri potențiali este uriaș; în sfîrșit, pentru că rulmentul, desigur cu anume limite, poate face și el parte din rîndul etaloanelor de comparație a nivelului de trai dintr-o țară.

Țin să subliniez că la noi politica dobîndește un caracter concret. Învățămîntul politic, de pildă, este axat pe

problemele implicate de specificul nostru, al fabricii noastre. Or, aceasta se reflectă în toată munca.

MIRCEA SIMOVICI: «Preocuparea de bază — păstrarea prestigiului prin cultivarea calității produselor».

— Azi nu mai avem dreptul să ne punem probleme privind realizarea planului de producție. Ele aparțin unei etape pe care am depășit-o. Azi problemele noastre trebuie să fie cele ale calității. Să ne preocupe înainte de orice, competitivitatea produselor noastre. Cu atît mai mult cu cît și beneficiarii interni și cei străini au avut aprecieri bune pentru rulmenții de la Bîrlad. Preocuparea numărul doi însă revine fără îndoială productivității muncii. A-

vem sarcini mari, dar sîntem conștienți că avem și rezerve multe.

În loc de orice alt ultim cuvînt, țin să spun că alături de celelalte rezerve interne ale fabricii noastre stă și aceea, poate cumva curioasă, că știm să ne recunoaștem insuccesele. Dar totodată ne încapăținăm să ne batem pe aceeași bucățică de loc pînă o cucerim pînă la capăt, pînă reușim să scoatem tot ce se poate scoate din ea.

RADU LAZĂR: «Pentru creșterea productivității muncii trebuie, pe de o parte, să asimilăm noul; iar pe de altă parte, să-l creăm».

— Cel mai important lucru este acela că ne-am schimbat optica. Nu mai acceptăm — noi, ca producători — să avem o existență oarecare. Nu mai privim doar spre cantitate, ci și spre eficiență, firește, cu toate implicațiile ei. Această metamorfoză a noastră este deosebit de evidentă în urma dezbaterilor de la Conferința pe țară a cadrelor de conducere din întreprinderi și centrale industriale și de construcții.

Iată o schiță, desigur parțială, a evoluției noastre din ultimul timp:

În privința folosirii extensive a mașinilor-unelte, indicele de utilizare a fondului de timp disponibil îi asigură fabricii noastre un loc apropiat de cel de frunte în rîndul întreprinderilor ministerului. Iar anul acesta vom ridica cu 8 procente acest indice. Pe de altă parte, folosirea intensivă a mașinilor a cunoscut următoarea ascensiune: în 1970, 2,2 kilograme pe ora de funcționare; în 1971, 2,8 kilograme pe ora de funcționare; în 1972, 3,6 kilograme pe ora de funcționare.

În privința coeficientului de utilizare a metalului stăm de asemenea bine. El a crescut de la 0,43 la 0,45 — coeficient bun la nivel mondial pentru întreprinderile care folosesc oțel bară masivă.

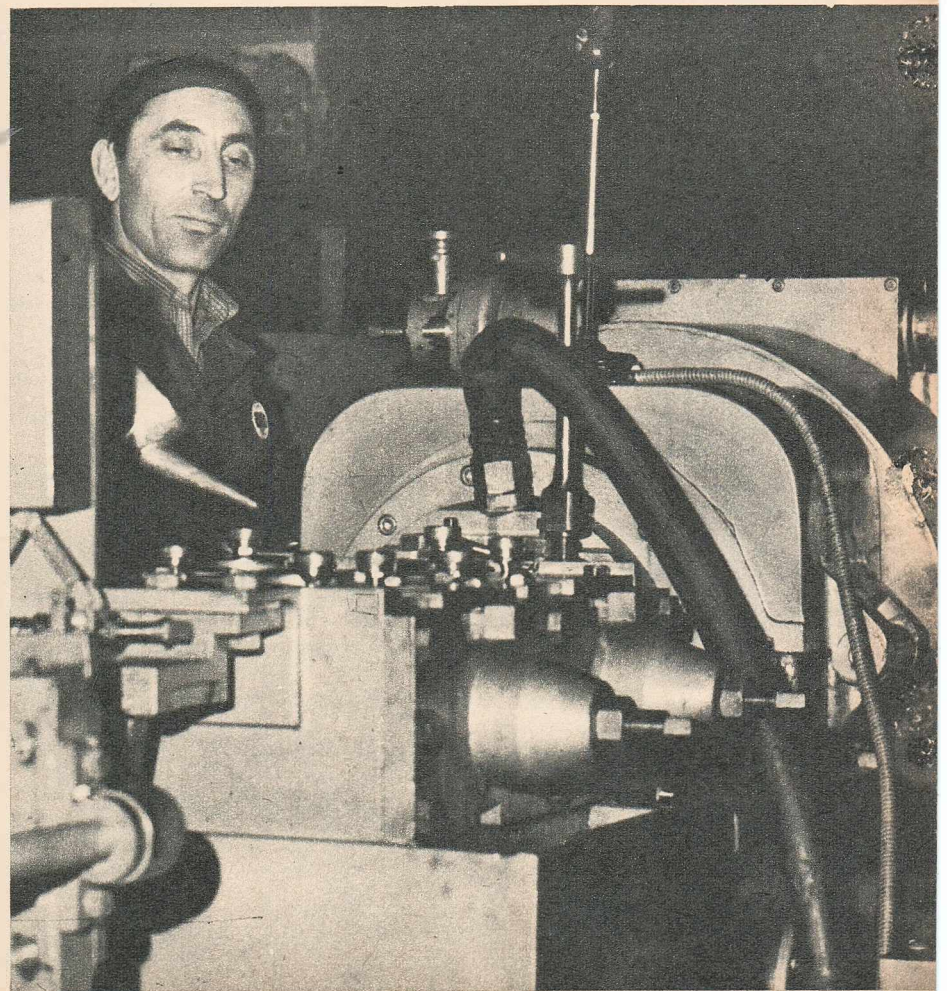
În 1972, prin folosirea unor rezerve

interne, vom economisi circa 400 tone metal. Căile sînt multiple: de la recuperările din capete de bară pînă la aplicarea unor metode tehnologice noi (ștanțarea de precizie la inele axiale, extinderea forjării pe linia automată de forjare, extinderea presării rolelor pe presele moderne cu 4 posturi de lucru, recent achiziționate de fabrică etc.).

În privința creșterii productivității prin introducerea noului urmăm două aspecte: asimilarea noului și crearea lui. Asimilarea am realizat-o prin punerea în funcțiune a noilor utilaje în perioade cît mai scurte și prin folosirea acestor utilaje la capacitățile proiectate. Crearea noului se concretizează la noi atît prin producerea de mașini noi cît și prin modernizarea și introducerea de noi dispozitive la utilajele existente. Iată doar două exemple: modernizarea unei mașini de decojit bare a determinat o creștere a productivității muncii cu 80%; modernizarea a șase strunguri automate privind realizarea a două role pe ciclu a determinat o dublare a productivității.

Acțiunile concrete pentru depistarea și valorificarea tuturor resurselor fabricii sînt deosebit de numeroase, dar alături de factorul tehnico-organizatoric, care le însumează, un cuvînt greu îl are factorul politic.

Autoutilarea reprezintă fără îndoială, la Bîrlad, o preocupare foarte serioasă. «Facem economii de parale și totodată ne calificăm», ne-au mărturisit specialiștii de la Fabrica de rulmenți de acolo. Prin autoutilare, dumnealor înțeleg atît completarea utilajelor livrate doar parțial, cît și realizarea de utilaje absolut noi. Unul dintre multele exemple care se pot da de astfel de utilaje concepute, realizate și puse să producă mulțumită exclusiv forțelor din fabrică îl aveți în imaginea de mai jos. E vorba de o mașină de cojit cu «comenzi ultrasofisticate», în sensul bun, în sensul unei înalte tehnicități. Poate ar fi trebuit «puse la panoul de onoare» și alte inovații «interne», fie că-i vorba de mașina de debitat sau de aceea de încercat rulmenții de vagoane, dar ne vom limita să notăm că, doar în '72, preocuparea pentru autoutilare va asigura fabricii o economie de peste șapte milioane lei. Cu alte cuvinte, pentru că-i vorba de succese, fotografia de jos o putem socoti ca o imagine simbol a unei bancnote de 7 milioane lei.

în anul trecut, când pentru prima dată în țară a fost introdusă fabricarea pe scară industrială a mobilei stil, acțiune ce continuă în acest an cu alte noi modele de mobilă artistică.

Tradiția și experiența, împletite cu aplicarea celei mai noi tehnologii și a cercetărilor proprii, asigură combinatului un loc de frunte printre cele mai apreciate organizații economice din țară și de peste hotare.

Printre cei mai buni oameni din cadrul combinatului, a căror pricepere și hărnicie este ridicată la rang de artă, sînt Ilie Noghiu — maestru, distins cu Ordinul muncii cl. a III-a, Ioan Negrău — sculptor, distins pentru strădaniile și arta sa cu Medalia muncii, Geza Merfy — tapiter artistic, Maria Henzl — lustruitoare, Ion Crețu — tâmplar. În domeniul creației, pe lângă C.E.I.L.-Arad a luat ființă încă din 1970, și a fost dezvoltat mereu, un nucleu de proiectare care a re-proiectat peste 10 tipuri de mobilă și a asimilat un mare număr de produse și modele noi. Merită să fie evidențiate în acest domeniu de creație tinerii in-

C.E.I.L.
ARAD

COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI — A

Combinatul arădean pentru exploatarea și industrializarea lemnului — C.E.I.L.-Arad — este o organizație economică cu o structură organizatorică complexă. Aici se realizează un întreg proces de valorificare superioară a lemnului, de la recoltare și pînă la fabricarea unor produse finite superioare. Din structura C.E.I.L.-Arad fac parte: două unități de exploatare și industrializare a lemnului (unitățile din Lipova și Sebiș-Moneasa), două fabrici de mobilă (fabricile de mobilă-corp din Arad și de mobilă curbată din Pîncota). Acestea valorifică masa lemnosă din pădurile amplasate de-a lungul bazinelor Mureșului și Crișului. Astfel, produsele realizate de combinat sînt foarte variate, pornind de la produsele de pădure (bușteni, lemn de mină, traverse, lemn de foc etc.), produse industrializate (cherestele, parchete, lăzi etc.) și pînă la produse ca mobilă artistică.

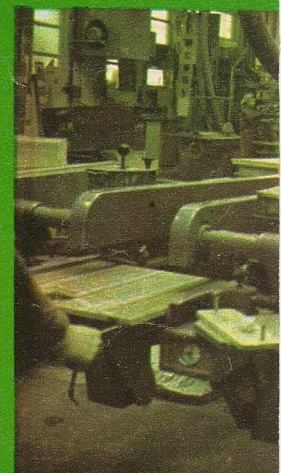
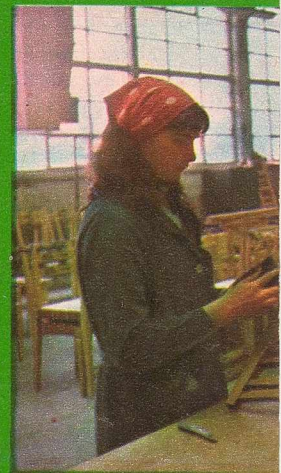
Realizările din cadrul anului 1971 și începutul anului 1972, în graiul cifrelor, sînt semnificative: planul producției globale în 1971 a fost realizat în proporție de 103,2%, producția-marfă, 100,6%, productivitatea muncii, 100,2%, s-a realizat suplimentar un beneficiu de peste trei milioane lei. Situația realizărilor lunii ianuarie 1972: la producția globală, 108,6%, producția-marfă, 114,6%, productivitatea muncii, 104,8%.

Datorită unei tradiții vechi de peste 80 de ani, în cadrul combinatului se fabrică renumita mobilă artistică. Sculptorii și meseriașii intarsieri specialiști din cadrul fabricii arădene, prin munca lor migăloasă și priceperea deosebită, fac cunoscute produsele unității în țară și străinătate, unde se bucură de o înaltă apreciere: sufrageria RENASȘTERE și SHERATON, sufrageria VORONET, dormitorul LUDOVIC XVI, mobilă de hol stil, holul de colț NICO...

Produsele fabricii sînt solicitate în peste 25 de țări ale lumii ca: Anglia, Franța, R.F. a Germaniei, S.U.A., Canada, Olanda, Italia, precum și în toate țările socialiste. În străinătate combinatul arădean livrează peste 150 de tipuri de produse: mobilă de artă, modernă și curbată, cherestea, parchete etc. Din totalul producției de mobilă pe combinat, peste 90% este destinată exportului.

Produsele unității au fost apreciate în mod deosebit la 30 de târguri și expoziții internaționale: Köln, Lyon, Leipzig, Utrecht, Moscova etc.

Demn de relevat este și interesul continuu pentru diversificarea producției. Numai în 1971 s-au introdus în producția de serie 36 tipuri noi de mobilier, însumînd 80% din producție. Un succes deosebit pentru colectivul acestui combinat a fost înregistrat tot

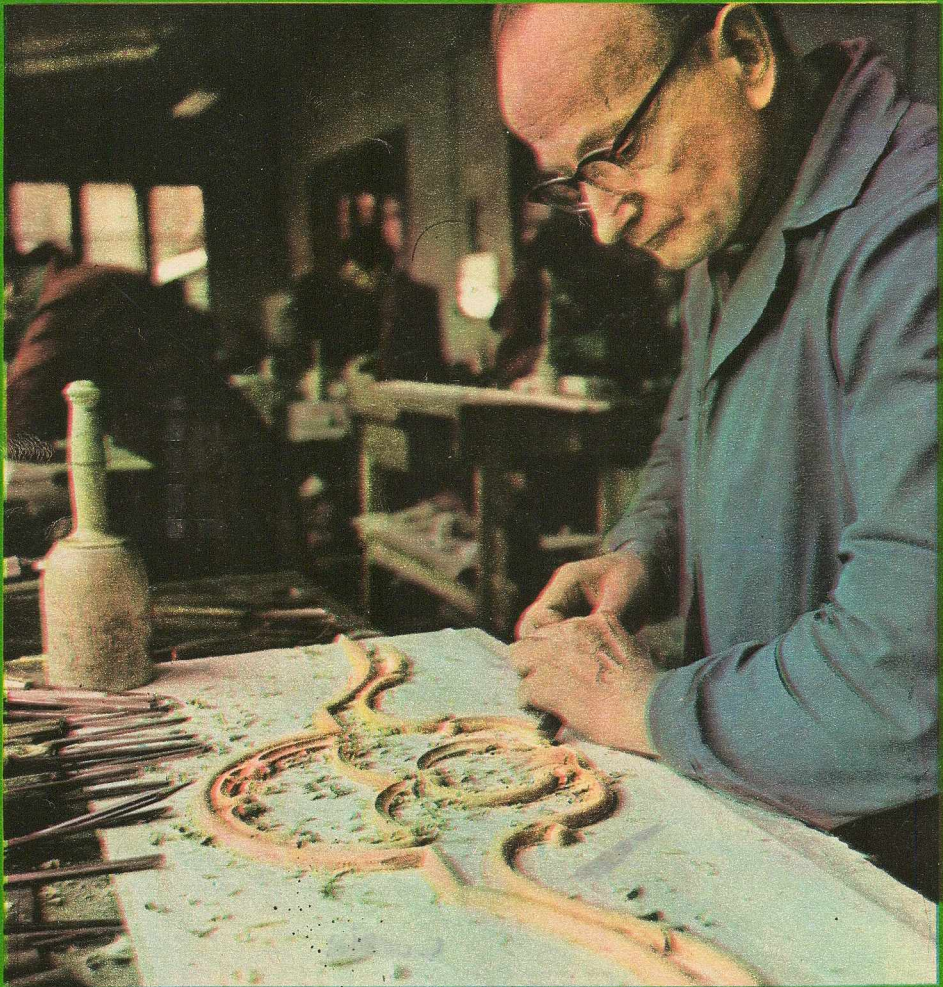

gineri Ion Marinescu, Romeo Țăranu, Andrei Tujon și tehnicianul Ladislau Was.

Rezultatele bune se datoresc și grijii permanente pentru pregătirea cadrelor necesare, care se realizează prin GRUPUL ȘCOLAR FORESTIER din Arad, în cadrul căruia funcționează: școala profesională, care pregătește tâmplari de mobilă-corp și tâmplari artistici; școala de maiștri califică maiștri pentru sectoarele de industrializare și exploatare și maiștri pentru mobilă; liceul industrial de prelucrare a lemnului pregătește cadre tehnice medii pentru unitățile de mobilă-corp și artistică, precum și muncitori de înaltă calificare; ucenicie la locul de muncă și cursuri de scurtă durată. Prin aceste forme au fost calificați în 1971 peste 400 de muncitori, în meseriile: tractoriști forestieri, fasonatori mecanici în exploatare, circulariști, gateriști și tâmplari.

Calitatea produselor stă în centrul preocupărilor întregului colectiv ară-

dean. S-au inițiat o serie de acțiuni menite să ducă la ridicarea calității produselor ca: analize pe sectoare, intensificarea muncii educative, reciclarea a peste 200 de muncitori, extinderea controlului în lanț, adică fiecare muncitor a devenit un C.T.C.-ist pentru produsele ce le realizează.

Datorită calităților lor, produsele sînt tot mai mult solicitate și pe piața internă; aceasta a dus ca în luna februarie a.c. să se înființeze un magazin de prezentare și desfacere a produselor de mobilă care, încă din primele zile, a cunoscut un mare aflus de vizitatori și cumpărători. În acest magazin, pe lângă tipurile livrate pînă acum pe piață prin O.C.L., se găsesc și tipuri noi care, pe baza comenzilor ferme, se livrează direct populației, precum și cu plata în rate. Modelele noi prezentate în magazin și cele în curs de proiectare prezintă caracteristici superioare din punct de vedere constructiv, estetic și funcțional: tapiterii în culori variate din

stofe și vinilin, finisaje și furnire estetice cu desen, ornamente plăcute și accesorii și ornamente metalice sau din material plastic.

Perspectivile de dezvoltare ale C.E.I.L.-Arad în cadrul celui de-al II-lea plan cincinal sînt însemnate. Cerințele tot mai mari de produse pe piața internă și externă impun consiliului de administrație să ia o serie de măsuri de perspectivă menite să ducă la dezvoltarea capacităților de producție și la îmbunătățirea condițiilor de viață și muncă ale salariaților. Astfel, în cadrul fabricii din Arad se vor pune în funcțiune noi obiective care vor duce la diversificarea produselor realizate. Se va dezvolta uscătoria și se va moderniza sectorul de finisaje, se va construi o magazie de mobilă cu trei etaje. La secțiile de industrializare se va da în folosință o nouă magazie pentru parchete, un atelier pentru lăzi-rampa verde pentru sortat și depozitat cherestea etc. La Fabrica de cherestea din Bocsig se vor sistematiza și moder-

niza fluxurile tehnologice din secțiile de fabricație, precum și spațiile de depozitare pentru bușteni și cherestea. La Fabrica de mobilă curbată din Pincota, care produce sortimente variate de scaune, va intra în funcțiune la capacitatea integrală o nouă secție de produse.

Prin modelele și calitatea mobilei realizate, produsele fabricilor de mobilă din cadrul C.E.I.L.-Arad dau tonul modei pe piața internă și chiar și în cea externă, mobila creată aici adaptîndu-se cu ușurință la diversitatea spațiilor de locuit, creînd totodată o ambianță și eficiențe deosebite.

În pas cu exigențele timpurilor moderne, efortul și talentul muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor care lucrează în combinat sînt îndreptate spre satisfacerea oricăror solicitări ale cumpărătorilor.

CHIPUL URBAN AL LUNII

de I. NICOLAE
Fotografii de S. STEINER

PREMIȘA ACESTOR PAGINI

Experiența și succesele unei cooperative de frunte a țării pot fi un exemplu-imbol pentru toți lucrătorii ogoarelor, în aceste zile când agricultura stă sub semnul următoarelor urgențe:

- aratul și grăpatul pe întreaga suprafață;
- fertilizarea culturilor de toamnă;
- însămînțarea tuturor culturilor din epoca întâi;
- pregătirea terenurilor pentru însămînțatul porumbului;
- protejarea culturilor și livezilor de un eventual îngheț;
- amenajarea și întreținerea irigațiilor;
- grăpatul, nivelatul și curățatul de buruieni al terenurilor.

Din toată literatura științifico-fantastică pe care am citit-o, cea mai apropiată inimii mele a fost o povestioară de vreo câteva pagini intitulată, pare-mi-se, «Lanul verde». E vorba acolo de un pămîntean care, cîndva, în viitor, se mută cu familia pe Lună și, aducîndu-și și îndeletnicirile cu el, se apucă să însămînțeze un ogor cu grâu. Toată cheia povestirii e în tensiunea așteptării rezultatului. Iar tot farmecul, toată poezia și toată forța ei, în apariția lanului verde.

Însă cînd am pășit pe pămîntul Lunii românești am aflat încă o dată că realitatea poate fi cu mult mai emoționantă decît orice vis, fie el și științifico-fantastic.

Luna este o comună pe lîngă Cîmpia Turzii, în județul Cluj. De fapt, mai sînt pe acolo vreo două «Luni», dar alea-s ceva mai mititele și, mă rog, pînă una-alta eu am fost la cea din apropierea Luncii Arieșului.

La Luna m-a șocat amploarea, evidența, concretețea unui fenomen contemporan caracteristic evoluției tuturor colectivităților noastre satești: urbanizarea ruralului.

Fără nici o șovăială, spun că la Luna gradul de urbanitate este atît de ridicat, încît m-a făcut să simt nevoia să remediez asupra vechilor concepte de sat și oraș.

Pentru că, să știți, Luna de azi nu mai este o așezare monofuncțională, cu economie doar agrară; Luna nu mai are o evoluție cu pași de melc; Luna de azi are o dotare materială social-culturală și comercială, o echipare edilitară, o rețea de servicii care-i apropie serios pe locuitorii ei de confortul urban. Iar lunenii, să știți, sînt conștienți de nevoile și forțele colectivității lor; au capacitatea să-și mobilizeze aceste forțe; au dobîndit o puternică solidaritate de grup; ca țărani, se simt și sînt mai puțin dependenți de condițiile mediului natural, pentru că uneltele și nivelul cunoștințelor lor tehnice este cu totul altul; în general, mentalitatea lor este mult apropiată de aceea a orașenilor, lucru firesc, pentru că au școli, pentru că dispun de binefacerea mijloacelor de comunicație de masă, ca orice orașean, pentru că nu mai sînt izolați, în sfîrșit, pentru că au devenit oameni activ politici.

Dar, pentru a nu rămîne în sfera observațiilor și aprecierilor generale, am să încerc o trecere în revistă a principalelor pași ai comunei Luna spre urbanizare.

De ce merg treburile bine la C.A.P. Luna și în comuna Luna?
Printre altele și pentru că acolo se gîndește și se decide în colectiv.

Extinderea spațiului de școlarizare—2 săli de clasă în 1946, un mare local cu 8 săli de clasă în 1959, un mare local cu 8 săli de clasă cu etaj, în scopul generalizării învățămîntului general în toată comuna, în construcție azi; asfaltarea șoselei—1959; electrificarea comunei, radiofiecarea ei, introducerea gazului metan—1960; construirea noului complex comercial cu etaj al cooperăției de consum—1967; noi brutării ale cooperăției de consum—1968; complexul de prestări de servicii—1969; introducerea rețelei de apă potabilă—4 km și jumătate conductă în 1970, dar lucrarea continuă; un nou local pentru dispen-

sarul comunal—cu gaze, lumină și cabinet stomatologic, deocamdată fără scaun; trotuare pe ambele părți ale străzii și altele.

Între cetățenii comunei există un concurs nedeclarat: care-și face casă mai frumoasă. Casele sînt din cărămidă, cu multe camere, unele cu un soi de turnuleț, cu baie, pivniță, parchet—ce mai, vilizoare! Vilizoare în care se găsesc—obișnuit—aparate de radio, televizoare, frigider, aspiratoare etc.

La Luna am priceput—ca să spun așa—și cu simțurile
(Continuare în pagina 14)

record sau educație fizică?

E vai de sănătatea națiunii, dacă și școala s-a contaminat de morbul secolului, cultivând cu precădere performanța și recordul!

Zilele trecute am ascultat un reprezentant al instrucțiunii publice adresându-se presei și preamărind ceea ce cu un termen foarte modern se numește acum «sportivizarea» educației fizice. Ni s-au furnizat serii de argumente pentru a înțelege chipurile necesitatea de a face din școală (cităm) «nu baza de masă a sportului de performanță, ci de-a dreptul un creator de sportivi de performanță». În sprijinul acestei concepții s-a evocat realitatea incontestabilă (în anumite sporturi și mai ales la inot) a scăderii vârstei campionilor și implicit a momentului selecției.

Considerăm că direcția de specialitate din Ministerul Educației și Învățământului manifestă o preocupare excesivă pentru performanța sportivă, în dauna sarcinii ei primordiale care cere educarea fizică generală a tinerelor generații.

Nu vom contesta necesitatea utilizării sporturilor (și în special a jocurilor) ca elemente de atracție în lecția de educație fizică, dar respingem ideea că un program sistematic de exerciții fizice poate fi înlocuit cu practicarea unui sport și încă de la cea mai fragedă vîrstă. Departate de noi gîndul de a nu recunoaște valoarea educativă a sporturilor în rîndurile școlărilor. Știm ce înseamnă la copii să rămînă cu deprinderea de a practica un sport. Dar fie-ne îngăduit să subliniem două lucruri:

1. **educația fizică** este sarcina principală a școlii (în acest domeniu);
2. iar **educația sportivă** rămîne sarcina clubului școlar, a asociației sportive a elevilor, la urma urmei chiar a competițiilor în care școlarii sînt antrenați.

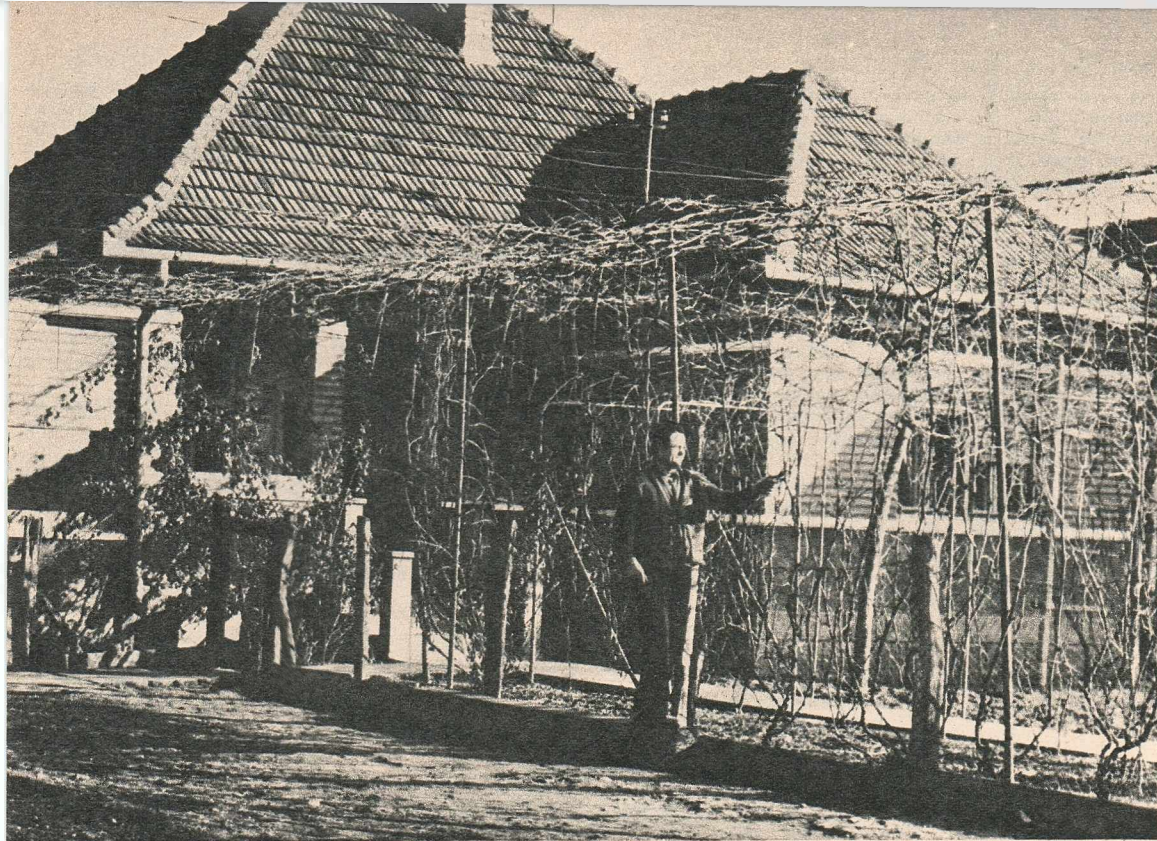
Concomitent cu tendința de «a face sport» dincolo de atribuțiile sale firești, departamentul învățămîntului lasă fără răspuns o seamă de chestiuni ce privesc direct și în primul rînd nu mușchii unor indivizi, ci vigoarea și armonioasa constituție a tinerii noastre populații.

Potrivit statisticilor, jumătate din numărul total al cadrelor de educație fizică din școlile țării nu-și cunosc titularii. De ce? Nu cumva și pentru că pe tinerii absolvenți de institut sau de facultate i-am dezobișnuit să devină dascăli de educație fizică (nu «profesori de gimnastică» precum altădată), îndemnîndu-i, fără să vrem poate, să prefere poziția antrenorului sau funcționarului sportiv?

Singura disciplină din sistemul nostru școlar care se predă încă «după ureche», fără vreun manual didactic, este educația fizică. De ce? Fiind în proporție majoritară de formație sportivă, profesorii noștri de educație fizică se lasă prea absorbiți de problematica metodologiei antrenamentului sportiv și neglijează adesea — ca pe o marfă fără căutare — căile teoretice ale educației fizice.

Proporția de elevi absenți la orele de educație fizică este încă îngrijorător de mare. De ce? Soluția formală adoptată — aceea de a îndruma pe școlarii bolnavi sau cu malformații spre cultura fizică medicală (fără a preciza cine și mai ales unde o practică!) — lasă nerezolvată o problemă în cadrul căreia ar trebui mai curînd să judecăm corelația dintre educația intelectuală și cea fizică, să analizăm capacitatea profesorului de a capta atenția și a trezi interesul elevilor săi (fiindcă printre absenteiști nu se numără numai cei cu sănătatea precară, ci și cei ce refuză — din diverse motive — exercițiul fizic sau mai ales posibilitatea de a obține o notă mică!). Nu lipsită de interes este, în aceeași direcție, întrebarea: ce facem pentru a atrage la orele de educație fizică masa elevilor (adesea refractare din frivole sau deloc întemeiate — dar nici risipite — considerente presupus estetice)?

Nu intenționăm să facem procesul direcției de specialitate din Ministerul Educației și Învățămîntului, dar sîntem obligați să-i reamintim că și numele și misiunea ei sînt legate în primul rînd de educație fizică. Și nu există justificare mai bună pentru acest memento decît faptul că s-a simțit nevoia instituirii unor comisii de control pentru modul cum se desfășoară lecțiile de educație fizică în școli!

colț de rai, un colț din Lună sau pur și simplu să la o cooperatoare frunțasă: Ileana Boca.

au cuvîntul lunenii...

- UN FEL DE POLIINTERVIU -

M-am gîndit că ascultîndu-i fără intermediari pe luneni îi veți înțelege — pe ei, viața lor, secretul pașilor lor spre urbanizare, preocupările lor, împlinirile și grijile lor, felul lor de a gîndi, cunoștințele lor agrotehnice, atitudinile lor civice și politice — îi veți înțelege, spun, mai bine. Or, așa-i rostul!

«Din '62 și pînă în '70 am avut producții de la 1 500 la 3 000 kg de grîu-porumb la hectar. Iar în '71, cu acordul și lucrînd mecanizat-chimizat, am avut 4 000—6 000 kg boabe grîu-porumb la hectar. Și nu-i om care să nu fie mulțumit, pentru că de cînd e cooperativă n-am primit ca-n anu' ista. Sînt sigură că la anu'nu vom mai fi ai treilea pe țară. Pentru 1972 am luat la întrecere județul Ialomița».

Ileana BOCA, șefa de echipă

«În zootehnie (sic) la noi ar și bine să se construiască o baie în care cei care lucrează la grajduri să aibă posibilitate să se spele pe minuri, frumos, ca laptele să se poată mulge cît se poate de curat. Ș-ar mai trebui să se facă și irigație pentru furajele animalelor. Aș dori ca în anu' asta să depășim I.A.S.-ul cu laptele și cu animalele, ca să putem ține pe viitor locu' întii pe țară».

moș Tulai Ianoș CUȘCU

«Oamenii din Luna sînt pricepuți și harnici, dar asta nu înseamnă că am făcut tot ce se putea. Pămîntul nostru poate da cu mult mai mult; animalele pe care le avem în ferma zootehnică abia dau jumătate din producția pe care ar putea s-o dea.

În urma experienței cîștigate și în urma bazei materiale puternice care ne-am făcut-o, în acest cincinal vom munci de așa manieră, încît să majorăm producția, atît în sectorul vegetal cît și în cel zootehnic.

Am dat mult. Putem da și mai mult».

Oltean GAVRILĂ, președintele C.A.P. «Scinteia», comuna Luna

«Cu 3 983 kg grîu la hectar, am obținut în '71 o producție cu 61 la sută mai mare decît media producțiilor cincinalului trecut; cu 42 la sută mai mare decît cea mai ridicată producție obținută în cooperativa noastră (de 2 816 kg în 1967); și totodată «locul trei pe țară» în această privință.

La porumb-boabe, cu 5 017 kg la hectar, am realizat o producție cu 50 la sută mai mare decît media producțiilor

cincinalului trecut, și cu 22 la sută mai mare decît cea mai ridicată producție realizată în cooperativă (4 055 kg în '58).

La cîneșă, cu 6 120 kg la hectar, am obținut o producție cu 91 la sută mai mare decît media cincinalului trecut și cu 22 la sută mai mare decît cea mai ridicată dintre producțiile noastre anterioare.

Pentru viitor însă avem pretenții și mai mari. Din fiecare hectar cultivat vom culege 5 500 kg porumb, 3 500 kg sfeclă, 4 000 kg grîu».

Ing. Gheorghe LEFTER, șeful fermei vegetale

«La începutul anului 1971 am întîmpinat greutăți foarte mari în ceea ce privește introducerea sistemului de retribuție prin acord global. Totuși, datorită muncii depuse de comuniști, pînă în primăvară, cînd au început lucrările de întreținere la culturile prășitoare, am reușit să-i convingem că plata la tona de produs și la mia de lei venit e și în interesul lor. Ba unii cooperatori mai puneau întrebări și se îndoiuau chiar și la începutul recoltatului. De-abia la terminarea acestei lucrări mulți au văzut că au primit grîu cît nici nu se așteptau. Așa, de exemplu, Ileana Mesaroș a primit la 1 august, pe șase luni, 1 180 kg de grîu, iar la finele anului, tot această femeie, încă, pînă la totalul de 2 470 kg grîu.

Cînd am avut adunările pe brigăzi, unde s-au purtat discuții privind plata muncii pentru anul 1972 în sistemul aplicat în 1971, nu s-au mai ridicat probleme asupra acestui sistem. Iar la adunarea generală de dare de seamă au participat pînă și membrii cooperatori care muncesc la Cîmpia Turzii, în uzină, și au cerut să li se repartizeze și lor teren pe care să-l muncească împreună cu familiile».

Alexandru SUCIU, brigadier, secretarul Comitetului de partid al C.A.P.

«Noi ducem muncă de lămurire în echipă, ca să se convingă toate că dacă lăsăm densitate vom avea rezultate mari».

Maria PĂCURAR, șefa de echipă, secretara organizației de bază sectorul cultura mare

«La ferma hortiviticolă, ponderea a-partine sectorului legumicol. În '71 planul total la legume era de 660 tone și am realizat 965 tane. Valorice, aceasta înseamnă un venit planificat de 668 mii lei și realizat de 1 041 000 lei. Rezul-

tatele acestea sînt rodul muncii majorității cooperatorilor, al aplicării tehnologiilor înaintate, al bunei organizări a muncii și al aplicării sistemului de plată pe mia de lei valoare și pe porții de cultură».

Ing. Puiu MARIN

«Am eu și avem noi toți, de aici, din Luna, convingerea că, după ultimele măsuri luate de partid și stat pe linia progresului agriculturii, 1971, cel mai de vîrf an al agriculturii noastre, va rămîne, în următorii 2—3 ani, cu mult în urmă.

În ce privește Luna, trebuie să știți că aici e o zonă unde se poate da grîu, cucuruz și lapte. Așa se face că noi sîntem o cooperativă specializată mai ales în producția de lapte. Pentru a ajunge la animale cu producții ridicate, am socotit că trebuie pornit de la creșterea tineretului bovin. Ca urmare, avem un material de valoare care în 1972 ne va îngădui să ne apropiem de cifra de 3 000 litri de lapte pe cap de vacă furajată».

Ing. șef Ioan RETEȘAN

«În general, lucrurile merg bine la Luna pentru că organizațiile de partid sînt motorul mobilizării tuturor forțelor pentru realizarea planurilor cooperativei și ale comunei și pentru că deputații își îndeplinesc cu competență sarcinile ce le au.

Pe de altă parte însă, realitatea e că oamenii noștri sînt altfel acum. Pur și simplu ne țin din scurt, se simt responsabili, stăruind să transformăm în viață obiectivele de pe hîrtie. Vorba aceea, cînd te încalți mai bine, ai nevoie și de trotuar, și-atunci, hai la primar».

Ion Lazăr PASCU, secretar al Comitetului comunal de partid, primar al comunei Luna

«Deosebit de semnificativă este construcția de case. În ultimii zece ani s-au construit un număr foarte mare de clădiri. Nouă, primăriei, ni se adresează foarte multe cereri de autorizații de construcții. În 1971, de exemplu, au fost înregistrate 44 asemenea cereri. Pentru că acei care și-au construit case mai de mult, acum procedează la extinderi. Producțiile de la C.A.P. se fac simțite și în dezvoltarea comunei, a bunei ei stări».

Laurențiu VASINCA, secretarul Comitetului executiv al Consiliului popular al comunei Luna

CHIPUL URBAN AL LUNII

O casă care ar face cinste
și unui oraș,
și nu-i singura.
Asemenea vilișoare
încep să fie «regulă» în Luna.

(Urmare din pag. 12)

cea ce înțelesesem de mult cu mintea. Mă refer la un principiu politic, la o componentă a politicii generale a partidului nostru de dezvoltare multilaterală a colectivității naționale, și anume la ridicarea condițiilor de viață de la sate la nivelul urban.

*

Firește, noua față a comunei Luna, toate schimbările acestea în felul de trai al lunenilor își găsesc explicația și în puterea lor economică. Iar puterea lor economică izvorăște din cooperativa agricolă de producție.

Cu alte cuvinte, gradul ridicat de urbanitate a acestei comune trebuie înțeles ca una dintre urmările directe ale deceniului nostru cooperatist în agricultură.

Despre cooperativă și despre munca lor am socotit că e mai bine să-i las chiar pe dumnealor lunenii să vorbească. Eu țin doar să încerc să-i ajut «punînd pe tapet» două probleme care-i frămîntă.

Iată-o pe prima. La C.A.P. din Luna vin mereu specialiști din restul țării să învețe din experiența lunenilor. Conducătorul unui asemenea grup a fost tov. inginer Țipu din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor, care i-a promis tovarășului președinte Oltean Gavriță o repartitie serioasă de concentrate industriale și borhoturi.

După ce grupul a plecat, tovarășul Oltean mi-a spus:

— Noi avem de gînd să ridicăm producția în sectorul zootehnic. Aceasta depinde și de ajutorul pe care ni l-a promis tovarășul director general Țipu. În orice caz, eu m-am angajat că «Luna» va obține 3 500 litri lapte pe fiecare vacă furajată, din cele circa 4 000 ale noastre, firește, dacă vom asigura fiecareia o hrană de cel puțin 30 kg siloz pe zi.

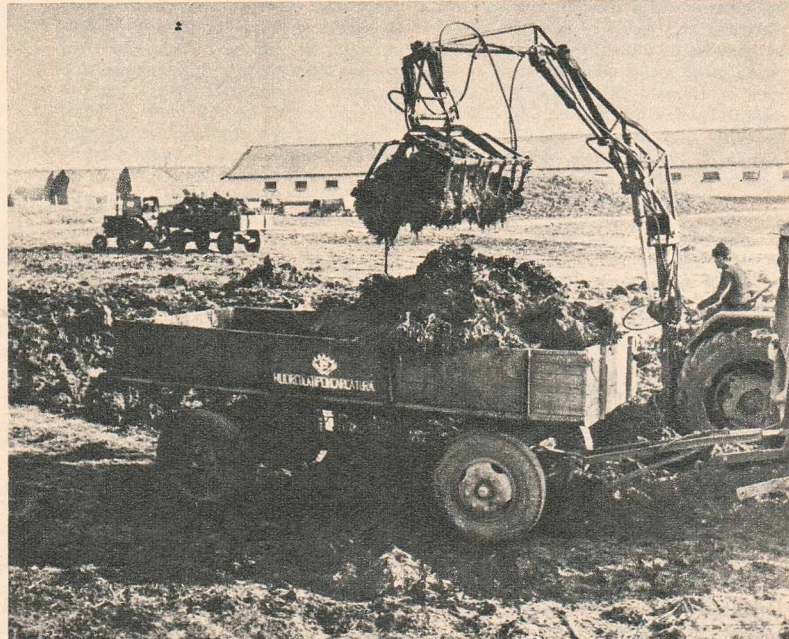
Oare ministerul va dezamăgi speranțele excelenților cooperatori și specialiști în ale zootehniei de la Luna?

Și iată-o și pe cea de-a doua problemă. Formulată extrem de lapidar de tovarășul Laurențiu Vasinca, secretarul Comitetului executiv al Consiliului popular:

— Noi avem peste tot construcții. Dar ne lipsesc specialiștii în acest domeniu. Cu un tehnician constructor la zece comune, nu se face primăvară!

Eu i-am înțeles perfect pe—îmi îngădui să-i numesc așa— prietenii mei din Luna. Iar dacă aș fi fost tehnician constructor, aș fi rămas acolo. Dar altora— oare — le va fi chiar atât de greu să-i înțeleaga și să le întindă mina de ajutor de care au nevoie?

În ciuda acestor probleme, am plecat deosebit de optimist din comuna în care sper că m-ați însoțit. Și acum mai aud acordurile năbădăios de cuceritoare ale «Purtatei de la Luna».

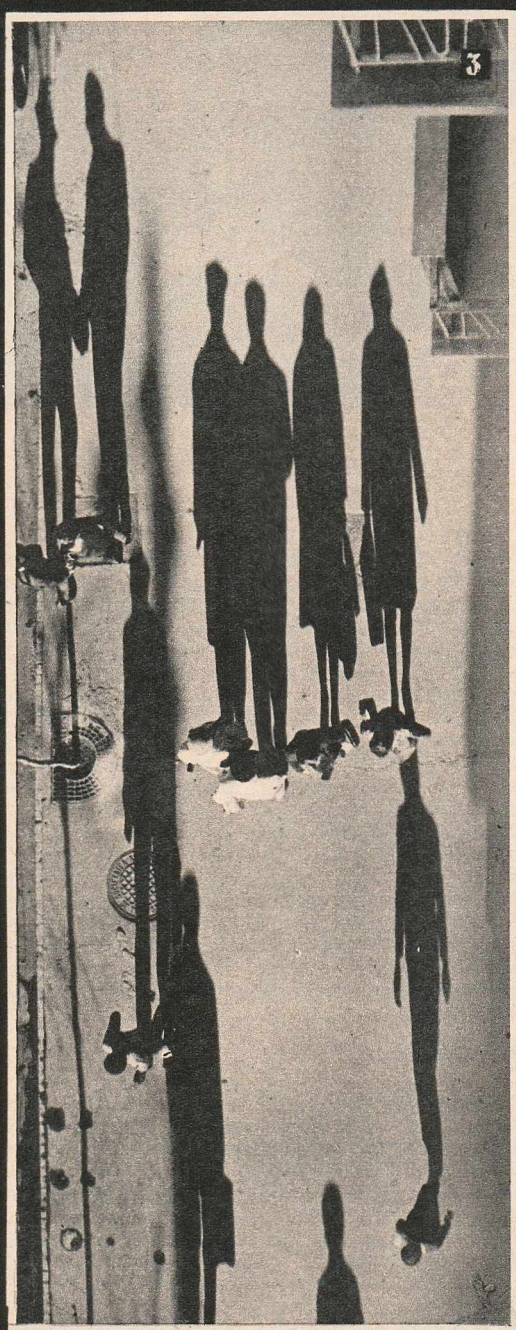
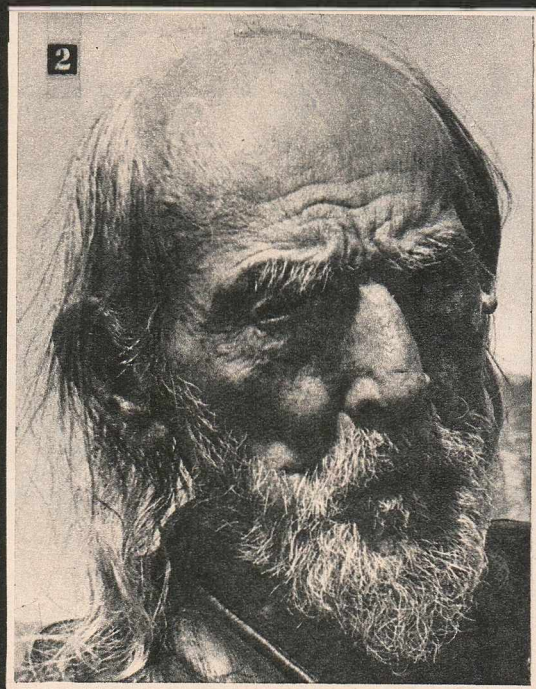
Adio lopată!

Mindria cooperativei: ferma zootehnică.

cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

Iată și prima selecție de fotografii, numerotate de la 1 la 4, reținute de juriu pentru concursul, dotat cu valoroase premii, «CEA MAI FRUMOASĂ FOTOGRAFIE». Reamintim cititorilor noștri care doresc să ajute la desemnarea câștigătorilor că își pot exprima opțiunea (pentru una singură dintre fotografiile publicate) pe cuponul alăturat, pe care vor trebui să-l trimită în plic, în termen de maximum cinci zile. Adresa noastră: revista «Flacăra», București, Piața Scintei nr. 1, căsuța poștală 4112, pentru concursul «Cea mai frumoasă fotografie».

1. Urcușul
Marin NĂSTASE — Galați
2. Tăta Oancea
Leonid BUZOIANU — București
3. Umbrele se salută
Koncz FRANCISC — Gherla
4. Ecoul pașilor
Andrei VASS — Vulcan

poșta concursului

KONCZ FRANCISC — Gherla. Se pot trimite mai multe fotografii într-unul sau mai multe plicuri, toate fiind luate în considerare, indiferent de data primirii lor. Evident, prima și cea mai severă selecție trebuie însă făcută de însuși concurentul.

ILIE SECUIU — Constanta. Propunerea dv. se încadrează în regulamentul concursului.

L. RAUCH — Gura Humorului. 1) Vezi răspunsul dat lui Koncz Francisc. 2) Singura condiție pentru luarea în considerare a opțiunii cititorilor este însoțirea ei de cuponul respectiv, completat corespunzător.

G. LĂZĂROIU — Sibiu. 1) Titlul concursului (trebuia să aibă și un titlu, nu?) nu exclude ci presupune în mod obligatoriu și cerința ca fotografia să fie interesantă. 2) Vezi răspunsul dat lui Koncz Francisc.

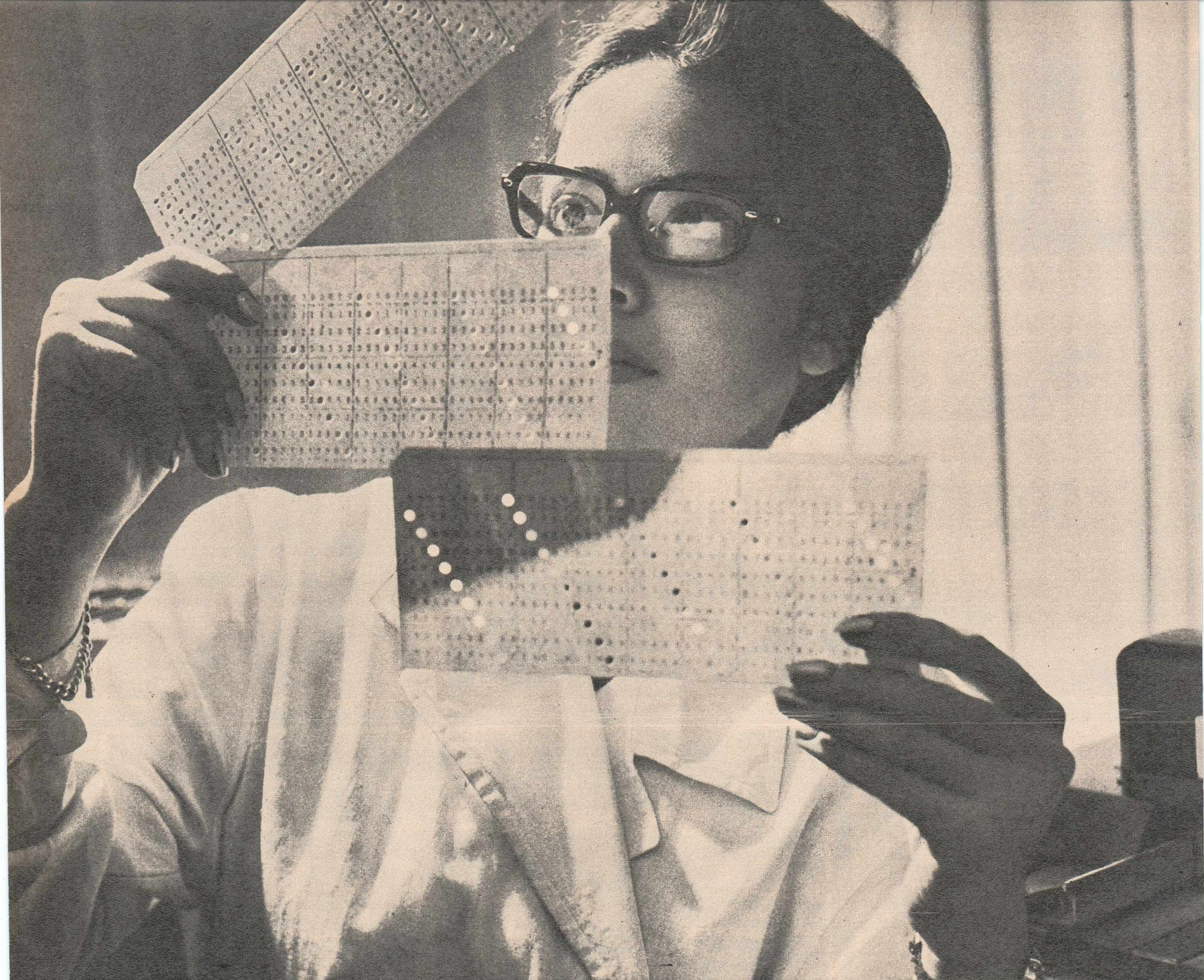
INDESCIFRABIL — Moroieni. 1) Puteți expedia ori cînd. 2) Nu. 3) Legenda poate fi sau un moto, sau o descriere sumară a subiectului.

concursul
„CEA MAI
FRUMOASĂ
FOTOGRAFIE“

Fotografia
aleasă Nr. _____

Numele, prenumele și adresa
citorului

— Ce mai faci? Unde mergem diseară?
 — Nu știu. Poate la cinema.
 — Eu de mult i-am spus lui Mihai că aș vrea să-l văd
 — Să mergem la el.
 — Mai bine ne uităm la televizor sau citim o carte

— Și totuși apendicele xifoid nu este xenofob, căci
 asemenea xenonului și xilofonului el nu poate avea simț
 minte omenesc: este evident pentru orice xilograf.
 STOP! STOP! S-au incurcat rîndurile. Sau poate autorul
 a luat-o razna. Sau poate ni se oferă tam-nisam o mostră

de umor negru...

Nicidecum: ultima frază a dialogului este perfect logică. Nimeni nu poate afirma că un apendice, fie el xifoid sau nu, are simpatii sau că xenonul antipatizează în mod cu totul nejustificat pe zuluși: orice xilograf («lucrător care execută clișee de tipar gravate în lemn», deci implicit o ființă rațională) va fi de acord cu noi.

Deci totul este în regulă sau aproape. În timp ce cuvintele — luate izolat — care apar la începutul dialogului le folosim, fiecare dintre noi, de milioane de ori, la câți ani sau la cîte decenii o dată întîlnim pe autostradele vorbirii noastre un «apendice xifoid»? Și totuși și această «porțiune inferioară cartilagineasă a sternului» figurează în Dicționarul limbii române moderne (deci nu într-un lexicon de strictă specialitate), în care, doar pe o singură pagină, și anume cea imediat următoare celei afectate literei X, întîlnim asemenea cuvinte ca *zabet, zabrac, zacherlină, zadă, zadio, zaică, zaicoi, zaif, zambol*. Ele nu par a avea nici în clin nici în mîncă cu limba română modernă, și totuși, conform dicționarului, au același drept de cetate ca și *ziarul* sau *ziua bună* care se cunoaște de dimineață...

3 500 = 600 000

Nu avem pretenția de a fi descoperit America. O știe oricine: fiecare limbă are cuvintele ei «bune la toate», puține la număr dar... trăgînd greu la cîntar, alături de alte zeci și chiar sute de mii, rar sau foarte rar folosite. Căzul limbii engleze este elocvent: din cele circa 600 000 de cuvinte ale ei — cît conține ultima ediție a faimosului «Webster», dar pe care doar alcătuitoarii și corectorii de dicționare le-au întîlnit în totalitatea lor în decursul unei vieți — doar circa 1 500 sînt necesare pentru a te descurca în mod destul de satisfăcător, iar cu 3 500 poți duce o existență onorabilă, poți îmbrățișa diverse profesii, întemeia

nu știm totul despre LIMBA ROMÂNĂ...

CU AJUTORUL UNUI CALCULATOR ELECTRONIC SE LUCREAZĂ LA UN AMPLU DICȚIONAR DE FRECVENȚE AL LIMBII ROMÂNE AVÎND IMPLICAȚII «CU BĂTAIE LUNGĂ» ASUPRA STUDIULUI GRAMATICII, ASUPRA ÎMBUNĂTĂȚIRII COMUNICAȚIILOR LA MARE DISTANȚĂ ȘI ASUPRA TRADUCERII AUTOMATE.

de Lionel NIȚESCU

pentru restabilirea adevărului

Proape fără excepție, presa noastră a considerat că meciul Rapid București—F.C. Galați, din Cupa României, câștigat de bucureșteni cu 1—0, a fost viciat de o greșeală flagrantă a arbitrilor. Acum are prea puțină importanță că unui gazetari declară golul nevalabil din pricina a două infracțiuni rapidiste — ofsaid și fault la portar — iar alții numai din pricina faultului. Faptul e fapt: rezultatul de 1—0 a fost stabilit printr-o absurdă eroare (să-i zicem numai atât, eroare!) a conducătorului de joc. În fața unui întreg stadion care a protestat, arbitrul a declarat gol ceea ce nu era decât o simplă și dublă (ori numai simplă) infracțiune de joc. Ziarul «Sportul», prin pana exactă a lui Marius Popescu (al cărui conflict cu antrenorul gălățenilor Teacă este cunoscut), ia în mod cu totul laudabil apărarea adevărului, săvârșind astfel un gest de obiectivitate față de sine, gest care cîntărește greu în fixarea profilului moral al acestui talentat gazetari. Marius Popescu nu are nici un dubiu că Rapidul a câștigat pentru că arbitrul a închis ochii la cele două infracțiuni ale Rapidului.

Nu m-am pronunțat săptămîna trecută în această chestiune pentru a nu aborda superficial o împrejurare de o asemenea gravitate. Între timp am fost la Brașov, teatrul meciului, să văd despre ce e vorba.

Din 25 de cetățeni brașoveni interogați de mine, ca martori oculari ai faptelor, nici unul nu consideră rezultatul valabil. Toți sînt convinși că golul a fost acordat pe nedrept. 14 au văzut două infracțiuni înaintea golului, 11 au văzut numai una, faultul asupra portarului Hagioglu. Este semnificativ că toți 25 (douăzeci și cinci) sînt de părere că meciul trebuie rejucat, pentru restabilirea adevărului. 9 brașoveni sînt de părere că Rapidul va surclasa, de această dată, Galațiul, 5 cred că va fi același rezultat, iar 11 văd F.C. Galațiul învingător, după eventuala rejucare.

Ce zic factorii de răspundere ai Federației? Ce i-ar costa să dea curs acestei aproape generale stări de nervare, produsă de acel meci, și să vedem disputa Rapid—F.C. Galați într-o desfășurare corectă și limpede?

Iată ce declara, de altfel, profesorul VASILE LĂZĂRUȚ, președintele Consiliului județean pentru educație fizică și sport Brașov: «Eu, personal, n-am văzut cu claritate și deci nu pot aprecia cu mîna pe inimă dacă în faza golului a fost ofsaid sau nu, însă am putut vedea cu ochii mei și cu toată claritatea, și sînt în stare să apăr acest adevăr pînă el va învinge, că în momentul premergător golului, portarul Hagioglu a fost faultat evident. De aceea eu nu pot considera că golul e valabil.

Mai ales că Federația a creat precedente fericite, anul trecut, dispunînd cu fermitate rejucarea unor meciuri dubioase, mi se pare că soluția cea mai justă ar fi rejucarea meciului F.C. Galați—Rapid, al cărui rezultat nu e corect».

Într-adevăr, soluția ar fi una curajoasă; să-i cerem președintelui Federației, Mircea Angelescu, căruia noi i-am recunoscut printre primii îndrăzneala și spiritul de justiție, să acționeze în continuare, cu și mai mare hotărîre, pentru a transforma fotbalul într-un sport iar corectitudinea în legea lui de fier.

Nu există nici o piedică reală, obiectivă, care să ne determine să acceptăm o evidentă eroare. Meciul Rapid—F.C. Galați trebuie rejucat oricît de crud ar fi — să zicem — pentru gălățeni noul rezultat sau oricît ar fi de cîinc pentru rapidiști, un alt fluier trebuie să se audă pentru restabilirea acestui adevăr. Nu cer omologarea rezultatului de 0—0 (care s-ar fi aflat pe tabelă fără acest gol dubios), ci rejucarea — în spirit sportiv și moral — a partidei.

Ceva mă face să cer aici și părerea rapidiștilor. Sînt curios să știu dacă în conștiința ei joacă fair. Le-aș dori-o. Îi aștept să-și declare ori indignarea, ori acordul față de propunerea noastră. Și, în același timp, aștept rezultatele practice ale luptei pentru corectitudine.

Din lotul național, anunțat pentru meciul cu Franța, continuă să lipsească jucători de valoare, și în orice caz mai în formă decât cei chemați în lot. De ce iarăși fără Vidac? De ce Sătmăreanu și nu Pop? De ce nu e promovată Smandache? De ce Lucescu, de ce nu Györfi? De ce excepționalul Pescaru e pe undeva pe la «fantomele olimpice», cînd valoarea și forma lui de azi ar face atîta bine naționalei? De ce nu sînt luați în seamă Kun și Rugubei? De ce un alt jucător excepțional — Tătaru — e umilit în continuare?

Salut chemarea lui Sandu Mircea în lot, dar mă întreb: această chemare ar fi fost posibilă dacă Sandu ar fi jucat la o echipă din provincie, iar nu la «Sportul studențesc» din București? Lotul național de azi nu e rău, dar e incomplet și construit fără criterii. Poate că viitorul ne va ajuta să înțelegem adevărurile simple ale sportului. Numai să nu ne coste prea mult.

Doresc succes echipei în meciul cu Franța, dar mai ales succes în lupta sportivă cu propria inerție și cu propriile greșeli.

o familie și trăi pînă la adînci bătrîneți fără ca cineva să te suspecteze că de fapt ignorezi pe celelalte 596 500 sau să te țină drept slab de minte fiindcă nu le-ai întrebunțat.

Proporți de același ordin de mărime se întîlnesc și în celelalte limbi. Firește, de la 3 500 la cîteva sute de mii există tot felul de gradații, și fiecare om, în funcție de profesie și predispoziție, urcă tot mai sus cu ascensorul lingvistic, dar cît de sus? Cît de frecvent se întîlnesc în diferitele stiluri, inclusiv în cel vorbit, diferitele cuvinte?

Stabilirea frecvențelor într-o limbă este o treabă mult mai grea decît se crede. Dacă în trecut această problemă era considerată rezolvată prin cercetarea, evident fără mijloace mecanizate, a unui număr cît mai mare de texte reprezentative: beletristică, literatură științifică, ziare etc., în ultima vreme se pune un accent tot mai mare pe *limba vorbită*.

Lingviștii nu mai apar în ipostaza de șoareci de bibliotecă, răsfoind cu înfrigurare, săptămîni și luni de-a rîndul, teancuri de cărți și completînd lungi coloane, ci în chip de investigatori discreți care-și maschează cu grijă mini-magnetofonul și colindă localurile publice, stadioanele, halele, uzinele, stau de vorbă cu precupeți și cu fizicieni atomiști, se înghesuie în autobuze (în serviciu comandat, nu pentru a merge la domiciliu!), înregistrează emisiunile de televiziune — pe scurt, sînt prezenți oriunde are loc fenomenul proteic, în veșnică schimbare, care se cheamă limba vorbită. Firește, ei nu ignorează nici limba scrisă, poposesc îndelung în biblioteci și doar apoi se așază la masă pentru a umple coloanele, a face calcule și — lucrul cel mai important — a medita... Nu demult în Franța s-a efectuat o asemenea anchetă «cu magnetofonul», și rezultatele ei au uimit chiar și pe specialiști, răsturnînd multe idei lexicale preconcepate care s-au statornicit tocmai fiindcă aveau drept bază exclusiv textele scrise.

Și nu este vorba numai de stabilirea frecvenței relative a cuvintelor, ci și a fonemelor (unități distinctive fonetice ale limbii) și morfemelor (unități distinctive gramaticale, de exemplu terminațiile cazurilor). În română, de pildă, *a* reprezintă un fonem, iar terminația genitivului feminin *ei*, un morfem.

Cu aceasta intrăm în domeniul lingvisticii structurale, care astăzi folosește metode matematice de cercetare. Putem anunța o veste bună pentru iubitorii de limbă românească: la Centrul de calcul al Universității București se lucrează la primul dicționar de frecvențe grafonematic al limbii române contemporane. Este o idee care a luat naștere în cadrul Seminarului de matematici aplicate pentru specialiști, inițiat de acad. N. Teodorescu pe lângă Facultatea de matematică. Și fiindcă sîntem în 1972 și nu în 1872, ea se realizează cu ajutorul unui calculator electronic IBM-360 prin colaborarea unor lingviști (Ligia Radu, Constant Maneca) și electroniști (ing. Maria Lovin, ing. Ilie Cristescu).

Trebuie subliniat că o lucrare de asemenea proporții constituie o raritate și pe plan mondial, atît prin concepție cît și ca realizare.

Ce urmăresc cercetătorii români? Cum lucrează? Și ce așteaptă ei la capătul drumului? Iată ce am desprins din discuțiile cu tov. Ligia Radu, Maria Lovin și Constant Maneca.

structurală, impusă de relațiile fundamentale, de esență, care unesc variatele elemente ale limbii într-un tot unitar. Deci nu se poate face o cercetare statistică cantitativă fără o atență și riguroasă cercetare calitativă.

Din punctul de vedere al teoriei informației, limba poate fi considerată ca un caz particular de cod, cu diferite reguli combinatorii ale numeroaselor ei simboluri. Limba este însă un cod natural cu o evoluție specifică, legată strîns de dezvoltarea istorică a poporului care o vorbește.

În cercetarea statistică a limbii, singurul lucru care interesează este frecvența apariției simbolurilor sub care se înfățișează informația și a diferitelor lor combinații.

Dar diferitele unități lingvistice (foneme, morfeme, cuvinte) nu posedă numai o anumită probabilitate de apariție (de pildă, litera *e* apare cu o frecvență de 15%, să spunem, într-un text oarecare), ci și capacitatea de a se combina între ele. De aceea se pune și problema evaluării posibilităților de apariție a grupurilor de cîte două, trei, patru unități de un anumit tip.

În lucrarea în curs de elaborare al Centrul de calcul al Universității București se evaluează frecvența în paralel a grafemelor și fonemelor limbii române și a combinațiilor lor de gradul 2, 3 și 4. Pe lângă aceasta, se efectuează și un calcul al numărului de silabe și al numărului de cuvinte.

În ceea ce privește materialul prelucrat, s-au ales în mod aleator 55 de texte din patru stiluri fundamentale, însumînd un inventar total de 55 000 de semne grafice, cărora le corespund un anumit număr de foneme.

DE LA VERSURILE LUI BLAGA

LA... BULETINUL OFICIAL

Deoarece cercetarea are în vedere limba română contemporană, «esantioanele» au fost extrase din lucrări apărute în perioada 1950-1970, fragmentele din presă și din stilul colocvial fiind desigur de dată foarte recentă.

Împărțirea în cele patru stiluri: artistic, științific, administrativ-juridic și colocvial nu a fost înțeleasă în sens absolut, deoarece acestea au puncte comune, de intersecție, delimitarea fiind uneori greu de făcut (de exemplu: presă—stil științific, presă—administrativ etc.).

Stilul artistic s-a împărțit la rîndul său astfel:

— proză artistică, cuprinzînd texte din operele lui G. Călinescu («Enigma Otiliei»), Z. Stancu («Desculț»), E. Barbu («Groapa») etc.;

— poezia contemporană (M. Sorescu, M. Beniuc, L. Blaga, N. Labiș etc.);

— articole de ziar și revistă.

Pentru stilul științific s-au ales lucrări de istorie, lingvistică, medicină, sociologie, fizică, matematică, biologie etc.

Stilul administrativ-juridic a fost studiat pe extrase din Codul penal, Codul de procedură civilă, corespondență oficială, instrucțiuni, decizii, Buletinul Oficial.

Stilul colocvial este ilustrat prin convorbiri telefonice, interviuri, discuții între două-trei persoane înregistrate în toată naturalitatea lor.

Din aceste date reiese cît de amplă este această cercetare lingvistică, realizată pentru prima oară la noi în țară, cu metode statistice și cu echipament electronic de calcul.

Lingvistică se poate face azi așa... (stînga) și așa... (jos).

CODUL PE CARE-L FOLOSII FĂRĂ SĂ ȘITII...

În mulțimea problemelor pe care le ridică studiul fiecărei limbi în parte există o sistematizare a diferitelor «evenimente» ale limbii în fiecare compartiment al ei (fonetică, morfologie, sintaxă), evidențind astfel ceea ce este repetabil și permanent din punct de vedere cantitativ. Aceasta se poate studia statistic, dar desigur cercetării cantitative, formale, a limbii trebuie să-i urmeze analiza calitativă,

Rezultatele obținute vor sluji la fundamentarea anumitor capitole ale unei fonologii cantitative riguroso științifice a limbii române și totodată vor putea da răspunsuri practice la probleme legate de alcătuirea unor coduri pentru mașini informaționale, pentru îmbunătățirea comunicațiilor la mare distanță și, în fine, pentru o mașină de tradus din și în românește, care — deși s-au făcut cîteva fructuoase și interesante încercări acum cîteva ani — a rămas un vis neîmplinit al lingviștilor, și nu numai al lor. Dar acum...

de H.DONA

Am primit în ultima vreme mai multe critici din partea unor cititori care se plîng că fiecare «Dialog» este consacrat cîte unui număr restrîns (3-4) de scrisori, în timp ce altele trebuie să-și aștepte rîndul vreme mai îndelungată sau nu beneficiază decît de un răspuns prin poștă. În consecință, în mod autocritic, ne vom strădui de astă dată să răspundem — pe scurt — mai multor scrisori ca de obicei.

Însuflețit probabil de primele adieri ale primăverii, cititorul **Aurel Vrăbîescu** din Constanța ne sugerează publicarea unui «ciclu de articole» care să-i învețe pe tineri «cum să se comporte în dragoste», cum să facă o declarație, cum să-și manifeste atenția, înflăcărarea, tristețea, cum să pregătească o întîlnire etc., etc.». Pasionantă temă! I-am putea indica drept bibliografie tînarului constănțean lucrarea unui concetățean de-al dumisale, pe nume Ovidiu, lucrare intitulată «Arta de a iubi» (ne suspendăm însă recomandarea, pînă nu avem garanții că cititorul nostru e major și și-a făcut stagiul militar, căci bătrînul Ovidiu era cam slobod la gură și la gînd și sfaturile de-acum două mii de ani ar putea șoca pe cetățeanul unei urbe în care, după cite știm, nu se glumește cu principiile). În ce ne privește, nu ne simțim în stare să intrăm în concurență cu un atît de ilustru predecesor. De altfel, de cînd e lumea și pămîntul nici un îndrăgostit nu s-a orientat după manuale, instrucțiuni și circulări. De fiecare dată, fiecare îndrăgostit descoperă — parcă pentru prima oară — dragostea și trăiește marea bucurie a inventării cuvintelor și gesturilor care știu să meargă la sufletul ființei iubite. Că în felul în care își trăiește dragostea, fiecare om exteriorizează ceea ce e mai profund și mai adevărat în personalitatea sa, că această personalitate poate fi modelată și educată, e o altă poveste. Lecțiile pentru îndrăgostiți ni se par, în orice caz, inutile.

Cititorul **George Lăcătușu** din București ne expune în scrisoarea dumisale o serie întreagă de critici la adresa felului în care a fost realizat serialul TV «Mușatinii». Majoritatea obiecțiilor se referă la lipsa de autenticitate (și chiar de verosimilitate) istorică a figurilor, costumelor, decorurilor și limbajului folosit. Fără a încerca în vreun fel să luăm apărarea spectacolului incriminat, trebuie totuși să reamintim că nu e vorba de un serial documentar, ci de o operă de ficțiune în care o serie de libertăți în ce privește exacta reconstituire istorică pot fi admise în măsura în care contribuie la reliefa mesajului esențial. Dacă acest lucru a fost realizat sau nu în «Mușatinii», e o altă poveste.

Sîntem întru totul de acord cu cititorul **Nicolae Amarinei** din București atunci cînd scrie: «Eu înțeleg critica, dar o critică principială, tovrărească, nu cu patimă și ură». Dar aceasta nu înseamnă (credem noi) că trebuie să interzicem polemica amicală, chiar cînd îmbracă unele forme mai vii (dar nu injurioase). Ce-i drept, revista noastră s-a ținut totdeauna departe de acest agreabil (și agreat de public) sport al duelului ziaristic și am lăsat să treacă fără replică chiar și unele mușcăături colegiale ale unor confrăți cu vocație de jandarmi publicistici. Dar sînt și unele temperamente mai focoase; într-o presă liberă ca a noastră au și ele dreptul deplin să se exprime. O singură chestiune ne deranjează (puțin): de ce intervenția moderatoare (dar totuși supărată) a tov. Amarinei a fost provocată tot de blestematele controversate fotbalistice, din cauza căror ațîția nervi s-au uzat și ațîtea prietenii s-au stricat? În orice caz, sîntem convinși că tov. Amarinei a trimis scrisori asemănătoare tuturor publicațiilor în care scriitorii dețin rubrici de comentariu sportiv.

Mulțumim cititorului ing. **Nicolae Cuculescu** din Căpuș, com. Teiuș, jud. Alba, pentru eleganta și incisiva dumisale scrisoare. Observațiile critice pe care ni le face sînt deplin întemeiate. Cel puțin, în ce privește coperta care prezenta o scenă de vînătoare, ne-am învățat minte (deși consultasem în prealabil specialiști în materie). Îl asigurăm pe tov. Cuculescu și pe ceilalți care ne-au scris în această privință că de acum încolo vom lăsa caprele negre în pace.

Despre rostul reclamelor în revistă am mai scris de nenumărate ori și n-am fi revenit dacă de data aceasta n-am fi avut în față o scrisoare semnată **Nicolae Corcan**, președinte al comitetului sindical din U.C.M.-Reșița. Dar mai este oare nevoie să explicăm unui cadru sindical importanța problemei rentabilității? Și se poate ca un cadru sindical (și încă de la Reșița!) să considere «inutilă» coperta reprezentînd o parte din rețeaua de înaltă tensiune de la Porțile de Fier și să aprecieze că mai bine am fi publicat imaginea unui monument istoric? Dar Porțile de Fier nu fac parte, oare, din istoria noastră?

În sfîrșit, satisfacem cererea tov. **Anton Nimmerschein** din Timișoara, Zona Circumvoluțiunii II, Bloc C 7, sc. C, et. 3, ap. 14, care oferă o colecție completă pe anul 1965 a revistei «Flacăra».

SĂ NE CUNOASTEM TELEVIZORUL

schită biografică

de Pavel CÎMPEANU

creștea într-un an...

... cit alții în zece—spun basmele despre copiii năzdrăvani, născuți din femei falnice, care la vîrsta înărcatului stîrpsc balauri neînvinși și bagă spaima în vrăjitoare. Această accelerație a creșterii îl caracterizează și pe acel erou turbulent al epocii noastre, căruia îi spunem televizor.

Despre ce este vorba?

Ceea ce sociologia numește comunicare de masă cuprinde, în accepția cea mai răspîdită, presă scrisă (ziare, reviste), radio, cinematograful și televiziunea. Reconsiderarea dezvoltării istorice a fiecăruia dintre aceste mijloace scoate la iveală o tendință istorică: cu cît inventarea lor este mai apropiată, cu atît viteza dezvoltării lor este mai mare. Am putea numi această durată «perioada de consacrare», cu alte cuvinte, timpul de care are nevoie un mijloc al comunicării de masă pentru a ajunge de la omologarea lui tehnică la asimilarea lui de către societate. Dar ce se înțelege prin asimilarea de către societate? Pur și simplu, faptul că un mod de comunicare intră în obișnuința unei părți considerabile dintre membrii societății (sau chiar a majorității). Ei bine, după calculele unui specialist de pe malurile Senei, în Franța această durată a fost, pentru presă, de cîteva secole, pentru cinematograful, de 35 de ani, pentru radio, de 30, iar pentru televiziune, de 14.

Aceasta nu este însă o particularitate a Franței, ci a comunicării de masă. Dacă ne limităm numai la comparația dintre radio și televiziune și acceptăm ca nivel de control un milion și jumătate de abonamente, situația la noi în țară este următoarea:

Mijloc	Transmisii regulate	Perioada	Anul	Abonamente
radio	1925	37 ani	1962	1 500 000
tv	1957	13 ani	1970	1 500 000

La radio transmisiile regulate au început în 1925—nivelul de 1,5 milioane abonamente fiind atins după 37 de ani; la televiziune transmisiile regulate au început în 1957—nivelul de 1,5 milioane abonamente fiind atins după numai 13 ani. Prin urmare, ritmul pătrunderii televizorului în țara la noi a fost de aproape 3 ori mai accelerat decît cel al pătrunderii radioului.

Întrebarea este: De ce?

Cel mai firesc ar fi să ne gîndim la aspectul economic; a obține cit mai multe comunicări la un preț cit mai redus,

iată o condiție inevitabilă pentru asimilarea unei tehnici comunicaționale de către societate. Și totuși nu este nevoie de prea multe eforturi pentru a ne da seama că în realitate lucrurile nu stau așa.

Într-adevăr, în toată lumea prețul unui aparat de radio și al abonamentului pe un an reprezintă o sumă mult mai substanțială decît prețul unui abonament anual la un ziar. Iar prețul unui televizor și al unui abonament la televiziune este mult mai mare decît al aparatului și abonamentului de radio. Ca să nu mai vorbim de prețul producerii ziarelor în comparație cu cel al producerii programelor de radio și de televiziune.

Și totuși...

Cu cît tehnica întrebuițată este mai complicată cu atît mai confortabilă și mai complexă se dovedește comunicarea. Anumite evenimente despre care citim în ziare ne impresionează mai puțin decît dacă le vedem pe micul ecran. Să ne amintim de zborul primilor cosmonauți pe Lună. Sau de campionatul mondial de fotbal din Mexic. Sau...

Pe de altă parte, trecerea de la presă la radio și de la radio la televizor marchează lărgirea ariei artistice care poate fi înglobată mijlocului nou de comunicare: radioul — muzica, teatrul radiofonic; televiziunea—muzica, teatrul, filmul artistic, serialul, baletul și chiar plastica.

În sfîrșit,—dar nu în cele din urmă—fiecare tehnică nouă de comunicare satisface și în același timp amplifică nevoia generală de comunicare a societății. Viteza cu care milioane de oameni își însușesc deprinderea de a «viziona» se datorează astfel nu numai virtuților miraculoase ale televizorului însuși, ci și terenului extrem de favorabil pe care i-l-au pregătit suratele mai vîrstnice: presa și radiofonia.

o naștere grea

Timpul de cînd există televiziunea este prea scurt pentru a putea fi denumit istorie. De aceea prefer să-i spun biografie. Cum s-a născut acest năbădăios copil al secolului?

Tehnicește vorbind, el nu numai că succede ci și descinde din cinematograful și din radio. Imagine, sunet, circuite, electronică, aparate de emisie, aparate de recepție—iată cîteva realizări anterioare fără de care apariția televiziunii, așa cum o cunoaștem, ar fi fost practic imposibilă. Agresivitatea cu care își tratează strămoșii sugerează că, trăind în intimitatea oamenilor, televiziunea capătă și

unele dintre apucăturile lor (nu cele mai laudabile).

Primele experimente de transmitere a unor imagini vizuale la distanță au început o dată cu deceniul al treilea. Dar de la asemenea experimente, mai sistematice sau mai sporadice, până la adoptarea unor soluții tehnice stabile, cel puțin în principiul lor, a trecut destulă vreme. S-ar părea că durata lungă a chinurilor nașterii a pregătit durată scurtă a creșterii și maturizării. Un moment decisiv în această naștere este socotit acela al creării iconoscopului de către Vladimir Zvorikin. Ideea utilizării acestei tehnici pentru propulsarea unui mijloc popular de comunicare, bazată pe experiența instructivă a radioului, s-a cristalizat, mai ales în Statele Unite, spre sfârșitul celui de-al patrulea deceniu. Cum este și firesc, marile companii radiofonice se opuneau acestor proiecte: ca de obicei, cerințele progresului se aflau în conflict cu cele ale profitului. Strădaniile cercetătorilor și ale pionierilor televiziunii erau combătute prin toate mijloacele, mai mult sau mai puțin oneste.

Biografia televiziunii amintesc adeseori de revista «Radio Guide». Editată, după cum reiese și din titlu, de o companie radiofonică, această publicație se specializase într-o rubrică umoristică al cărei obiect îl formau visătorii profeți ai televiziunii pentru toți. Glume, farse, ironii, ba chiar și un soi de prinsoare tipic americană, în care redacția susținea că nu numai generația matură, dar nici copiii nu vor apuca televiziunea instalată în locuințe. Nepoteii — poate-poate... Cu aproximativ un deceniu mai târziu o pătrime dintre căminele americane aveau instalate televizoare. Pariul fusese pierdut chiar de inițiatorii lui. Iar companiile radiofonice treceau cu eleganță din poziția de oponenți în cea (mult mai rentabilă) de principali acționari ai studiourilor de televiziune: în Statele Unite televiziunea se lansează cu capitalul acumulat de concurentul său cel mai înverșunat.

Premisele producției de telereceptoare achiziționabile de către cetățeni sînt coapte către 1941. Dar acesta este anul cînd războiul european devine război mondial. Toate mijloacele electronice sînt concentrate spre satisfacerea imperativelor militare. Și astfel nașterea televiziunii de masă suferă o nouă amîinare — de încă un deceniu.

vizionari

În 1925 au început să se transmită la București, cu oarecare regularitate, emisiuni de radio. Un grup de ingineri și oameni de cultură animau această activitate utopică pentru care statul nu găsea nici timp, nici mijloace. Același grup edita și publicații de specialitate: revista «Radio Român» și revista «Radiofonia», care încă din 1925 publicau informații despre perspectiva transmiterii la distanță a imaginilor vizuale. Încrederea în și interesul pentru această perspectivă erau atât de mari încît în 1930 apare o altă revistă cu titlul «Radiofonie—Televiziune—Știință pentru toți».

Tot către mijlocul celui de-al treilea deceniu, Laboratorul de acustică și optică al Universității din București inițiază o serie de experiențe ciudate: transmiterea electrică a unor desene la distanțe foarte mici. Un asistent universitar — George D. Cristescu — pune la punct un dispozitiv care utilizînd oglinzi prismatice reușește să transmită imagini la distanță. Dispozitivul este brevetat în România și în

Franța. Iar autorul tipărește o broșură intitulată «Problema televiziunii».

Pasiunea și reveria nasc accente profetice. Revista Radio publică în 23 septembrie 1928 articolul «Radioviziune. Televiziune. Radiofoto. Radiocinema», care conține printre altele următoarea viziune:

«Stăm în camera noastră, instalați în fotolii confortabile sau pe divane. Deodată răsună haut-parleur-ul:

— Atențiune, vă rog, la televizor! Metropolitan Opera din New York pe bandă radio.

Stingem lumina. În fața noastră, o placă albă de culoarea laptelui se luminează încet. Reflexe magice se profilează pe acest minuscul ecran... Pe luciul opal al televizorului apar figuri mici, care încep să se miște. Le privim înmărmuriți. Apoi figurile se transformă în oameni care trăiesc, vorbesc, rîd și cîntă. Și atunci intrăm în domeniul fanteziei... Așa va fi în viitor!»

Totul e surprinzător de exact, de la transmisia prin satelizi și pe bandă magnetică pînă la culoarea micului ecran.

«Nu e departe timpul — scrie în aceeași epocă Argezi — și toate emisiunile de sonoritate vor fi însoțite la domiciliu de o emisiune de chipuri, peisaje și priveliști.

Acel timp a sosit. E timpul nostru.

acum

În urmă cu 15 ani erau în jur de 2.000 de abonamente. Acum sînt în jur de 2 milioane. Pe atunci, duminica, familiile bucureștene plecau în excursie la Ciurel, brașovenii la Poiana, ieșenii către Bucium. Acum cei mai mulți așteaptă scrișnind să vadă ce compensații le va oferi Emanoil Valeriu în Postmeridian pentru excursiile la care renunță. Pe atunci Ozon era o celebritate conceptuală — azi Dumitrache este o realitate umană cunoscută în intempestivitatea, fantezia și fragilitatea ei: profilul lui țeșit și unduioasa-i podoabă capilară s-au depozitat în memoria vizuală a pensionarilor din Zlatna și a elevilor din Babadag.

Prin această cutie au pătruns în existența noastră jaloane inedite ale stabilității: semnalul muzical și succesiunea de monștri sacri din genericul Telecinematecii de miercuri seara; surîsul serafic și cotidian al Sandei Țăranu; juriul grav, căruia îi opunem propria și veșnic necruțătoarea noastră competență cînd vedem cum îi oprimă pe optimiștii concurenței ai «Stelei» cu care Dan Deșliu ne colindă în această fereastră albăstrui de atîția ani; Andrei Bacalu, cu căștile la urechi, relatînd cu sobrietate dialogul cosmic al selenauților; și Ben Quick; și Margareta Pîslaru; și...

Experiența noastră umană capătă o încărcătură insolită, fie că ne place sau nu. Copilul năzdrăvan, aflat în pragul dintre pubertate și adolescență, ne mobilează viața cu chipuri, întîmplări și fantasmе.

Nouă, și mai cu seamă copiii noștri.

Și — de ce n-am recunoaște? — el nu este un generos. Dînd multe, cere mult. Minutele pe care i le consacram devin ore — orele, zile — zilele, săptămîni, luni și ani, care — ca tot ce ține de timp — nu se mai întorc.

Iată destule motive pentru a ne gândi cu seriozitate la obligația de a ne cunoaște televizorul.

mapamond '72

de Ioan GRIGORESCU

ciuperci „maginot“

Linia Maginot, adevărat zid chinezesc al Franței anilor treizeci, se dorea a fi mîndria unei arte militare care primise la Verdun, în timpul primului război mondial, o lecție de neuitat. Era invincibilă, era barajul de foc, era bariera de netrecut, era fortăreața fortărețelor, uriașul cuirasat subteran, sugativa bugetului național, spaima contribuabililor și hazul adversarilor. A costat cît un război și n-a folosit nici cît un car de bite la un catîr mort. Acum crapă și putrezește invadată de buruieni, rugina îi devorează scheletul de fier, înghețul îi fisurează meterezele, umezeala și întunericul o fac să semene cu un imens sir de cavouri părăsite. Și fusese atît de mîndră în orgoliul ei, atît de proslăvită în rapoartele militare, atît de flatată de simandicoasele fețe aliate, atît de acerb păzită de ochiul scrutător al adversarilor, încît părea că, cel puțin pe urechea dinspre Rin, Franța putea dormi liniștită. Căci, trebuie să recunoașteți, un deceniu de construcții febrile, kilometri întregi de tuneluri, mii de ambrazuri cu tunuri și mitraliere, zeci și zeci de dealuri scobite pe dinăuntru pe orizontală și pe verticală într-o stranie geometrie de galerii din beton armat, o întregă rețea de guri de foc, întinsă de la frontiera elvețiană pînă în codrul Ardenilor, în tot lungul Alsaciei și al Lorenei, n-au făcut nici piinea fermierilor mai ieftină, nici vinul mai dulce. În schimb, la atîta amar de vreme de cînd a fost construită, linia Maginot a ieftinit, brusc, ciupercile. Banalele ciuperci albe de bălegar, după care se dau în vînt toți gurmanzii descendenți din osul galilor, preîндуndu-le pe masă așa cum prețuim noi puil de găină. Dacă n-a putut da iama prin cohortele în pas de gîscă ale celui de-al III-lea Reich, linia Maginot a dat-o prin ciupercăriile clasice, pe care le-a obligat să scadă prețul apetisantului lor produs datorită «super-producției» din buncăre.

Este în destinul acestei temute grădini a lui Marte, care fusese menită să scuipă foc și scuipă ciuperci, ceva din măreția și decăderea zeului în zale, și, dacă vreți, ceva din gloria păcii și decăderea războiului. Căci țărani-fermieri din răsăritul Alsaciei și Lorenei, dacă n-au mai avut săbii să facă din ele pluguri, au pus stăpînire pe galeriile din dealurile scobite, au întins prin ele stelaje cu straturi de bălegar și au semănat sporii criptogamelor suculente. Și acum, revanșa Verdunului produce ciuperci.

După inspecția pe care a făcut-o aici, în ianuarie 1940, lordul englez Alanbrooke nota în jurnalul său: «Acest fort m-a dus cu gîndul la un cuirasat al uscatului, în genul său o capodoperă. Fără îndoială, concepția liniei Maginot este genială. Și totuși! Ea nu mi-a dat decît un sentiment de vagă securitate, și cred că Franța ar fi făcut mult mai bine dacă și-ar fi investit banii în crearea unei apărări mobile — de exemplu punînd în mișcare un număr mai mare de unități aeriene și de divizii blindate — decît să și-i îngroape în pămînt».

Se montaseră în pămînt mii de capcane pentru tancurile germane care n-au venit niciodată pe acolo. La 14 iunie 1940, în Parisul ocupat de armatele naziste, toate orologuile capitalei franceze au fost date înainte cu o oră pentru a bate în ritm cu Berlinul. I 531 de zile Parisul avea să trăiască după ora germană... Și se instalaseră prin trupul dealurilor Alsaciei și Lorenei centrale electrice, ascensoare, cazărmi subterane, depozite alimentare și de muniții, rezervoare de apă, tuneluri cu porți de fier, cu sisteme de autodistrugere în cazul căderii vreunui fort; se semănasă ogoarele cu rețele de sîrmă ghimpată, cu sisteme de mine în lanț, cu tunuri și mitraliere care n-au tras nici un foc.

Pătrund într-un astfel de labirint al paranoiei în beton armat, și geniul lui Maginot îmi apare ca întruchiparea demenței sterile, căci peste tot miroase a mucegai, a bălegar și a ciuperci, tunurile au fost duse la fier vechi, minele demontate, ascensoarele au încremenit în strînsura ruginei din puțurile umede, vagonetele cu obuze au încremenit pe șine, apa din rezervoare a secat, porțile de fier scîrție în balamale.

«Cumpărați ciuperci Maginot — mi se spune la piață — sînt grase și gustoase și costă pe jumătate cît cele cultivate prin beciori».

Încerc una și simt pe limbă un gust searbăd de trotii.

FILMUL
ROMÂNESC
PE ECRANE

«...Și pentru că nu există dragoste și nici viață adevărată între oameni, fără cunoaștere». Am transcris continuarea uneia dintre frazele ce însoțesc finalul celui mai recent film al regizorului Mihai Iacob, întrucât mi se pare că această frântură de replică, datorită caracterului ei concludiv, oferă cheia înțelegerii acestei pelicule concepute ca o dezbatere etică, de rezonanțe contemporane. Oamenii au nevoie, trebuie să fie învățați cu discreție să iubească. Dar așa ceva nu se poate învăța, vor protesta mulți, trecînd cu vederea că am specificat «trebuie învățați cu discreție», cu rezerve, cu cumpătare și chiar cu rețineră. Mihai Iacob și Ion Omescu ne oferă, prin intermediul filmului, numit rînd pe rînd, în faza de producție: «Echi-noaciu», «Inima noastră cea de toate zilele», și în cele din urmă «Pentru că se iubesc», un exemplu, un caz care ne susține afirmația inițială, un caz pe care din obișnuință sau din reflex îl categorisim într-un teritoriu «mai știu și eu unul asemănător dar care nu s-a sfîrșit așa». O familie tinăradă decide, din motive «intemeiate», să se despartă definitiv și legal. Soțul este inginer geolog la Lotru, soția este pictoriță, și nici unul nu vrea să renunțe la ceea ce face, pentru a-l urma pe celălalt. «Sufletele tari» au totuși o nevoie acută, organică, unul de celălalt, viața lor nu se poate realiza în exemplare separate. Evident, Dan și Gabriela se iubesc, dar nu au, deocamdată, conștiința că dincolo de posesiune se află dragostea. Momentul de impas în care cei doi hotărâsc despărțirea este un fals obstacol creat, paradoxal, din prea multă dragoste, din neputința de a trăi unul fără celălalt. O iubire pătimașă, chinuitoare, o pasiune puternică, deci veșnic în criză, veșnic amenințată sau suspectată, este tulburată de apariția întâmplătoare a unui alt bărbat. Proba este decisivă. Bărbatul cel nou o iubește matur și cumpătat, este capabil să se sacrifice pentru ea, dar... Hazardul va face ca omul acesta să fie și judecător, ba mai mult, să decidă desfacerea căsătoriei dintre Dan și Gabriela. Se pare că judecătorul Emil Negulescu este pradă vechiului conflict dintre datorie și pasiune: datorie de a afla adevărul, acel micuț amănunt care o determină pe Gabriela să se poarte rezervat, datorie de a ști exact că fericirea ta nu se întemeiază decît pe destrămarea alteia. Omul și judecătorul Negulescu se află pentru o vreme în dezechilibru. Pe de o parte, acel ceva nedefinit ce ține de realitățile vieții sale psihice, de pasiunea sa pentru Gabriela, și pe de altă parte de acea realitate concretă care îl obligă să constate că cei doi soți grăbiți să se despartă se iubesc de fapt. Neputința de a se trăda pe sine alături de probitatea profesională vor învinge dureros sentimentele lui Negulescu, care a înțeles că pentru Gabriela el nu a fost decît paleativul acestui moment de impas, că neînțelegerile dintre cei doi soți exprimă nevoia acută a amîndurora de a ajunge la o înțelegere, la un echilibru. Acesta fiind primul plan al succesiunii de fapte, avem în față și termenii esențiali ai dezbaterii. Nivelul construcției filmului lui Mihai Iacob nu se oprește aici. Cîteva dintre acele acțiuni care se

pentru că se iubesc

Ilinca Tomoroveanu și Emmerich Schäffer într-o «scurtă întîlnire».

petrec de obicei în profunzimea cîmpului cinematografic sint transferate voit în prim-planul ei, împietind serios dezvoltarea firească a procesului aflat în plină evoluție. Sigur că povestea unui alt cuplu, Toni-Vali, ar trebui să creeze impresia că cei doi se iubesc și că tînărul dansator pe post de întreținut — sau poate că nu am înțeles eu pe ce post figurează în schema dramaturgică — nu merită devotamentul iubitei lui. Dar expediat în fugă și «ca să fie, că nu strică», strică totuși unitatea filmului și îi dă un aer de «făcut», de elaborat în eprubetă. Vor cele două personaje să spună că este și acesta un fel de a iubi? Poate. Nu știu cine va putea să le creadă. După cum mă întreb cine va crede în replici ca acestea: «Cînd dragostea e mare, vorbele nu mai au nici un rost», «De ce stă roata lumii? S-a oprit pentru noi» etc. Poezie cu orice preț? Cred că era suficientă și de foarte bună calitate artistică cea care se vedea

atît de frumos, uneori chiar prea frumos, în imaginile talentatului operator Gheorghe Viorel Todan.

Ceea ce rămîne demn de apreciat în filmul lui Mihai Iacob este excelenta alegere a distribuției. Ilinca Tomoroveanu, atît de puțin folosită de regizorii noștri de film, trece aici o probă strălucită. Actrița își ascunde perfect experiența teatrală și devine o ființă căreia numai camera de luat vederi îi poate înregistra trăirile delicate, ascunse într-o cută a feței sau într-un zîmbet vag.

Emmerich Schäffer în rolul judecătorului Negulescu reușește să creioneze un rol de care credem că își vor aminti și alți cinești care pregătesc filme inspirate din contemporaneitate, căci partitura de aici îi recomandă pe deplin calitățile de mare interpret, de care nimeni nu s-a îndoit niciodată. Jocul Ilincai Tomoroveanu și al lui Schäffer au ca notă comună o discreție, o surdina, un fel de a vorbi și

a acționa în deplin acord cu datele scenariului. Ceilalți interpreți au încercat să se adapteze rolurilor. Au reușit să ne emoționeze deopotrivă și Ion Omescu, ale cărui creații pe scenă le-am apreciat dintotdeauna, și chiar Alexandru Repan, cu toată încărcătura exploziv-impulsivă impusă de un rol scris parcă pentru altcineva. Merită subliniată în chip deosebit muzica lui Theodor Grigoriu, echilibrată și expresivă, mai ales datorită celor două linii melodice care se caută dar nu se conțopesc, care fac să se simtă mereu nevoia unui acord final.

Dincolo de neajunsurile semnalate, filmul lui Mihai Iacob este și rămîne un film de actualitate, actualitate care nu se limitează la decor sau la pitorescul dialogului, ci care își află substanța în dezbateră deschisă, curajoasă, a unor probleme de interes general.

Iulian GEORGESCU
Fotografie de Hedy LÖFFLER

filme despre care se vorbește

VIESPARUL

Poate pentru a se reabilita în ochii celor dezamăgiți de facitul serial «Matt Helm», regizorul american Phil Karlson s-a angajat într-o întreprindere ce nu ținește cituși de puțin aventura gratuită.

Este vorba, de data aceasta, de un film închinat eroismului celor mulți și anonimi, de transpunerea pe ecran a unui episod dramatic și insolit din timpul celui de-al doilea război mondial: în micul oraș italian Reamoto armatele germane au masacrat locuitorii, ca răspuns la refuzul acestora de a deconspira ascunzișurile partizanilor. Singurii supraviețuitori sînt copiii între șapte și paisprezece ani, martori înspăimîntați ai ororii, care au apucat să se retragă pe unde i-au dus puterile. Ei vor fi ajutoarele de nădejde ale căpitanului american Turner, parașutat în sat cu scopul de a distruge avanposturile ger-

◀ Un bărbat (Rock Hudson) și tovarășii săi, copiii.

▲ Sylva Koscina transformată în luptătoare (Viesparul).

◀ Filmul lui Schlesinger lansează cuplul cinematografic Glenda Jackson-Murray Head.

mane. Cu inima strînsă, Turner îi va învăța pe acești băieți, aflați încă la vîrsta jocurilor, să fure arme și să ucidă cu adevărat. Era unica lui șansă de a-și putea împlini misiunea, și se pare că filmul insistă pe această dificilă decizie a unui bărbat nevoit să plece la atac avînd în dreapta și în stînga un detașament de minori inimoși și descurcăriți. Atît de descurcăriți încît au izbutit să captureze și o frumoasă doctoriță germană care, bineînțeles, va îngriji rănile nu mai puțin frumosului ofițer american.

Filmările au avut loc în nordul Italiei, în localitățile Lugagnano, Piacenza, Diga di Mignano și Vernasco. În rolul principal apare actorul Rock Hudson, care mărturisește că a trebuit să facă față «unuia dintre cele mai istovitoare roluri — fizicește vorbind — din cite

(Continuare în pag. 22)

GABOR Zsa-Zsa

Actriță de film, teatru și TV, de origine maghiară, născută la Budapesta, la 6 februarie 1920. După o neconcludentă carieră teatrală la Budapesta și Viena își încearcă norocul în film, în S.U.A., debutând pe ecran în 1952 într-un film al cărui titlu este prin el însuși o definiție și un program: *Lovey to Look*, adică: *Plăcută la vedere*. Își face apariția ca ultima reprezentantă a tipului de blondă platinată lansat la începutul anilor '30 de regretata Jean Harlow și numai arareori i se dă posibilitatea să dovedească și alte calități decât fotogenia-i cu adevărat uimitoare. La început i se rezervă rolurile de rivală periculoasă a protagonistelor. Apoi devine ea însăși starul principal, în filme muzicale, polițiste, westernuri, comedii sentimentale etc., la început în S.U.A., apoi și în Anglia, Italia, Franța. Citeva titluri: *The Story of Three Loves* (1953), *Lili* (id.), *Moulin-Rouge* (id.), *Inamicul public nr. 1* (1954), *Three Ring Circus* (1955), *Death of a Scoundrel* (1956), unicul ei rol de dramă. *The Man Who Wouldn't Talk* (1957), *Stigmatul răului* (1958), *Country Music Holiday* (id.), *Queen of Outer Space* (id.), *Come prima* (1959), *Pepe* (1960), *Boy's Night Out* (1962), *A New Kind of Love* (1963), *Arrivederci Baby* (1966), *Jack of Diamonds* (1967) etc.

GAIDAI Leonid Leovici

Regizor sovietic de film, născut în 1910. Absolvent al facultății de regie (FGIK), devine asistent al lui Boris Barnet și interpret în filmul *Leana* (1955), realizând apoi (în colaborare cu V. Nevzorov) filmul său de debut (în culori) *Ultima întâlnire sau Drumul cel lung* (1956), inspirat din Povestirile siberiene ale lui Korolenko, până azi cel mai bun film al lui. Va mai semna ulterior filme variate ca: *Mirele de pe cealaltă lume* (1958), două scurt metraje: *Un cras neobișnuit* (Diploma de onoare la Festivalul de la Londra 1961 și de la San Francisco) și *Fabricanții de rachiu*; *Oameni de afaceri* (1963), lung metraj în trei scheciuri după povestiri de O'Henry, *Operațiunea I.* (1965), *Aventurile lui Șurik* (id.), compus tot din trei nuvele; scurt metrajul *Fascinație* (id.), premiat la Cracovia cu Dragonul de argint; *Prizoniera din Caucaz* (1967), *Mina cu briliante* (1968) și *Douăsprezece scaune* (1971) după romanul lui Ilf și Petrov. În aceste filme L.G. se dovedește un abil mînuitor al storiilor comediei satirice și al filmului de aventuri tot de nuanță satirică.

GAIDAROV Vladimir

Actor de film internațional, de origine rusă. Elev, și mai tirziu interpret, al lui Stanislavski la teatrul MHAT din Moscova, debutează în cinema în 1916. După o serie de filme turnate în patrie (*Yola*, *Adevărul*, *Destul singe*, *Rafala*) va apărea în Germania ca protagonist al filmului lui Dreyer: *Die Gezeichneten* (1921). Datorită temperamentului său dramatic neobișnuit și a armoniei desăvîșite a chipului său devine unul dintre marile staruri ale companiei Ufa, deținînd roluri de mare relief în filmele unor maeștri ca: Joe May (*Tragödie der Liebe* — 1921), F.W. Murnau (*Der brennende Acker* — 1922), Arthur Robison (*Manon Lescaut* — 1924). În 1922 va fi numit director la Residenztheater din München. Popularitatea lui o egalează pe cea a unui Valentino sau Mosjoukine. Turnează atît în Germania (*Căderea Troiei*, *Omul cu masca de fier*, *Trăiască viața*, *Dama mascotă*) cît și în Franța (*Umiliții și obidiții*, după Dostoievski, *Apașul cu mânuși albe*, *Romanul unui tânăr sărac*, *Calvarul unei prințese*, în Italia (*Sclava albă*, *Oriental*). La începutul vorbirii lui debutează în regia de film (în Germania) cu *Dragoste pătimășă* (1930), unde apare și ca interpret. După alte două filme (numai ca actor): *Königin Luise* (1931) și *Nachtkolonnen* (*Copilul minune* — id.), abandonează cinematograful și întorcîndu-se în U.R.S.S. se dedică din nou teatrului.

GALLONE Carmine

Regizor italian de film, născut la Taggia (Imperia), în 1886. Este cel mai fecund regizor al Italiei (peste 100 de filme), avînd o adevărată carieră internațională. În anii primului război mondial turnează în patrie filme cu divele epocii: Lyda Boreilly (*La donna nuda*, *Fior di male*, *Malombra*), Diana Karene (*Maria di Magdala*). Soava Gallone, soția sa (Il bacio di Cyrano, *Nemesis*, *Cavalcata ardente*), precum și filme istorice de mare desfășurare: *Gli ultimi giorni di Pompei*, *Il corsaro*, *Storia di tredici* etc. (1914-1926). Din 1927 începe perioada sa internațională. Turnează în Franța (*Celle qui domine*), în Germania (*Liebesöhle*, *Tara fără femei*), în Anglia (*City of Song*). Activitatea sa în anii vorbirii lui se va desfășura cam prin toată Europa și se va axa în special pe filmul muzical, avînd ca interpreți pe mai toți marii cîntăreți ai timpului: Jan Kiepura (*Orașul cîntecului*, *Steaua norocului*), Marta Eggerth (*Cîntă inimă*, *Costa Diva*), Tino Pattiera (*O noapte la Venetia*), Beniamino Gigli (*Marionete*, *Mutterlied*), Maria Cebotari (*Butterfly*, *Traviata*). În Franța realizează un film cu Elvira Popescu, *Verișoara din Varșovia* (după Louis Verneuil), și două filme cu cuplul Annabella-Albert Préjean: *Razia* (1931) și *Un fiu din America* (1932). În Italia se va dedica mai ales filmului istoric: *Scipione Africanul* (1937); ecranizărilor: *Manon Lescaut* (1940) cu Alida Valli și Vittorio de Sica, *Vanina Vanini* (id.) cu A. Valli, A. Nazzari, *Cele două orfelime* (1942), precum și biografii muzicale: *Giuseppe Verdi* (1938) și *Melodii eterne* (Mozart — 1940). După război revine la aceleași genuri preferate — filmul istoric: *Messalina* (1951), *Cartagina în flăcări* (1959); ecranizările: *Michel Stragoff* (1956), *Palikușca* (1958), și filmul muzical, consacrindu-se în special marii repertoriu liric, din care nu lipsesc: *Rigoletto*, *La signora delle camelie* (*Traviata*), *Addio Mimi* (*Boema*), *Faust*, *Travatore*, *La forza del destino*, *Cavalleria rusticana*, *Madame Butterfly*, *Tosca*, precum și biografii: *Puccini*, *Casa Ricordi* și *Costa Diva* (Bellini).

(Urmare din pag. 21)

a înlînit pînă acum». Interpretul are de ce să se plîngă, dacă avem în vedere că pentru necesitățile spectacolului cinematografic a trebuit să se lase agățat de nenumărate ori cu parașuta printre copaci, să stea ceasuri întregi în apă, să escaladeze dealuri. Rezultatul — actorul a slăbit 11 kg, ceea ce nu este așa de rău, mai ales că Hudson a avut totdeauna probleme cu masivitatea sa corporală. Chiar în acest film, dupăostul conceput de scenografi s-a dovedit neîncăpător, vedeta a dărimat acoperișul dintr-o singură mișcare. Parteneră în «*Viesparul*» îi este Sylva Koscina, iar tovarășii de luptă sint interpretați de elevii școlilor locale. Printre ei se disting chipurile a trei mici acrobați profesioniști, frații Ronald, Giancarlo și Valerio Colombaioni.

Muzica aparține prestigiosului compozitor italian Ennio Morricone, iar imaginea lui Gabor Pogani, colaboratorul lui Bardem la realizarea filmului «*Piane mecanice*».

DUMINICA, BLESTEMATA DUMINICĂ

Cineastul englez John Schlesinger («*Billy mincinosul*», «*Departa de mulțimea dezlăntuită*»), cunoscut pînă acum — printre altele — și pentru un anumit echilibru al predispozițiilor sale artistice, descumpănește oarecum pe cei care-i urmăresc activitatea: «*Duminica..*» este o radiografie a traiectoriilor uneori stranii ale iubirii. Dar să-i dăm lui însuși cuvîntul: «*Este un film despre dragoste și despre compromisuri. Mulți oameni se aruncă într-o poveste de dragoste cu speranța că viața lor va lua un alt curs. Dacă nu se întîmplă așa, se consolează cu gîndul că din orice întîlnire între două ființe tot rămîne ceva. Oricum, e mai bine decît nimic.*»

Regizorul și-a alcătuit o distribuție dominată, din capul locului, de prezența Glendei Jackson, — deținătoare a unui premiu Oscar — actrița numărul unu a ecranului englez, la ora actuală, un talent ieșit din comun. Parteneri — Peter Finch (cunoscut nouă din «*Bocelușu*» și «*Departa de mulțimea dezlăntuită*») și debutantul Murray Head, compozitor și cîntăreț. Nu este exclus ca acest prim film să-i poarte noroc, căci Schlesinger are «*mină bună*», cum se spune: să nu uităm că Julie Christie, Alan Bates, John Voight («*Cow-boy-ul de la miezul nopții*») au crescut sub oblăduirea sa.

M. MIHAIL

Materialul informativ și fotografiile ne-au fost puse la dispoziție de către casa UNITED ARTISTS.

Peter Finch și partenerii.

muzica ușoară

Dintre sute de... divertismente televizate, în care improvizăția își găsește, de cele mai multe ori, expresia ei cea mai precară (se poate improviză și inteligent). Promenada duminică de pe programul 2 capătă personalitate și conținut, și meritul este, desigur, în primul rînd al realizatorilor ei. Au știut sau mai bine-zis știu ce să aleagă (din peliculele străine) și știu pe cine să solicite din producția internă. Aforismele și fabulele lui Aurel Baranga nu sint speculații paradoxale ci au sensuri profunde, cu rezonanțe etice, după cum amintirile teatrale ale lui Sică Alexandrescu depășesc, de cele mai multe ori, anecdota facilă.

De-a dreptul emoționantă a fost apariția celor doi cîntăreți de operă Nicolae Secăreanu și Șerban Tasian, într-un duet nu numai al performanței muzicale (chiar și în 1972!) ci și al tehnicii vocale, al interpretării distincte, marcînd o epocă și un stil elevat în creația de operă. Cu cită dăruire și-au «*făcut numărul*», cu cită precizie și sincronizare au interpretat ariile comice din «*Don Pasquale*».

Scurtă digresiuie. Mă întreb dacă vreodată un actor chemat pe platoul televiziunii și enervat de calitatea mediocră a textelor satirice a replicat regizorului: «*Nu, îmi pare foarte rău, dar nu pot accepta să interpretez narațiunea aceasta lipsită de haz, stupidă de la prima literă și pînă la ultima. Cînd o să aveți umor, vă rog să mă chemați!*» (vezi textele interpretate duminică seara, 2 aprilie, de Mircea Albulescu, Cornel Vulpe, Mișu Fotino, Ovid Teodorescu ș.a.).

«*Promenada*» care a debutat cu foarte serioasa formație muzicală a lui Petre Magdin, a continuat cu cîțiva cîntăreți de muzică ușoară — e drept, celebrități mondiale — dar nu dintre cei care reiau șlagărele la modă, chiar în interpretări mai mult sau mai puțin proprii.

Realizatorii programului ne-au oferit interpreți care vor să comunice, prin intermediul melodiei, anume sentimente și idei. Da, chiar idei. Idei nobile și generoase. «*Astăzi se spun lucruri importante prin muzică*», mărturisea cîntăreața de culoare Diahann Carroll în dialogul ei cu telespectatorii.

Muzica ușoară poate transmite, și o face printr-o pleiadă întreagă de cîntăreți, sentimentele simple și profunde ale oamenilor, idei umanitare, chiar idei politice, denunțînd inegalitatea socială, aspirarea socială, rasismul. Sau evocă ascultătorilor — și e nevoie să evocăm mereu — puritatea, candoarea, viața de toate zilele a oamenilor, măruntele sau marile lor visuri.

Ascultînd asemenea melodii, cît de absurde pot să ni se pară lamentările romanțioase, cu versuri lipsite de sens, în care abundă greșelile gramaticale («...ghiocelul, apoi (?), a venit primăvara pe la noi»).

De ce nu l-am asculta și pe Johnny Cash sau pe Pete Seeger, care și-a cules tristele cîntece ale negrilor chiar din închisoarea din statul Carolina, sau melodia lui pe versuri de Nazim Hikmet evocînd Hiroshima: «*Bat la fiecare poartă/ Dar nimeni nu-mi aude pasul tăcut/ Bat și totuși rămîn nevăzută/ Căci sint mort/ sint mort*», sau cîntecul despre războiul civil spaniol.

Sint destul de numeroase formații românești — și soliști — care încearcă, și uneori cu succes, să schimbe ceva, să depășească stadiul, am spune, comercial și facil al muzicii ușoare, să-i încorporeze o trăire mai amplă și mai generoasă. Din păcate, unii își abandonează repede intențiile și se oferă succesului imediat și sigur. Televiziunea, prin selecție riguroasă, ar putea să creeze și un barem al originalității.

«*Promenada*» ne-a mai oferit și un fragment din piesa lui Giraudoux, «*Războiul Troiei nu va avea loc*», și autentice cîntece folclorice, adică, un program cu reale calități artistice.

Au semnat emisiunea: Georgeta Postolea, Traian Bohlea, Adolf Oprescu. Regia: Anca Sandu.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

o ființă ieșită din comun

— Eu—mi-a mărturisit odată o tânără—sînt o ființă mai deosebită...

Cînd cineva te trage de mîncă, dornic să-ți demonstreze că el e ieșit din comun, nu e ca toți ceilalți, și se pare oricum suspect. Dar cum în afară de principii mai există și politețe, i-am dat tinerei posibilitatea de a-și defini singură originalitatea.

— Vezi, mie îmi place muzica ușoară...

Drept să spun asta nu mi s-a părut o trăsătură chiar ieșită din comun... Fete cărora le place muzica ușoară, drept să spun, am mai văzut... Așa că așteptam cu sufletul la gură o altă caracterizare.

— Îmi place să mă îmbrac foarte elegant...

Sigur, e o dorință firească și nimeni n-are nimic de obiectat, nici împotriva muzicii ușoare, nici împotriva eleganței, ar fi păcat de voi toate. De ce se socotea ea o fire ieșită din comun și mai ales de ce ținea să iasă din comun, tot nu-mi dădeam seama.

Mi-a mai spus apoi că-și dorește un bărbat «care s-o țină ca pe un bibelou». Nici această dorință nu excela printr-o originalitate atroce. S-au mai văzut asemenea fete, s-au mai văzut asemenea dorințe, s-au mai văzut asemenea bibelouri și s-au văzut chiar și asemenea bărbați.

Dorința fetei de a ieși din comun era însă foarte mare, aproape disperată. Nu prea era clar de ce voia ea să se evidențieze cu orice preț, însă efortul era mai mult decît vizibil.

— Eu, vezi, eu sînt altfel construită, m-am gîndit să mă fac coafeză...

O spunea însă cu aerul că vrea să se facă aviatore sau fiziciană, avea o mîndrie în privire, aproape o sfidare la adresa întregii lumi.

— Și chiar ai curajul să te faci coafeză? M-am arătat și eu emoționat de curajul tinerei fete.

— Da. Am. Eu sînt un om care gîndește cu capul lui, nu ca alții.

— Și nu ți-e teamă că o să câștigi prea mult?

— Nu—mi-a răspuns eroinic fata. Eu nu sînt ca altele, fricoasă. Mie nu mi-e teamă de nimic...

Și apoi se grăbi să adauge încă o trăsătură de caracter, poate cea mai bizară.

— Eu sînt și foarte mîncăcioasă.

Mă uitam și nu-mi venea să cred ce apariție neașteptată! Ce ciudată ființă!

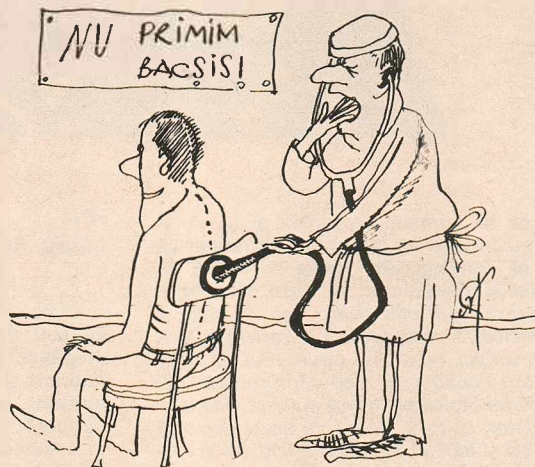
umor

ADRIAN ANDRONIC

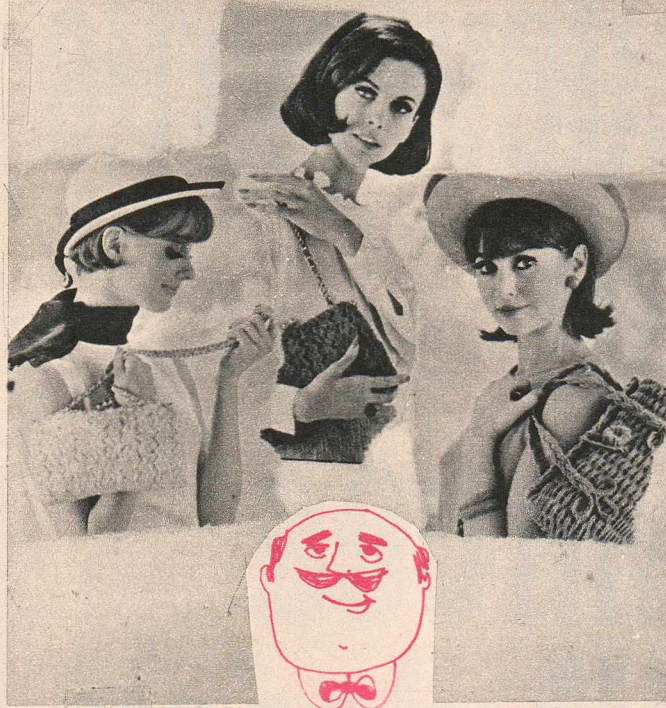
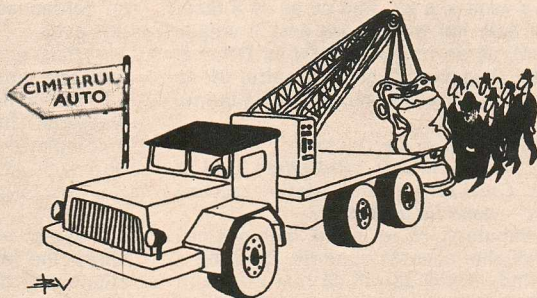
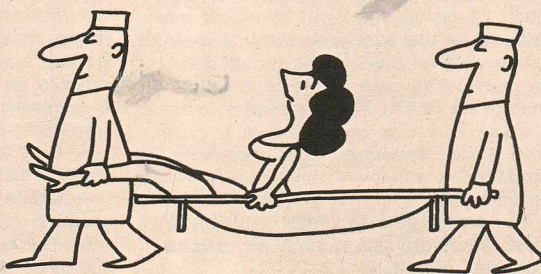

— Acum, că ești aproape ca și angajată, spune-mi, te rog, cum te cheamă, ce studii ai, cîte limbi străine cunoști...

V. CRĂIȚĂ MÎNDRA

DE PESTE HOTARE

PARADA MODEI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

ORIZONTAL: 1) Oaia și moda — Modă nupțială. 2) Fusta zilelor noastre — Din moda antică. 3) Aranjat puțin! — În șifonier (dim.) — În cute! 4) Negru estompat! — Epocă — Broderii autohtone. 5) Haina din forum — Ac de tricotate. 6) Din moda senatorilor romani. 7) Ca oul — Trenă — Medijup la prima probă! 8) Din moda militară (pl.) — Fibre de nylon! — Metraj redus! 9) Pe unele sticle de parfum — A turtit fesul! — Fustă antimini. 10) Treceți pe la «Nufărul» — Accesorii feminine, uneori mijloc de propagandă turistică. 11) În haine! — A potriți în modă — Sine-qua-nonul croitoresei (pl.). 12) Bolero național — Podoabă feminină. 13) Curelușe de meșină — Haine de vînt.

VERTICAL: 1) Autorul picturii «Bal costumat în atelier» (1831—1891) — Oraș moldovean cunoscut pentru moderna lui industrie textilă. 2) Un rîu șugubăț cu omonim textil — Prelucrate de blănari, mîndrie feminină. 3) Fluviu siberian — Frumoasa pînză din «Țara lălelelor» — ...și frumoasa noastră cămășuță. 4) Puțin rimel! — Deopotrivă (pl.) — Cîteva lălele! 5) Cu găuri... la modă — Model de taior. 6) Fard pentru... pereți — Aici — Pălărioară fără bor. 7) La lamé — Icosar tocit! — La orice țesătură. 8) O croială specială (pl.) — Localitate climaterică în URSS. 9) Autorul a multor nuduri și al picturii «Femeie pe sofa» (1871—1956) — Poet vechi. 10) Ținută de ocazie — Mică maramă! — Surse pentru mutton-doré. 11) În cirpe! — La urzeală — Material lucios. 12) Numele roman al Otlului — Poartă, de obicei, sombrero. 13) Falduri — În moda hippy.

Cuvinte rare: TNA, TBA.

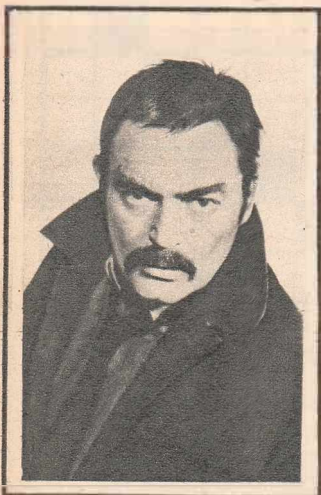
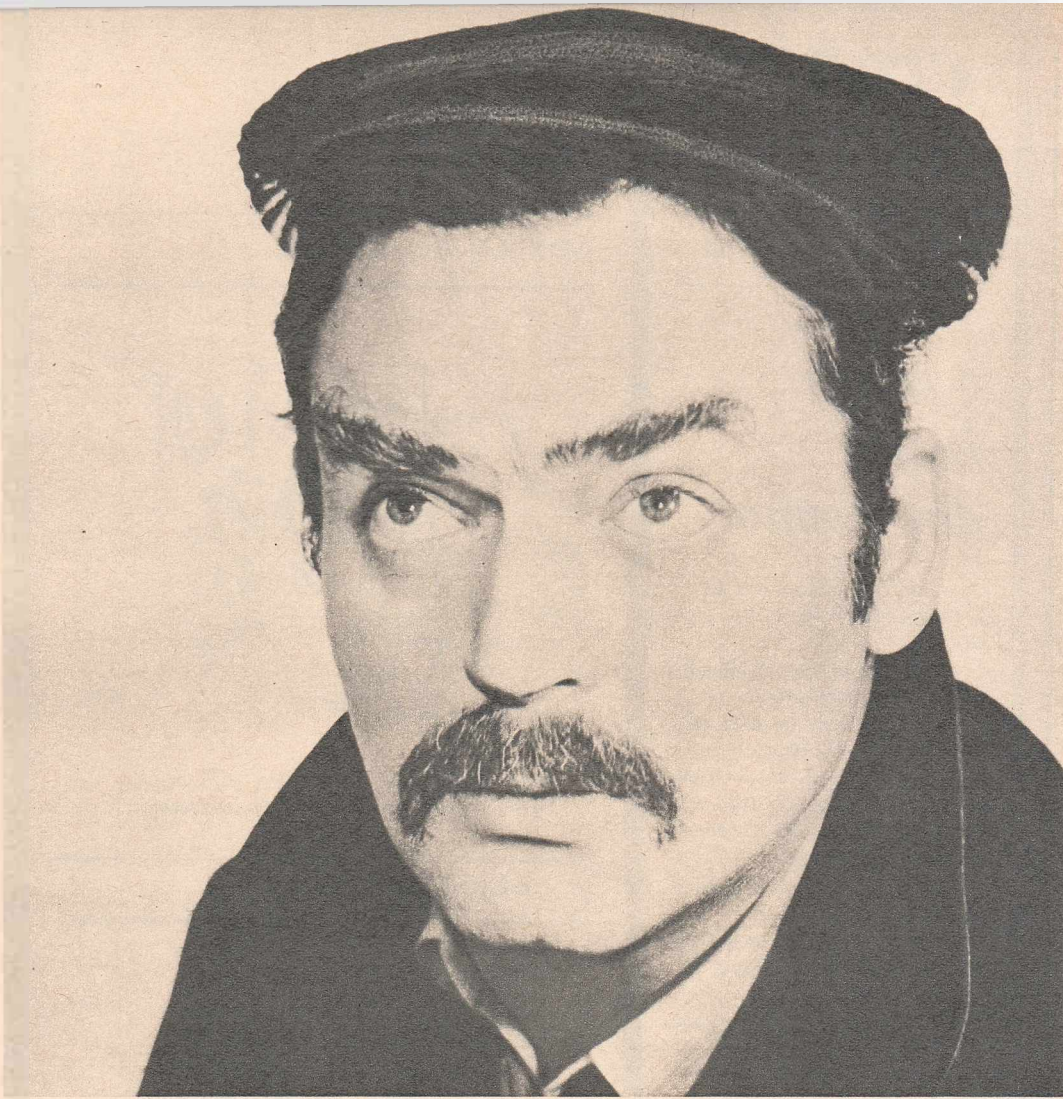
C. CERNAT

Dezlegarea jocului «TALERUL CU DOUĂ FEȚE» — mică păcăleală — apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PRESA. — ATLAS. 2) RULETA — RATA. 3) ELAN — GRATII. 4) SENILA — SET. 5) AT — LOTRU — AT. 6) AGATA — RE — R. 7) A — R — R — DICTA. 8) TRĂSURI — HAT. 9) LATE — ECHIPA. 10) ATITA — TAPATI. 11) SAI — TRATATE.

adevărurile lui Mircea Albulescu

de Sanda FAUR

— Am amînat atîta vreme dialogul acesta, — de vreo doi ani parcă, nu-i așa, Mircea Albulescu? — în-cît am reușit să prindem exact momentul potrivit: ai devenit peste noapte vedetă a ecranului nostru interpretînd, la 36 de ani, rolul unui bărbat de 60. Un rol politic într-un film politic. E ceva, orice s-ar spune: ai dat o lovitură de moarte prejudecăților legate de «gloria» rezervată cu precădere junilor primi... Inter-
viul nostru poate por-ni deci în starea de
spirit cea mai favorabilă...

— Nu-ți fă iluzii! Mircea Sintimbreanu, directorul cinematografeii, spunea zilele trecute că ascund o fire de sinucigaș. Se aștepta să mă vadă, după premiera «Puterii și Adevărului», gustînd relaxat succesul, dar a deslușit în mine o încredințare și o permanentă neliniște. Eram într-adevăr tensionat și temător: nu pentru ceea ce am făcut, ci pentru ceea ce mă așteaptă. Cariera unui actor stă, cum bine știi, sub semnul unui blestem cumplit: *Intîmplarea*.

— Dar «blestemul» acesta ți-a zîmbit de astă dată.

— Se mai întîmplă, ce să-i faci. Sînt convins că am în țară mulți, foarte mulți colegi care ar putea fi oricînd vedeta nr. 1. Numai că n-au avut încă parte de fericită întîmplare. Adică: piesa, filmul, regizorul și, mai ales, rolul. Pe toate la un loc le întîlnești foarte rar în viață: o dată sau de două ori.

— Ești de o modestie la care, iartă-mă, nu mă așteptam deloc. Am avut întotdeauna impresia că ți-ai construit cariera bucată cu bucată, cu încăpăținare, cu neînfrînată ambiție, cu tenacitate. Toate servite, e adevărat, de o inteligență specială.

— Te înșeli. Ai dreptate numai într-o privință: viața mea de actor se compune din acumularea marilor ambiții și a micilor succese. Dar pentru numele lui Dumnezeu, înțelege o dată că un actor nu poate face niciodată nimic singur. E întotdeauna în mina altora. Actoria e singura artă eminamente colectivă. Dacă cineva cîntă la trombon, mai există și concerte de trombon. Dar vezi un film sau o piesă cu un singur actor?

— Eu așa vedea, și s-a mai și văzut. Dar nu-i vorba de asta. Și, mai ales, nu te enerva, te rog: pentru buna desfășurare a interviului.

— Dimpotrivă, ca să vorbesc ca lumea și să spun lucruri deștepte, eu trebuie să mă enervez: trebuie să mă bat, să lupt, să conving. Cîtă vreme nu există un dezacord între mine și interlocutor, sînt tern, mut, mort.

— Poftim, enervează-te, îți ofer prilejul: eu nu cred, și n-ai să mă poți niciodată convinge, că o carieră actoricească este pur și simplu rezultatul fatum-ului, al unor voințe exterioare. Eu continui să cred că dumneata l-ai făcut excelent pe Pavel Stoian pentru că ai urcat pînă la el încet, tenace, răbdător, că te-ai întîlnit cu acest personaj atunci cînd îl meritai și într-un moment fericit: cel al maturității dumitale artistice.

— Nu sînt de acord! Cel mai chinător lucru pentru un actor e că trebuie să fie totdeauna gata, virtual vorbind, — și nu numai în plinătatea maturității creatoare — de a realiza marele rol al vieții sale. Pentru simplul motiv că nu se știe niciodată cînd apare acesta. Din păcate, cunosc nenumărate cazuri tragice de colegi — iertată fie-mi infatuarea: și colegi de pe alte meridiane — care au fost surprinși de rolul cel mare în clipa de renunțare, atunci cînd credeau că nu va mai veni. Și nu au mai avut cu ce să-l facă, nu au mai avut resorturi interioare: ca un sculptor care o viață întreagă își tot ascute dălțile pentru opera cea mare, și în ziua cînd i se dă blocul de marmură constată că dălțile îi sînt complet tocite.

— Dar dacă rolul cel mare vine prea devreme te poate găsi cu minile încă goale. Negi importanța experienței? Negi importanța muncii?

— Deloc. Experiența trebuie să fie, în acest caz, depozitată dincolo de camera de luat vederi sau dincolo de rampă: la regizor. În ce privește munca, ea este, necondiționat, crezul meu artistic.

— Se simte, s-a simțit treaba asta în toate rolurile dumitale de teatru: și în Schmitz din «Biedermann și incendiatorii», și în Achile din «Troilus și Cresida», și în acel Walter uitat pe nedrept din «Un strugure în soare», și în excelentul dumitale «Danton» de la radio. Dar cum se face că în ciuda harului dumitale, și a patimei de a munci, și a ambițiilor, ai fost «descoperit» atît de tîrziu?

— Te referi la cinematografie? Pentru că atunci cînd Sergiu Nicolaescu a venit și a zis, fără ca eu să fi făcut vreo probă, «Omul ăsta imi trebuie, pe ăsta îl vreau» (era vorba, ce e drept, de un rol mic, fratele lui Decebal din «Dacii»), aveam de-acum 10 ani de teatru, 31 de viață și eram nelipsit în distribuțiile regizorilor de teatru, de radio și televiziune.

— Nu te supăra că ți-o spun, dar nu cred că ai fost ca actor chiar «vioara primă», nici la «Bulandra», nici la Teatrul de Comedie. Crezi că nu îndeplinești — sau, mă rog, nu ai îndeplinit — condiția de vedetă?

— Îți dai seama, bănuiesc, că eu nu mă îndoiesc nici o clipă că nu aș îndeplini această condiție. Dacă nu o crezi tu în primul rînd, atunci să știi că nu-i poți convinge nici pe ceilalți. Adevărul este însă că pînă la Pavel Stoian și a încă două-trei excepții din teatru am jucat

Mircea Albulescu așa cum e în civilitate...

roluri pe care eu a trebuit să le servesc, și nu ele pe mine. Nu sînt tipul de actor care interpretează personaje simpatice publicului. Mi s-a întîmplat odată, invitat fiind într-o societate după un spectacol cu «Dacă vei fi întrebat», ca o dudușă să nu-mi întindă mina: fusesem, pe scenă, un tip infernal, o adunătură de rele, și ea nu mi-o putea ierta. Jur că am fost măgulit: însemna că am jucat excelent.

— Cunosc cîțiva dintre marii noștri actori care nu ar risca niciodată acest lucru: e atît de agreabil să fii identificat și în viață cu imaginea unor personaje exclusiv fermecătoare...

— Eu sînt prin excelență un actor de compoziție. Cel mai banal și mai apropiat personaj de condiția mea fizică și spirituală, eu tot lupt din răspuțeri să-l înde-părtiez de mine, de Albulescu, și să-l construiesc pe cu totul alte date, de sine stătătoare. Poate că unele dintre insuccesele mele se datorează tocmai acestei dorințe acerbe de a mă depărta de mine, căzînd chiar dincolo de personaj, în transformism, care, se știe, nu e o treabă înalt artistică. Dacă ar fi cu puțință să mă transform pe mine însumi în altul, aș face-o cu plăcere.

— Cred că ar fi păcat... De ce cauți dumneata atît de frenetic să fugi de Mircea Albulescu, nu înțeleg...

— Crede-mă, mă cunosc mai bine. Sînt incomod, pisălog, crud și ambițios. Nu sînt niciodată mulțumit; stau foarte mult de vorbă cu mine și nu reușesc mai niciodată să mă conving. Nu-mi dau pace nici o clipă. Eu îi zic la treaba asta cîinoșenie, și primul cu care sînt cîinos sînt eu însumi.

— Dar cu ceilalți?

— Din nefericire, relațiile pe care le am cu mine însumi nu se poate să nu transpară și în contactul cu cei din jur. Din cauza asta, poate, fac parte din categoria oamenilor care par antipatici la prima vedere. Și mai am o hibă: suspectez că relațiile mele cu oamenii nu au totdeauna profunzimea și sinceritatea pe care le pot avea.

— Răul e, poate, în dumneata. Nu vine cumva și din imensele dumitale ambiții?

— Îți inchipui cumva că colegii mei sînt mai puțin ambițioși? Într-un spectacol sau într-un film competiția e complet deschisă. Nu cunosc un actor care să nu-și dorească să fie cel mai bun.

— Totul e să-l ții în puterile și mai ales forța de muncă, nu-i așa?

— Așa-i. Munca în sine e un lucru dureros și necru-tător; cînd faci o treabă trebuie să o faci astfel încît să atingi propriile tale limite, cele mai de sus. Dincolo de ele, să mori. Spuneam, la începutul filmărilor despre Pavel Stoian: dacă nu iese pe ecran cum e scris în sce-

...cum a fost pe micul ecran în «Șase personaje în căutarea unui autor».

nariu, nu pot da vina pe nimeni altul; voi fi singurul vinovat.

— Te-a captivat personajul?

— M-a îmbolnăvit. Ca acest personaj să stea în picioare, eu trebuia să cred în el pînă la capăt, să-l investesc cu toată puterea mea de credință, deși știam că greșește. Sancționarea lui Pavel Stoian nu mă interesa însă pe mine, nu trebuia s-o știu de la început, ea trebuia să vină din afara mea, din contextul filmului. Și a venit... Am fost întrebat de multe ori dacă am avut un model. Cred că asta ar fi fost cea mai mare greșeală pe care aș fi putut-o face. Singura șansă de a-l crea pe Pavel Stoian la realele sale dimensiuni era să-l joc după modelul meu.

— Și cum rămîne cu fuga de dumneata?

— Să fug foarte tare și foarte departe de mine, dar cu mijloacele mele. Să-ți povestesc ceva: am pregătit odată o scenă de două minute, prima apariție cu vorbe a lui Stoian, timp de trei zile: două zile am stat de vorbă cu Manole Marcus, regizorul, și o zi am repetat pe platou. În clipa în care s-a zis «motor», nu am mai putut filma; eram complet istovit de drumul făcut de la Albuiescu la Stoian.

— Ai urmărit în sală reacția publicului la filmul «Puterea și Adevărul», la aparițiile dumitale pe ecran?

— De multe ori. Și aseară am intrat într-o sală. Am verificat cu acest prilej un lucru pe care îl intuiam de mult: spectatorul român e un bun spectator de film politic și urmărește interesat suspense-ul de idei. Filmul politic bîntuie de altfel, ca o nouă stafie, în întreaga lume, răspunzînd imensei nevoi de autocunoaștere a omenirii.

— Cum îți explici dumneata interesul spectatorului nostru pentru această specie artistică? Pentru că i se pune foarte des în circă pasiunea lui cinefilă pentru «Vagabondul» sau «O floare și doi grădinari».

— Prin simplul fapt că la noi, la ora actuală, fiecare cetățean e implicat mai mult ca oricînd în fenomenul politic, în activitatea politică. Ceea ce cuprinde filmul nostru este doar o parte, o parte transfigurată artistic, a adevărilor aduse de documentele de partid în fata oamenilor. Nu putea deci să-l lase indiferent; după mine, arta e o a doua cale de a face politică. Stanley Kramer, Costa Gavras au devenit notorietăți în artă făcînd politică. În ultimii săi ani de viață, Spencer Tracy nu pierdea prilejul de a juca un rol, de a-și alege un rol — pentru că el putea să-și aleagă! — care să-i faciliteze, a-și spune punctul de vedere față de politica din țara lui. Sigur că și calea lui Jane Fonda e o cale, nu o dezaprob, dar de ce să renunți la modalitatea artistică de a lupta politic? Mie mi se pare că a interpreta credibil un rol ca Pavel

Stoian — personaj care trebuia să-i dea fiecărui spectator senzația că-l cunoaște, că l-a întîlnit undeva — este un gest de eficiență politică comunistă.

— Sînt de acord cu dumneata. Și consensul acesta — după cîte îmi spuneai — e prost pentru noi: îți taie apetitul de conversație. Poți totuși să-mi spui, chiar dacă acum nu ne certăm, ce gen de actori, ce piese și ce filme preferi?

— M-am uitat totdeauna la Ciobotărașu cu patru ochi să nu facă nimic pe scenă. Și era formidabil. Există mari actori români care se zbat ca peștii pe uscat să fie firești, naturali, pe ecran. Perfect inutilă problema... Toți monștrii sacri au devenit ca atare pentru că au fost complet neașteptați, complet anapoda, dar te convingeau pe tine, cel uitat, că așa trebuie să fie. Și în nici un chip altfel.

— Pot să jur că te referi la Peter O'Toole. Și la Cybulski.

— La ei, și iar la Spencer Tracy, și la Burt Lancaster. Cineva îmi spune că scena dansului lui Stoian cu Irina Gărdescu i-a amintit de «Ghepardul».

— Sper că nu te-a deranjat prea tare comparația... De fapt are dreptate, Stoian al dumitale este un fel de Ghepard. Spune-mi, Mircea Albuiescu, în afară de meseria asta cumplită a dumitale, ce te mai interesează?

— Nimic, nu ți-am spus? Cred că nu se poate face un lucru mare fără, hai să spun un cuvînt frumos, fără dăruire totală. Fără să strîngi dinții și pumnii.

— Tare mi-e frică că ți-ai propus să joci un rol față de mine și nu vrei să dai un centimetru înapoi. Cum te descurci în condițiile acestea cu viața de familie?

— Greu, foarte greu. Îmi fac aici autocritica față de soția mea, față de familia mea. Ei nu se mulțumesc cu promisiunea fermă că la pensie voi fi al lor și numai al lor. Au dreptate, de ce să nu recunosc, dar numai marea lor înțelegere mă lasă liniștit față-n față cu meseria mea. Soția s-a convins, în cei 16 ani de cînd tot sîntem împreună, că nu am cine știe ce timp pentru alte treburi. Matei, puștiul, e însă mai puțin îngăduitor. La trei ani, nu accepti ca atunci cînd vrei să încalci să nu ai umerii tatălui la îndemînă.

— Văd că vrei totuși să mă induiozezi!

— O picătură nu strică!... Matei pretuiește arta mea, sînt convins, — deși nu l-am prea dus încă la teatru și cinema — dar nu poate trece peste propriile sale interese.

— Seamănă leit cu tatăl său.

— Da. Spune din cinci în cinci minute: am o idee! De obicei, ideea sa pune în permanent pericol tot ce se află la îndemînă prin casă.

— Și acum, ce aștepti, Mircea Albuiescu, după Stoian, după marele Danton de la radio?

— Înțelegi deci de ce eram crispat după premieră... Cum să dau acum înapoi? Aștept mult. Aștept totul. Vreau totul.

— Fii atent, stimate Albuiescule! Cînd vrei prea multe...

— Nu pot, nu am timp să fiu atent.

experiență, experiment, producție

de Henri WALD

Reflectarea este un fenomen natural. Orice lucru reflectă influența celorlalte lucruri asupra lui. Însă lucrurile lipsite de viață nu pot reflecta decît trecutul și prezentul. În natura nevie, reflectarea este neanticipativă. Reflectarea începe să fie anticipativă abia la nivelul materiei vii.

Spre deosebire de lucrurile lipsite de viață, care se uzează neconștient sub acțiunea celorlalte lucruri, animalele se adaptează la mediul lor înconjurător și, asimilîndu-l, se dezvoltă. Adaptarea implică reflectarea anticipativă a mediului ambiant. Animalele sînt nevoite să reflecte și viitorul.

Posibilitatea animalelor de a reflecta anticipat evenimentele care se succed în mediul lor înconjurător este dată de faptul că fenomenele la care se adaptează au însușiri asemănătoare și deci parțial repetabile. Dar neputînd viza decît însușirile individuale asemănătoare ale lucrurilor și proceselor, reflectarea animală nu poate anticipa decît un viitor *nemijlocit* legat de prezent. Pentru animale, timpul nu este altceva decît o prelungire directă a actelor lor, după cum spațiul nu este pentru ele decît o prelungire directă a corpului lor. Ele sînt capabile să ocolească obstacole, nu să soluționeze probleme. Ele trăiesc experiențe, dar nu pot face experimente.

Experiențele lor sînt conservate în structuri biologice și nu în structuri logice.

Numai gîndirea umană este capabilă de o reflectare anticipativă care să poată cuprinde spațio-temporalitatea lumii în infinitatea ei. Numai omul este în stare să pătrundă dincolo de însușirile asemănătoare și să reflecte identitatea lucrurilor, deoarece numai el dispune de singurul instrument cu ajutorul căruia se poate străbate stratul însușirilor individuale: *limbajul*. Numai cu ajutorul limbajului se poate face abstracție de însușirile individuale pentru a se obține astfel reflectarea însușirilor generale. Întrebînd *aceleași* cuvinte ori de cîte ori aveau de-a face cu lucruri *asemănătoare*, oamenii au izbutit să facă abstracție de însușirile individuale diferențioare și să fixeze reflectarea însușirilor generale și identice în forme logice. Însușirile generale nu sînt accesibile decît gîndirii logice. De aceea, numai omul poate trece de la trăirea experienței senzoriale la presupuneri raționale și apoi la verificarea lor experimentală.

Fîind singura ființă producătoare și cuvîntătoare, omul este și singura ființă capabilă să reflecte generalul din lucrurile și procesele individuale. Reflectînd generalul gîndirea umană reflectă și repetabilul. De aceea, omul este în stare de o reflectare anticipativă nelimitată. Gîndirea umană nu are limite logice, ci doar istorice în ceea ce privește reflectarea anticipativă a realității. Etern există o limită, dar nu există o limită eternă.

Ceea ce asigură gîndirii umane posibilitatea nelimitată de a anticipa este caracterul ei logic. Structurînd reflectarea celor mai generale și esențiale însușiri și raporturi din realitate, formele logice ale gîndirii umane vizează atît infinitul spațial cît și pe cel temporal. Extrema generalitate, care dă iluzia aspațialității, este totodată și extremă repetabilitate, care dă iluzia atemporalității. La infinit, spațiul apare ca aspațialitate, iar timpul, ca atemporalitate. De la înălțimea formelor logice, forța anticipativă a gîndirii umane nu mai are opreliști. Prin identificarea esenței lucrurilor, cunoașterea umană saltă de la oglindirea realului finit la reflectarea posibilului infinit. Cu ajutorul formelor logice, cunoașterea umană săvîrșește saltul calitativ de la anticiparea viitorului imediat la anticiparea viitorului mediat, de la anticiparea biologică la cea antropologică.

Prin *practică*, subiectul intră de trei ori în contact direct cu obiectul: prima oară prin *experiență*, a doua oară prin *experiment* și a treia oară prin *producție*: experiența o suferi, experimentul îl provoci pentru a confrunta o ipoteză, iar producția o săvîrșești pentru a transforma lucrurile.

În căutarea viitorului, cunoașterea urcă de la experiență, pe calea inducției, pînă la ipoteză, apoi coboară, prin deducția ipotetică, pînă la o judecată singulară pe care o confruntă experimental cu realitatea și, dacă realitatea confirmă ipoteza, se urcă din nou, mai sus, formulînd legea din care pot fi deduse preziziunile necesare procesului de producție.

Gîndirea tatoncăză viitorul cu ajutorul ipotezelor, îl cunoaște în lumina preziziunilor și face posibilă transformarea lui în prezent prin intermediul planurilor. Marile soluții se ivesc în mintea acelor care înaintează în direcția în care înaintează însăși realitatea.

Însă, în timp ce se lucrează la dezvoltarea mijloacelor, să nu se uite scopul: să le fie oamenilor, tuturor și fiecăruia în parte, mai bine... Producția este pentru om, nu omul pentru producție.

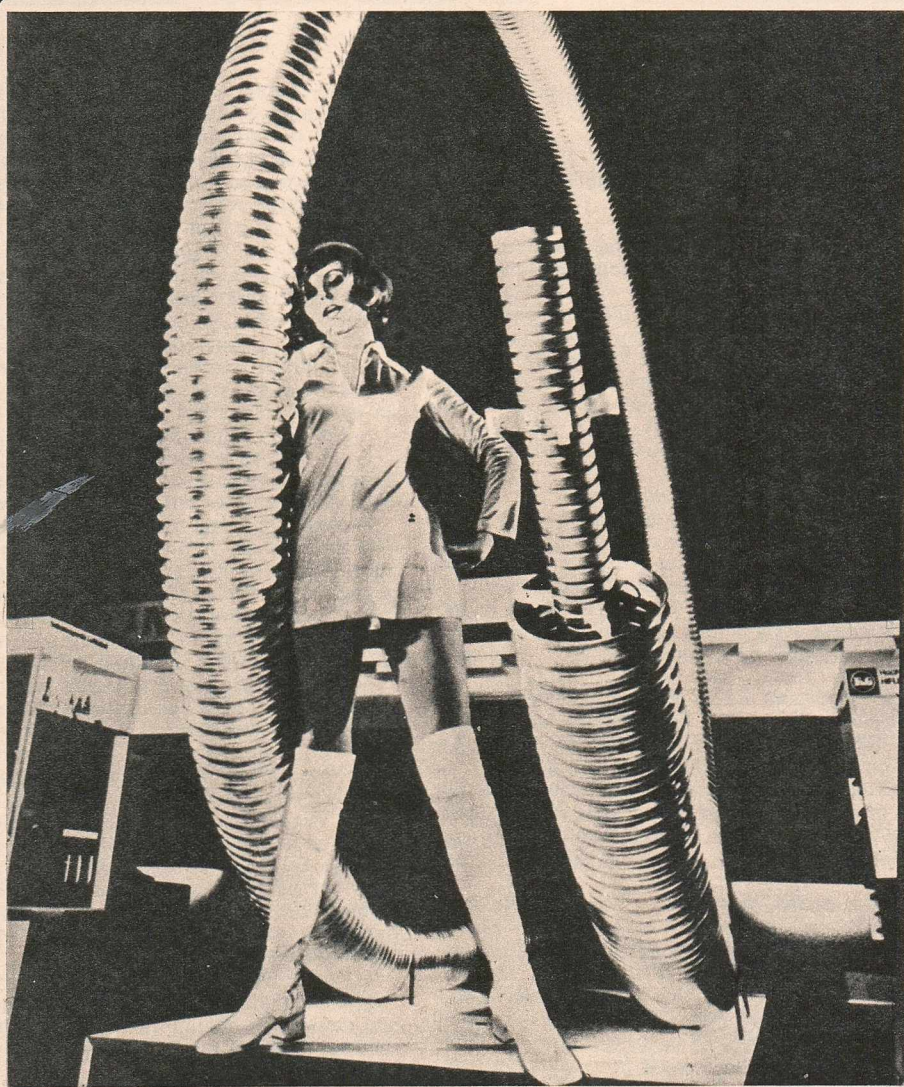

**N-A FOST
NICI UN FAULT.
DIMPOTRIVĂ!**

Mă întreb cum ar comenta amicul Bel-
phegor meciul acesta de fotbal, unicul
meci din istoria zbuciumată a fotbalului
care nu s-a jucat pe goluri... Dar mai
întîi și întîi — precum un cinstit crainic
de radio sau televiziune — să vă prezen-
tăm echipele: în tricouri negre (de cu-
loare închisă pe ecranele dv.), echipa
«London Festival Ballet»; în tricouri roșii-
albastre (bălțate pe ecranele dv.), echipa
«Royal Ballet», tot din Londra. Sinteți
nedumeriți, nu? La urma urmei, e fotbal
sau e balet? Cu voia dv., și una, și alta,
într-un spectacol de o rară frumusețe,
demn de faima celor două ilustre ansam-
bluri coregrafice.

CINE-I DE VINĂ?...

Răi mai sînt uneori și fotoreporterii ăștia... Cînd neînfricatul cow-boy
gonea chiuind prin prerie, în galopul sălbatic al calului, nu l-au observat.
Bineînțeles însă că n-au scăpat momentul cînd eroul nostru și-a pierdut
pantalonii. Parcă ce, de frică i-a pierdut? Da' de unde?! I-a pierdut fiindcă
mămica i-a cusut prost nasturii. Așadar mămica e de vină. Mămica și foto-
reporterii.

RECORDURI PREOLIMPICE

Printre alte «cel mai» și «cea mai» iscate de apropiata Olimpiadă de la München trebuie în-
registrat și acest cablu utilizat în transmisiunile radio pe unde scurte. Recordul noului releu
constă în dimensiunea diametrului său care este de cca 23 cm. În zîntul Wertachtal din Ba-
varia au și fost instalați peste 50 km de asemenea cablu în vederea radiotransmisiilor de la
Olimpiadă.

cititori căt-re cititori

Următorii cititori doresc să co-
rpondeze:

Dragomir Otilia, 20 ani, laborantă, com. Pătrlagele nr. 129, jud. Buzău: teme diverse, schimb de ilustrate; *Mihăilescu S.* și *Pop E.*, Cluj, str. Avram Iancu nr. 5, ap. 2: sociologie, filozofie, literatură; *Tătaru Ștefan*, 23 ani, com. Dolhasca, jud. Suceava: viața tineretului, muncă, schimb de ilustrate; *Totoeriu Ioana*, 19 ani, Timișoara, Calea Sagului bl. 35, sc. C, ap. 10: literatură, astronomie, schimb de ilustrate; *Petculescu Constantin*, 28 ani, frezor-rabotor, Gura-Văii. Portile de Fier, envergmontaj bază, cam. 3, jud. Mehedinți: schimb de ilustrate; *Porumbescu Eugenia-Alina*, 17 ani, elevă, București, sect. 1, str. Garibaldi nr. 7, sc. B, et. 1, ap. 10: teme diverse, schimb de ilustrate; *Voinea Alexandru*, 28 ani, mecanic, Tg. Ocna, str. Ana Ipătescu bl. 1, ap. 20, jud. Bacău: cinema, poezie, prietenie; *Pircălab Felicia*, 20 ani, învățătoare, com. Abram, șc. gen. Suiug, jud. Bihor: geografie, sport, schimb de ilustrate; *Brabete Florin*, Craiova, str. Bariera Vilcii, Aleea III nr. 1: teme diverse, schimb de ilustrate; *Glovrichian Macruhi-Gabriel*, Focșani, str. Penes Curcanu nr. 9: teme diverse; *Marin Mihai*, 24 ani, București, sect. 7, cămin TCC, str. Finului nr. 3, cartier Militari: centrale telefonice automate, centrale automate de instituții, teatru, cinema, muzică, sport, schimb de ilustrate; *Drăgan Geta*, 20 ani, funcționara, com. Siobozia-Conachi, jud. Galați: sport, schimb de ilustrate; *Lingurari Emil*, 19 ani, instalator, Craiova, str. Brazda lui Novac bl. A 9, sc. II, et. 1, an. 6: schimb de adrese de cîntăreți și ilustrate; *Panaite Matilda*, 21 ani, Focșani, str. Odobesti nr. 33: schimb de ilustrate; *Grumăzescu Alexandru*, 24 ani, Roman, str. Anton Pann bl. 30, sc. 13, et. III, ap. 23, jud. Neamț: teme diverse; *Ionescu Maria*, 35 ani, tehnician, Călărași, str. Plevna nr. 39: teme diverse (în mod deosebit literatură, muzică); *Calcan Cristina*, studentă, Brăila, str. Comuna din Paris nr. 97, cartier 1 Mai: schimb de ilustrate; *Posea Gigi*, 23 ani, elev, Cimpina, str. Bobilna nr. 21 A, jud. Prahova: teme diverse, schimb de ilustrate; *Grădișteanu Aurica*, 20 ani, com. Cotești, jud. Vrancea: viața tineretului, schimb de ilustrate; *Crișanu Nicu*, 24 ani, electrician, Motru, bl. D 1, sc. A, et. II, ap. 42 A, jud. Gorj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Turcanu D. Georgeta*, 22 ani, Huși, str. Gh. Giosanu nr. 7, jud. Vaslui: teme diverse, schimb de ilustrate; *Simion Mircea*, 20 ani, desenator principal, București, sect. 5, Sos. Giurgului nr. 191: teme diverse, schimb de ilustrate; *Babei Mihai*, Botoșani, str. Luceafărul nr. 44: prietenie, schimb de adrese de formații și soliști de muzică ușoară, ilustrate; *Dumitrescu Liliana*, Craiova, str. Brestei nr. 166: literatură, muzică, sport, schimb de ilustrate; *Gadea Gheorghe*, 22 ani, strungar, Galați, str. Ghecet nr. 9: schimb de ilustrate; *Neagu Nela*, com. Independența, str. Zorilor nr. 18, jud. Galați: literatură, pictură, muzică, sport, schimb de cărți și ilustrate; *Mirea V. Dorel*, elev, Strehaia, str. Smirdan nr. 21, jud. Mehedinți: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dumitrescu Rodica*, Băicoi-Tîntea, str. Aviatorilor, fundătura Rozelor nr. 5, jud. Prahova: teme diverse; *Ghiuga Ghiță*, 20 ani, Arad, str. Tribunalul Dobra nr. 6, ap. 1: viața tineretului, cinema, turism, fotbal; *Manu Mona*, 22 ani, studentă, București, sect. 7, Splaiul Independenței nr. 204, bl. D, cam. 233: teatru, critică literară, cinema, muzică; *Crălov Mihai*, elev, București, sect. 4, bd. Republicii nr. 13: teme diverse; *Cirotov Ana*, 17 ani, elevă, Craiova, str. Brestei nr. 165: filatelie, schimb de foto actori, cîntăreți și ilustrate; *Terna Puiu*, 25 ani, mecanic, Motru, bl. G 1, sc. 2, et. 2, ap. 11, jud. Gorj: teme diverse, schimb de ilustrate; *Dima Marilena*, 20 ani, laborantă, București, sect. 6, str. Anti-aeriană nr. 87, bl. Z 1, sc. 3, ap. 44: literatură, muzică, schimb de ilustrate; *Bologanu Emilian*, 35 ani, asistent medical principal, sanatoriul Moreoni, jud. Dimbovița: literatură, etică, schimb de ilustrate; *Portase Titina-Eugenia*, 19 ani, elevă, Galați, Țigăna 3, microraiou 17, bl. C 1, sc. 3, et. 2, ap. 38: schimb de foto actori și ilustrate; *Secuiu Ilie*, 32 ani, Constanța, Aleea Căprioarei nr. 5, bl. 17 B, sc. C, et. 2, ap. 51, Tomis 5: fotografie artistică, schimb de fotografii originale.

CÎRCIUMA „FURNICA“

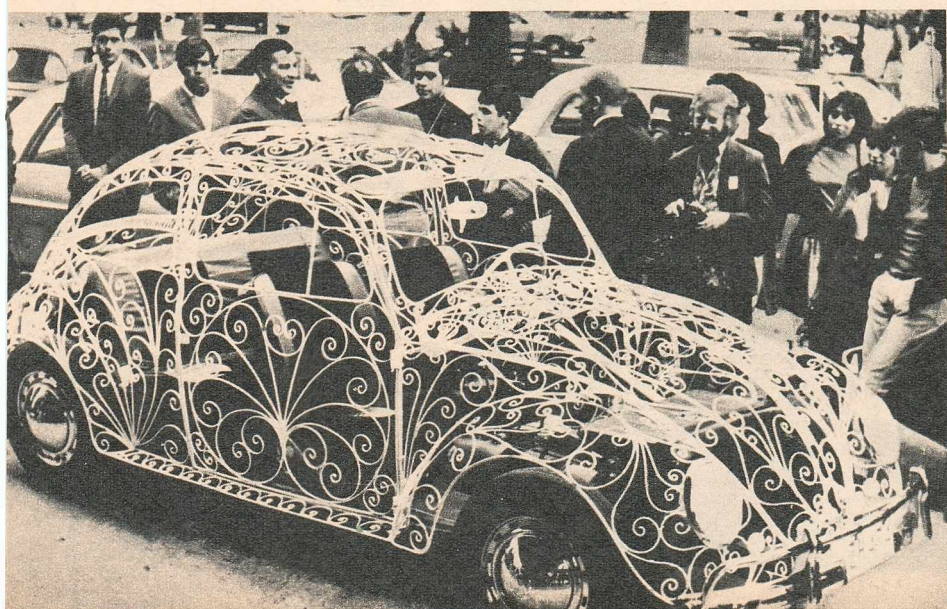
«Furnica» a fost cea mai năbădăioasă revistă de satiră și umor din câte au apărut la noi în trecut. A făcut, de-a lungul existenței sale de un sfert de secol (1904-1930), multe zile frite — cum se spune — și multe nopți de nesomn celor mai simandicoase figuri politice ale vremii, în frunte cu regele. Bravii directori ai revistei — G. Ranetti și N.D. Țăranu — au dus-o numai în procese intentate de cei ce se socoteau calomniați; dar nu s-au lăsat intimidați. În primul an de apariție, pentru a se face cunoscută, revista organiza și diferite manifestări publice — și acestea tot umoristice. În iulie 1905, bunăoară, a deschis o circiumă în Cismigiu. Durata întreprinderii a fost de 12 ore, o zi întreagă, seara cei doi directori declarându-se în stare de faliment, deoarece toți invitații la inaugurare, în frunte cu actorul Ion Brezeanu, băuseră pe gratis. În fotografie: personalul redacției și principalii invitați, în fața circiumii «Furnica», înainte de faliment.

VOLKSWAGEN 1300 BAROC

Pînă nu demult, Senor Ramirez, un original artist plastic mexican, specializat în decorarea caroseriilor auto, se inspira cu deosebire din antichitatea artistică mexicană și cea greacă. Și deodată — barocul! Barocul materializat în această caroserie de Volkswagen-broască. Capricii de artist, de! De adăugat doar că asemenea capricii se plătesc cu 3 000 de dolari bucata. Sau, cam cît costă mașina, atît și spoiala!

ȘI MEȘTER, ȘI MAESTRU

Ce l-ați sfătui dv. pe Jean Quemener din Paderneq, o mică localitate de pe litoralul nordic al Franței, să pună pe cartea sa de vizită? Meșter zidar sau maestru acrobat? Fiindcă de fapt nici el însuși nu știe dacă iubește meseria de zidar fiindcă îl poartă mereu pe înălțimi sau iubește arta acrobației care a făcut din el un meșter zidar neînfricat chemat să realizeze lucruri pe care nimeni nu le-ar face în locul lui. Bunăoară, să înlocuiască cocoșul care împodobește vîrfurile clopotniței, înaltă de 43 metri, a bătrînei biserici din Lanvellec... După ce — cît ai bate din palme — a terminat treaba cu bine, maestrul Quemener a oferit, de acolo de sus, un spectacol acrobatic unic, într-o încintarea și groaza obștei adunate în jurul bisericii.

EVA, CU REACȚIE

Evantaiul profesiunilor accesibile femeilor s-a lărgit atât de mult în ultimii ani și continuă să se îmbogățească într-un ritm atât de rapid încât e foarte greu să mai uimești pe cineva spunând: «Iată, și în această profesiune a pătruns așa-zisul sex slab». Și totuși, credem că fotografia noastră va produce o oarecare surpriză. În adevăr, ea înfățișează una dintre puținele femei-pilot din lume pe un avion cu reacție. Este vorba de americana Susan Oliver — deținătoarea mai multor recorduri de zbor transamerican și transatlantic. Și acum...

ASTRONAUTICA...

DE DIMINEAȚĂ SE CUNOAȘTE

Am primit la redacție o publicație puțin obișnuită: revista Societății tehnico-științifice a elevilor de la Liceul nr. 2 din Tîrgoviște, «Astronautica». Editată în bune condiții grafice, ea are un sumar extrem de interesant, vădind grija redactorilor pentru însuflarea interesului pentru tehnică în tînăra generație. Total e făcut cu pricepere și ingeniozitate.

Academicianul Caius Iacob — într-un articol bogat în integrale și ecuații diferențiale — explică pînă la ce înălțime poate ajunge o rachetă pe verticală; alături de academician, elevul din clasa a X-a Ștefan Stanciu propune «Un rachetoplan pentru începători». Ing. Andrei Szuder, președintele subcomisiei de activități aerospațiale din Federația română de modelism și membru în Comisia de astronautică a Academiei R.S.R., dă detalii tehnice despre racheta franceză Diamant B, în timp ce profesori și elevi se întrețin în paginile revistei despre machete și rachetomodele — inclusiv despre «criteriul european» al machetelor de rachete. Aviz amatorilor de lauri în concursuri internaționale...

Un articol se referă la «Noi victorii ale echipei Astronautica» repurtate pe aeroportul Scheia de lângă Suceava «pe un timp nefavorabil».

Noi urăm rachetomodeliștilor din Tîrgoviște «timp favorabil» la viitoarele întreceri, considerînd de altfel însăși apariția revistei o victorie a echipei «Astronautica».

UNU LA ZERO PENTRU PEȘTELE-MINGE

Acest fruct tropical... este în realitate un pește care trăiește în largul insulei Galapagos. Denumit pește-minge, el oferă un mare interes științific ca exemplu de adaptabilitate la anumite condiții specifice de mediu. Este o raritate pentru naturaliști și un prilej de uimire pentru privitorul «laic».

„PENITENTES“

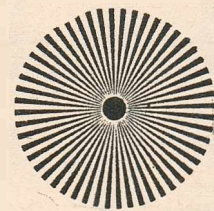
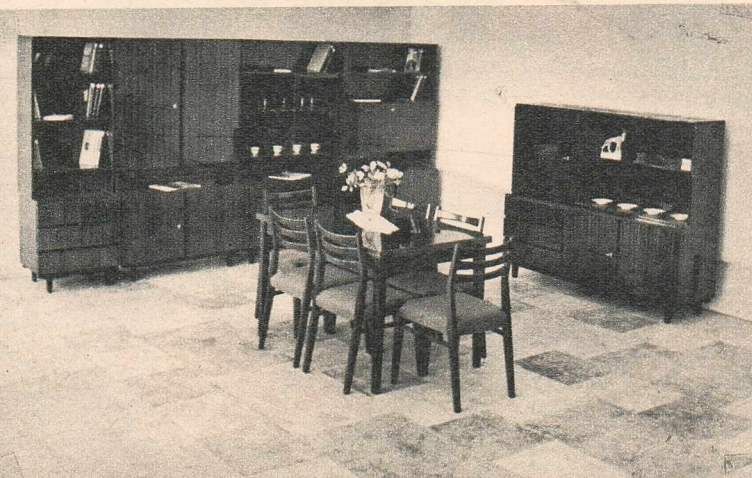
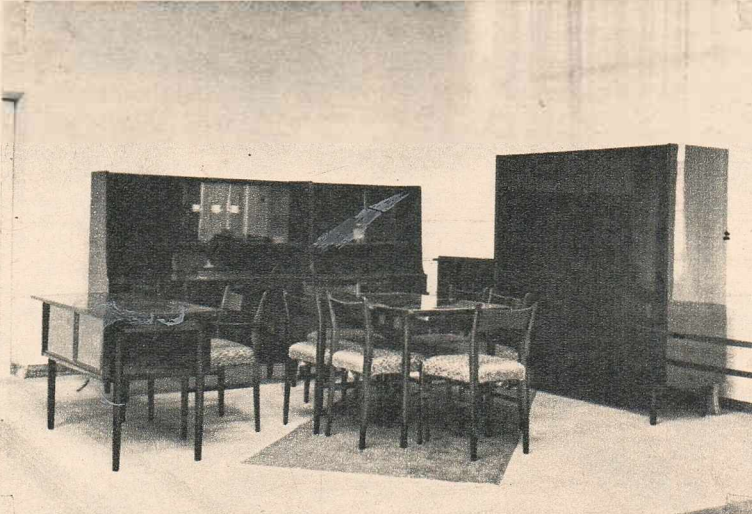
La granița dintre Chile și Bolivia se află vulcanul Licancabur, de aproape 6 000 m înălțime. Aproape de vîrf, în craterul acestui vulcan stins, o expediție științifică a realizat această splendidă fotografie. Este vorba de blocuri ascuțite de gheață modelate de vînt. În limba spaniolă ele au un nume sugestiv: penitentes.

COMBINATUL DE EXPLOATARE ȘI INDUSTRIALIZARE A LEMNULUI

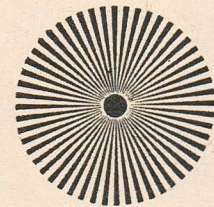
Vă oferă
pentru
mobilarea elegantă
a apartamentului
dv.

**mobilier durabil,
modern:**

- mobilă din panouri,
mobilă tapițată;
- sufragerii,
dormitoare,
camere de zi etc.,
sau piese
separate;
- scaune curbate;
- mobilă stil:
clasic, rustic
(românesc, francez,
german etc.);
- cu diferite
finisaje:
luciu oglindă,
mat, opac;
- din diferite
materii prime:
chereștea de fag,
stejar, frasin,
furnir de fag,
mahon, teak, nuc,
plăci din așchii
de lemn,
placaj,
plăci fibrolemnoase.

Produsele C.E.I.L.-
Iași se exportă în nu-
meroase țări din Eu-
ropa, Asia, Africa și
America de Nord, pre-
tutindeni mult apre-
ciate pentru calitățile
lor excepționale

REALITĂȚI
DIN LUMEA
CAPITALULUI

LAS VEGAS-

LAS VEGAS, ACEASTĂ OAZĂ A PUSTIULUI NEVADA, ESTE UNICUL ORAȘ DIN LUME UNDE APROAPE JUMĂTATE DIN CEI 140 000 DE LOCUITORI AU INVERSAT CICLUL NORMAL AL VIETII, TRANSFORMÎND ZIUA ÎN NOAPTE ȘI NOAPTEA ÎN ZI, PRINCIPALA LOR SURSĂ DE SUBZISTENȚĂ FIIND, CA SĂ FOLOSIM TERMENUL LOCAL, «GAMBLING INDUSTRY» (INDUSTRIA JOCURILOR DE NOROC). MARILE HOTELURI, CAZINOURI, RESTAURANTE, DRUMURI, GARAJE S-AU CONSTRUIT LA ACEASTĂ PERIFERIE A DEȘERTULUI DIN INVESTIȚII GENERATOARE DE PROFITURI FABULOASE ȘI DIN AVERILE PIERDUTE LA «MASA VERDE».

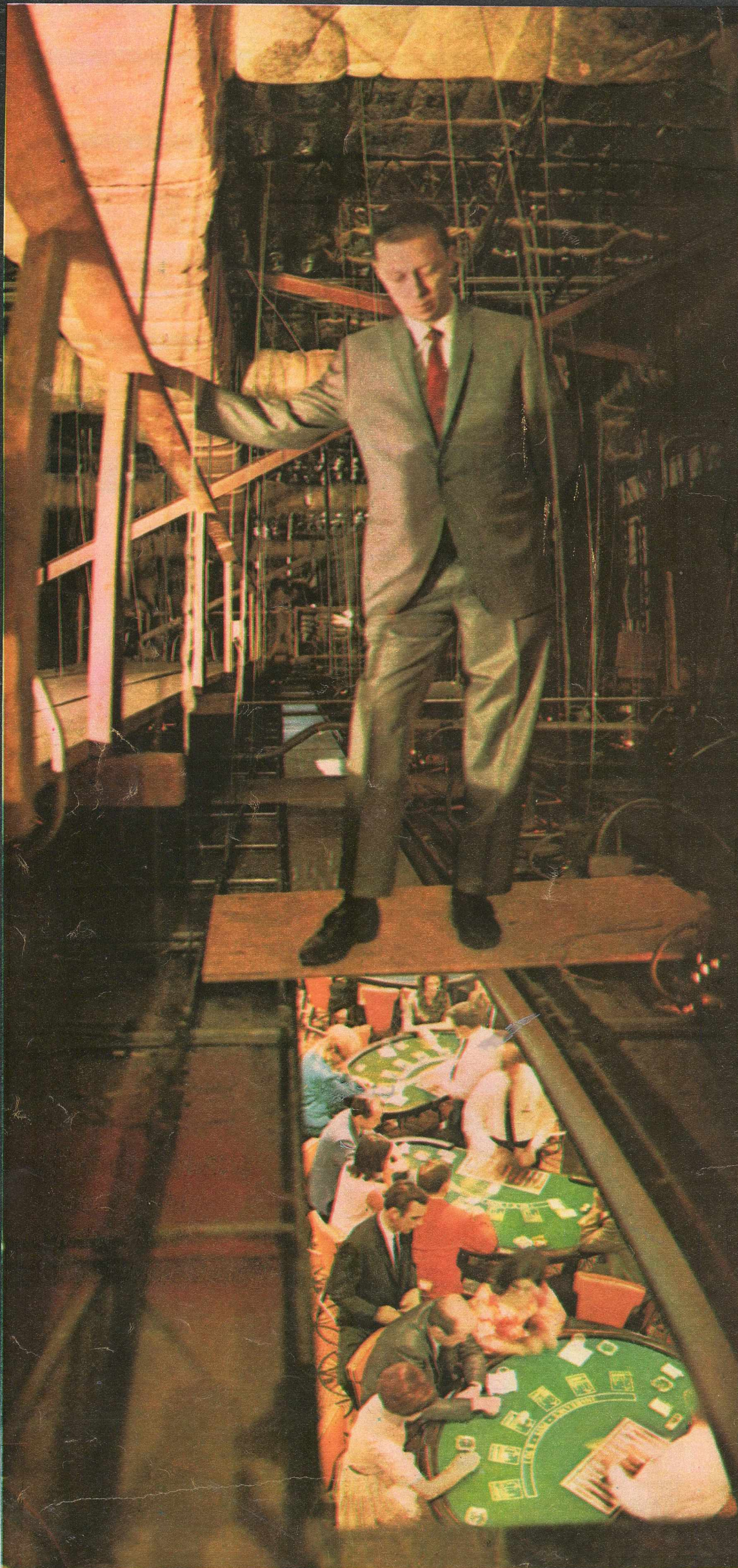
În acest orașel de provincie, care își găsește unica utilitate și adevărata identitate numai în timpul nopților, când e inundat de cascade de lumini multicolore de neon, absolut toate localurile sînt echipate cu cele mai ingenioase și ispititoare sisteme de golire a buzunarelor clienților, indiferent dacă acestea conțin teancuri de bancnote și cecuri sau numai cîteva cenți. În «Downtown» (orașul de jos), la intersecția străzilor Fremont și Casino Center, sînt situate așa-numitele «cîrciumi de scîndură», unde își petrec nopțile, lîngă mașinile automate «de noroc», cei care și-au pierdut averile în cazinouri sau care nu pot ridica mîza la mai mult de 25 cenți. În partea de sud a orașului, pe 11 străzi ce taie perpendicular bulevardul «Las Vegas», se află luxoasele «cîrciumi pluşate» în care își dau întîlnire regi și prinți în exil, maharadjahi, mari milionari, celebrități ale scenei și ecranului și «personalitățile» cele mai marcante din lumea mafiotă, aflate de ani și ani pe listele F.B.I., dar care se mai bucură încă de libertate din lipsă de capete concrete de acuzare care să le asigure o ședere de cel puțin 10-15 ani în spatele gratiilor.

Cître orele 22, cînd în celelalte orașe americane oamenii se adună pe la casele lor pregătindu-se de culcare, în Las Vegas abia începe «ziua de muncă».

...DE LA CAZ LA CAZ

Orașul capătă viață, respiră cu nesăț briza răcoasă și uscată a deșertului. Spre sud se îndreaptă în mare viteză mașini negre, luxoase, cu geamuri fumurii, conduse de șoferi îmbrăcați în uniformă neagră, cu chipiu, cămașă albă și papion. Spre «cîrciumile de scînduri» din Downtown se mișcă alene, bară în bară, un torent de mașini puțin arătoase și de culori pestrițe, multe dintre ele gata să-și dea duhul înainte de a-și fi terminat cursa.

La intrarea în luxosul hotel-cazinou «The Star Dust» (pulberea de stele), doi ușieri în uniforme pline de fireturi aurii, cu galoane mari, rotunde, supravegheați atent de un ușier-șef în costum de operetă, își curmă mijlocul aplecîndu-se pînă la pămînt, înclinînd capul sau zîmbind politicos, de la caz la caz, în fața fiecărui client. Directorul stabilimentului, dl. Al. Sachs, ne spune că «cele 1 464 de camere ale «Pulberii de stele» adăpostesc mai mulți oameni decît avea întregul oraș acum 15 ani».

Clienții cunoscuți, cu conturi bancare de multă vreme verificate, sînt politicoși invitați la mesele de joc preferate. Noii veniți, ale căror nume nu spun nimic d-lui Sachs, sînt poftiți să cumpere de la casă jetoane în valoare de minimum 2.500 dolari, pe care le pot juca sau transforma în dolari la ieșire. În acest din urmă caz, nu li se spune nimic, însă acces în local nu vor mai avea niciodată. Ei sînt bine reparați la ieșire de detectivii particulari ai cazinoului, care pretind că sînt în stare să recunoască pînă la 50.000—60.000 de figuri.

CUM ȘI CINE APLICĂ «LEGEA PROFITULUI MAXIM»

DI. Sachs ne spunea că pînă cu zece ani în urmă milionarii puteau locui în Las Vegas fără să plătească un ban, indiferent cît timp stăteau aci. Ușile cazinourilor, hotelurilor, restaurantelor și barurilor orașului le erau larg deschise și li se oferea gratis tot ce doreau, știut fiind că din sumele pe care le pierdeau la jocurile de noroc puteau fi acoperite atît cheltuielile lor de întreținere cît și profiturile patronilor. O dată cu acapararea localurilor de către marile trusturi, prin fuziune, lucrurile s-au schimbat radical. S-a introdus regula profitului maxim. Cele mai mari localuri sînt acum patronate de companii de căi ferate, construcții, minerit, vopsele etc., care au adus pentru prima dată în «Gambling Industry» aparatele electronice și computerele. Printre marile trusturi și monopoluri s-au stre-

erul Clark din Las Vegas s-au jucat anul trecut peste 170 milioane dolari. Valoarea totală a banilor aruncați anual pe mesele de joc sau introduși în «cutiile cu noroc» pe întregul teritoriu al Statelor Unite este de 50 miliarde dolari, aproape o treime din bugetul anual al S.U.A.

Ora 11 noaptea. În sălile de joc ale cazinoului «The Star Dust» domnește o liniște mormintală. Pereții încăperilor sînt împodobiți cu oglinzi mari de cristal și tablouri scumpe semnate de pictori renumiți din epoci apuse. De plafoanele aurite atîrnă candelabre imense de Murano sau Bavaria. Uriașele covoare persane și mochetele întinse pe toată suprafața camerelor, plușul care îmbracă pereții și perdelele grele care acoperă geamurile și ușile amortizează orice zgomot (inclusiv exclamațiile de bucurie sau disperare care vor începe curînd să se facă auzite). Clienții, îmbrăcați impecabil, în smochinguri și cămăși cu piepți dantelați, așteaptă adunați în jurul meselor cuvîntul de începere a jocului. Majoritatea fumează trabucuri sau pipe, pe care le plimbă nervos dintr-un colț în altul al gurii. În fața fiecăruia stau grămezi de jetoane de diverse culori și mărimi, valorind zeci de mii de dolari. La rîndul lor, detectivii și-au ocupat locurile în preajma televizoarelor cu circuit închis și a teleobiectivelor. Valeți în livree și chelneri se rotesc neauziți printre mese, așteptînd comenzi de băuturi. «Distinși gentlemani, faceți jocurile», anunță sec și solemn casa. În cîteva secunde aproape toate pătratele marcate cu numere se umplu cu grămezi de jetoane. Zeci de ochi se

în ciuda protestelor și rugămintilor sale. «Nu e nici un fel de scandal sau neînțelegere,— îmi explică un crupier — el ne-a cerut acum șase ore să-i facem acest serviciu, dar alcoolul și mirajul ruletei l-au făcut să uite. Vedeți, dacă un jucător nu poate conta pe propria sa voință pentru a se opri la timp cînd norocul l-a părăsit, el poate apela la ajutorul supraveghetorilor jocului, care-l opresc după pierderea unei anumite sume-limită fixate de el dinainte. Acum doi ani tot așa a fost scos din această sală și renumitul actor și cîntăreț Frank Sinatra. A fost și puțin lovit, pentru că ni s-a împotrivit. Pierduse, după cîte îmi amintesc, cîteva zeci de mii de dolari».

Unii însă, prea încrezători în zeul șansei, refuză să ia asemenea măsuri de precauție și sfîrșesc în «cîrciumile de scînduri» jocul început în «cîrciumile de pluș». Alții, ruinați complet, își zboară creierii sau își curmă zilele aruncîndu-se de pe podul «Golden Gate» din San Francisco, aflat la o depărtare de 45 minute de zbor.

Dimineața la ora opt, în așa-numitele «camere de numărare» se face socoteala cîștigurilor localului. Aceste camere sînt un fel de cuști din bare metalice ce se lipeșc de peretele casieriei cu care comunică printr-o ferestruică. Cei ce numără banii — operațiune la care poate asista orice client al localului — își golesc toate buzunarele înainte de a intra în aceste cuști. Oricum, ei n-ar putea sustrage nici un cent, numărătoarea fiind urmărită de zeci de detectivi. Camerele de televiziune înregistrează pe bandă evoluția numărătorii, care se face cu voce tare. Atît

din noapte pînă-n zori

—corespondență specială de la Constantin ALEXANDROAIE—

curat și companii patronate de mafia sau aflate sub influența ei. Potrivit unor aprecieri ale F.B.I., acest sindicat al crimei a ajuns să controleze aproape jumătate din localurile orașului. Jocurile de noroc fiind interzise în mod oficial în toate statele S.U.A., cu excepția Nevadei, Las Vegas a fost transformat în punctul de atracție al lumii interlope. F.B.I. cunoaște bine situația, întrucît sute de agenți ai săi lucrează aci ca valeți, ușieri, chelneri, detectivi particulari etc., adunînd cu grijă și mai ales cu multă răbdare capete de acuzare pentru arestarea și înțemnițarea criminalilor.

DETECTIVI, TELEVIZIUNE, TELEOBIECTIVE, CINEMATOGRAF

Trusturile se apără, la rîndul lor, de trișori. Au înlocuit «oglinđa cu o singură direcție vizuală», prin care detectivii localurilor urmăreau, fără a fi observați, desfășurarea jocurilor și mișcările mîinilor partenerilor, cu un sistem de periscoape și teleobiective ce pot apropra mîinile jucătorului pînă la o distanță de 30 cm de ochii detectivului. Mesele la care se joacă sume mari, sute de mii și uneori chiar milioane de dolari, sînt reparate în permanență de camere de televiziune. În caz de scandal sau dubii în ce privește cîștigul cu care unii parteneri și-au jucat șansele, cei implicați sînt invitați în sălile de proiecție, unde li se derulează filmul întregului joc. Practic, în afară de casă nimeni nu mai poate trișa. Cînd casa nu participă la joc, de pildă la unele partide de cărți, interesul cu care detectivii supraveghează jucătorii nu mai este același. Trezoreria localului n-are nimic de pierdut. După cum ne explica unul dintre detectivi, personalul de supraveghere își concentrează atenția în special asupra celor ce pierd sume uriașe, aceștia fiind cei mai tentați să trișeze. Pedepsele pentru trișare sînt extrem de severe. Ele figurează în codul de legi nescrișe ale fiecărui local de noapte. Cele mai cumplite sînt aplicate în unele «cîrciumi de scîndură». Într-o noapte, trei păgubași care și-au refăcut unul după altul pierderile la cărți încălcînd regulile jocului au fost răstigniți pe mesele de joc, sfărîmîndu-li-se cu scrumiere grele de cristal oasele degetelor de la mîna dreaptă. În localurile selecte, trișorului i se iau toți banii cîștigați — cîștit sau necîștit — și se împart între păgubași, după care vinovatul este dat afară imediat și înscris pe lista neagră a persoanelor indezirabile, pentru care ușile marilor cazinouri rămîn totdeauna închise.

JOCUL MILIARDELOR

Pe mesele verzi din Las Vegas sînt sacrificate anual grămezi de aur acumulate prin mijloace licite și ilicite în numeroase țări ale lumii. Numai în carti-

așintesc asupra ruletei cu o încordare în care se citește patimă, voință și slăbiciune, speranță și neîncredere. Pe fețele jucătorilor nu se mișcă nici un mușchi. Ochii tuturor se rotesc cu viteză în orbite, urmărind fascinați bila de fildes care se învîrtește amețitor, cu un zgomot strident de tinichea spartă, pe jgheabul circular al ruletei. Pe măsură ce bila își încetinește viteza, țigările groase de foi și pipele simt tot mai puternic încăleștarea dinților. Superstioșii își încălecă degetul mijlociu peste cel arătător. Doamnele, cele mai multe în vîrstă, cu decolteuri mari acoperite de coliere de pietre prețioase, își string cu putere pumnii pînă ce unghiile roșii ale degetelor încărcate de inele sapă șanțuri vineții în pielea palmelor. După 30 de secunde bila se oprește, curmînd chinuitoarea așteptare. Ca o culme a ironiei, pe numărul cîștigător nu a mizat nimeni — casa este singurul cîștigător al jocului. Crupierii adună rapid jetoanele, cu mișcări îndemnatice de profesioniști, sub privirile deziluzionate ale celor din jur. Pe măsură ce trece timpul, mizele devin din ce în ce mai mari, păgubașii încearcă să-și recupereze pierderile iar cîștigătorii, sperînd că sînt în «mînă bună», își supralicitează șansele.

MARI TRAGEDII ȘI ETERNII CÎȘTIGĂTORI ÎN BUSINESS-UL NOROCULUI

La masa 10, un mic incident. Trei oameni de ordin au săltat în brațe un domn gras, scoțîndu-l din sală

filmul cît și banda sonoră se păstrează mai mulți ani în arhivele cazinoului.

Bilanțul este totdeauna excedentar, întrucît în Las Vegas absolut toate așa-zisele jocuri de noroc funcționează pe baza calculului probabilităților făcut de computere, care au transformat «norocul» într-unul dintre cele mai înfloritoare business-uri. Conform programării, casa cazinoului nu iese niciodată în pierdere, ci totdeauna cu un cîștig de 20 pînă la 40 la sută din numerele jucate. «Cutiile cu noroc», deși funcționează numai pe bază de fișe, deci cu sume mai mici, sînt cele mai rentabile, combinațiile cîștigătoare fiind astfel programate încît rezultatul final al casei să se soldeze cu un cîștig de pînă la 40 la sută. De aceea în cazinourile, hotelurile, restaurantele și bodegile din Las Vegas funcționează peste 5.000 de asemenea «cutii».

În timp ce numărătoarea continuă, oamenii în smochinguri, îmbarcați în mașinile negre cu geamuri fumurii, fac cale întoarsă spre vilele lor. Mulți dintre cei care au pierdut mii de dolari par tot atît de bine-dispuși ca și în seara trecută. Ce contează în bugetul lor de milioane cîteva zeci de mii? La noapte începe o nouă «zi de lucru» la Las Vegas. La noapte jocul întîmplării, al «norocului» organizat, va prinde iar în angrenajul lui toată această mulțime pestriță, regi care și-au pierdut coroana, magnați, vedete de cinema, alături de oameni fără căpătii, care-și joacă aici ultima șansă.

Puține șanse pentru trișori. Dintre mijloacele «clasice» de supraveghere a jocului se folosește și azi «fenta de aerisire» deschisă în tavanul sălii — excelent post de observație pentru detectivii în solda patronilor (stînga).

Mii și mii de mașini automate de noroc, în cazinouri, în baruri și restaurante, în toate localurile orașului, chiar pe scările și coridoarele hotelurilor.

RADU PETRESCU:

proze

Un scriitor pe deplin afirmat, de care se vorbește încă puțin, în parte din pricina unei anume inerții a criticii și în parte (oarecum egală) din pricina unei anume «inactualități» a operei însăși, este Radu Petrescu, Consacrarea literară i-a adus-o premiul pentru debut (romanul *Matei Iliescu*, 1970) decernat de un juriu al Uniunii scriitorilor; ea era însă anticipată de recunoașterea plină de entuziasm comunicată public de neuitatul Miron Radu Paraschivescu în revista *România literară* (într-un interviu luat de Adrian Păunescu) și care, după cite îmi amintesc, a produs nu puțină senzație.

Al doilea volum, apărut recent la Editura Eminescu, confirmă așteptările, izbutind să contureze un «spațiu» de lectură dintre cele mai bine definite în proza românească a ultimilor ani, un spațiu în care au libertatea de mișcare dorită toate virtuțile acestui original și de ajuns de ciudat scriitor. Aspectul cel mai interesant este cel cu deosebire în amplul *Jurnal* care se întinde peste o sută și cincizeci de pagini: un text compact, fluent și cu ceva «aerian» totodată, cu o bună doză de «abstragere» din concret, de care ne leagă și farmecul operei, dar și natura ei controversabilă, o anume «răceală» de altfel programatică.

Ceva atrage foarte puternic și ceva rezistă acestei atracții în prozele atât de fin lucrate ale lui Radu Petrescu, impecabile sub raportul frazei, al sonorității interioare, al ritmului.

Scriind un jurnal, autorul lor se reține de la sinceritățile «comune», față de care practică și manifestă deschis refuzul sistematic, o aristocratică oroare. Confesiunile sale sînt pur literare, de o indiscutabilă sensibilitate și frumusețe formală, incluzînd pînă la urmă anularea principiului de la care se revendică, atît de «stilizat» e portretul interior ce se poate reține, atît de ambițioasă imaginea ce tinde a și-o constitui. Jurnalul unui profesor de limba și literatura română (în vîrstă de 26 de ani) în mediul rural al anilor 1952-1953 conține totuși prea puțin din sentimentul unei «angajări» în real, imposibil de evitat, oricît de mare ar fi (cum ni se dă mereu a înțelege) voința de abstragere, voința autorului său de a se «construi» pe sine în exclusivitate din lecturi fine și senzații rafinate. Finea și rafinamentul sînt într-adevăr de o calitate ieșită din comun, dar sînt ele de ajuns pentru a realiza o imagine vie și tulburătoare interioară?

Acestea fiind zise cu intenția de a sugera, în treacăt, și o altă viziune posibilă, asupra căreia înzestratul scriitor are tot timpul să mediteze, vom încheia revenind la calitățile deosebite ale textului, capabil nu o dată să strălucească. Să decupăm cîteva fraze, spre o edificare mai limpede a viitorului cititor:

«Lupt cu dorința de a-mi solemniza plecarea din București, de a proba unui eventual cititor că poetul etc. În realitate însă nimic nu mi-e mai nesuferit și am a face încă o dată cu supărătoarea dualitate a friii mele; e în mine un personaj gata de gravitații și de poză, locuind cu capul în lîră, și un altul, mai scund și mai uscat, plin de un bun-simț foarte pedant, însă, oricum, mai apropiat. M-am decis să las celui din urmă triumful».

«Între oameni care îți cer și unii și alții lucruri contradictorii, dar egali de amenințatori, scăparea e să poți face din nimicuri care nu supără pe nimeni o geometrie de aer, un cîntec pentru urechea expertă (adică liniștită) a norilor».

«Ce departe e Balzac de precisul, sinteticul Flaubert, dar ce bine funcționează grosolana lui mașină! Lectura (unui asemenea stil) mai oferă astfel posibilitatea unei satisfacții cînd spectacolul inefabilului realizat cu instrumente primitive».

ÎN CĂUTAREA SPECTATORILOR PIERDUȚI...

de Sanda FAUR

Teatrele din țară nu mai sînt de mult niște «mari necunoscute» pentru spectatorul bucureștean, și nu numai pentru cel interesat profesional, prejudecățile legate de «provincialismul» unor trupe sînt tot mai stăruitor spulberate de realități artistice greu de ignorat, turneele care se fac cu consecvență în Capitală ne pun adeseori în fața unor fapte de artă cu adevărat surprinzătoare. Mai zilele trecute, de pildă, teatrul din Tg. Mureș — secția română — a izbutit să umple pînă la refuz sălile bucureștene și a încins spiritele în discuții pro sau contra spectacolelor semnate de trei tineri regizori, mai mult sau mai puțin «furioși», Ivan Helmer, Dan Micu și Alexa Visarion; trupa din Piatra Neamț, chiar dacă nu mai cunoaște ceasurile de glorie de odinioară, dă lovitura cea mai mare cu un încîntător «Harap Alb» trimis să ne reprezinte țara la un festival din San Marino; cam la o lună, două, o dată, C. Dinischiotu, energicul director al teatrului piteștean, închiriază Sala Palatului pentru bineintenționatele sale montări istorice; teatrul constănțean își trimite consecvent revistele la București, însoțindu-le cu niște afișe pe care doi cîntăreți de muzică ușoară — Jula și Miron — și-au etalat poze la niște dimensiuni cum n-am văzut să fi avut pînă acum Radu Beligan ori George Constantin. Mă rog, teatrele țării nu-și găsesc — și bine fac — astîmpărul, circulă într-una prin municipii, orașe și țîrguri, fac în permanență schimburi de spectacole, regizori și actori, harta teatrală a țării e într-o continuă și vie pulsație: lașul ne invită să asistăm la un spectacol Brecht realizat de un oaspete german, regizorul Hannes Fischer, Brăila, să o vedem pe Irina Răchiteanu-Șirianu în «Vlaicu Vodă», Botoșaniul, să urmărim spectacolele «Profesiunea doamnei Warren» și «Avarul», avîndu-i pe Marieta Sadova și Constantin Codrescu în reprezentație. Și așa mai departe.

Sînt însă teatre care tac. Teatre despre care auzim mai rar vorbindu-se. Teatre care nu-și aduc — ori poate nu îndrăznesc să-și aducă — decît foarte rar spectacolele în București. Teatre din orașe mici, aflate în plină expansiune industrială, teatre cu un public în formare, care-și caută încă drumul, personalitatea, prestigiul. Ne-am gîndit să cunoaștem mai îndeaproape o asemenea trupă și ne-am oprit la cea din Bîrlad, care poartă un nume ce-o obligă — Victor Ion Popa, și

care are o vîrstă, 16 ani — de la care putem începe totuși să avem pretenții.

N-AU DURAT DECÎT O TOAMNĂ...

Dacă pornești la drum cu gîndul că nimerind în Bîrlad pe la început de săptămînă poți să-ți oferi cîteva seri de spectacole la rînd, dovedești o nesfîrșită candoare. Frumoasa sală a teatrului, proaspăt renovată, — contra a două bune milioane de lei investite generos de forurile locale — se odihnește sub lăcăta cinci zile pe săptămînă: cu cele 14 imense și noi-nouțe covoare persane gospodărește rulate, să nu se prăfuiască; cu husele întinse pe fotolii, să nu se roadă; cu lumina electrică stinsă, să nu se facă risipă. Se joacă doar sîmbăta și duminica, uneori — în epocile «de aur» — și cite două spectacole pe zi (întotdeauna cu aceeași piesă, de obicei premiera cea mai proaspătă, care e astfel uzată și stoarsă rapid de tot ceea ce-și putea oferi). Se

joacă două zile pe săptămînă, atunci cînd se joacă: pentru că uneori, dacă pregătirile unei premiere întîrzie, se suspendă, în așteptarea ei, celelalte spectacole timp de aproape o lună întregă (cum s-a întîmplat înaintea «Bărbierului din Sevilla»: cauze obiective). Se suspendă spectacolele și dacă vreun actor are, vai, necazuri cu dantura (cum s-a întîmplat cu «Interesul general» exact în timpul vizitei mele: cauze obiective). De înlocuit reprezentația, nu poate fi vorba. Trupa, și așa mică, e împărțită în două, una fiind mai tot timpul plecată în turneu, cea de acasă putînd cu mare greutate întruni distribuția la un spectacol, două. De altfel, se pare că nici nu prea e nevoie să coexiste mai multe titluri pe afiș: spectacolele au «la sediu» o viață foarte scurtă, cam între 5 și 6 reprezentații la ceea ce am numi «căderi» (*Maria 1714*, *Acești îngeri triști*, *Epoileții invizibili*, *lubire pentru iubire*), între 20 și 25 la «marile» succese (*Dezertorul*, *Take, Ianke și Cadir*, *Opinia publică*, *Părinții teribili*). Se muncește pe brînci pentru o premieră, cam 6-8 săptămîni de repetiții zilnice, și se joacă, acasă, doar cîteva seri: căci publicul nu vine la teatru. Și iată că am atins punctul cel mai dureros, mai dramatic, al existenței teatrului bîrlădean: în ultimii ani și-a pierdut spectatorii, mare parte dintre spectatori. Lumea care venea cu regularitate, înainte vreme, la premierele teatrului începe să-l ocolească. Care e cauza? Televizoarele, spun unii cu năduf (dar și cu un simțămînt de ușurare că s-a găsit totuși vinovatul). Avalanșa de turnee sosite în localitate, spun alții, cu aceeași mărturisită nemulțumire (și același nemărturisit sentiment de ușurare); și aflăm la agenția de bilete că într-adevăr cam la fiecare două zile a tot venit, în a doua jumătate a lui martie, de pildă, cite un nou spectacol mai din vecini, mai de departe: opera ieșeană, opereta gălățeană, ansamblul «Ciocîrlia», Tîndărică, orchestra «Miorița» din Brașov etc. Noua și splendidă clădire a Casei Sindicatelor atrage magnetic turneele, dar în egală măsură și publicul localnic: rareori i se întîmplă, precum consorei ei mai vîrstnice, să rămînă cu stalurile nevîndute. Asta înseamnă că bîrlădeanul e om setos de cunoaștere, dornic de noutate artistică, receptiv la fenomenul teatral. Și atunci, de ce această «trădare», de ce această ignorare a instituției artistice proprii cu care s-a fălit grozav atunci

Un Figaro de zile bune: Decebal Curta.

când s-a înființat? Dacă rivalitatea televizivă e vinovatul principal (și argumentul acesta, să fim cinstiți, nu poate fi ignorat), atunci de ce se programează spectacolele exact în zilele când teleașii pun la bătaie programele lor cele mai atracțioase — simbăta și duminica? Dacă spectacolul muzical sau comedia atrage publicul din localitate, de ce nu se fac opțiuni repertoriale și din această zonă? Dar, de fapt, ce oferă teatrul publicului său, ce calitate au spectacolele sale? De ce se stinge atât de rapid interesul pentru noile premiere, de ce ele mor înainte de a trăi? De ce?

TREI, DOAMNE, DAR NU TOATE TREI...

Am înțeles, în parte, văzînd — izbutînd să văd pînă la urmă — trei dintre cele patru premiere ale actualei stagiuni: **Dragoste tîrzie** de Ostrovski, **Interesul general** de Baranga și **Bărbierul din Sevilla**, plecînd pe urmele acestui ultim spectacol tocmai sus, în nordul Moldovei, unde se afla în turneu. **Surorile Boga**, prima premieră a stagiunii, își încheiasă de mult cariera artistică, viitoarele două spectacole — **Inspectorul de poliție** de Priestley și **Concediul pierdut** de Gh. Vlad — se aflau încă în stadiul repetițiilor la masă. Nu voi putea deci afirma că am avut în față o imagine pe deplin concludentă a potențialului artistic al trupei în acest moment al existenței sale, dar nici să socot drept accidente cu totul întîmplătoare, drept simple și neconcludente hiaturi de gust și pauze de calitate, cele două spectacole de o dezolantă mediocritate pe care le-am văzut la Bîrlad. **Interesul general** a urcat pe scenă într-o versiune lipsită, în mod paradoxal, de orice fărîmă de umor, o versiune în care relațiile dintre personaje nu aveau nici o logică, nici măcar cea a absurdului, darămite cea atât de riguros formulată și pretinsă de autor, în care personajele înseși păreau niște schițe firave, uneori de-a dreptul penibile prin inadecvarea actorilor la rol. Regizorul Tiberiu Penția a avut, într-adevăr, o idee ce merita luată în seamă și se justifică prin răsturnarea de situații din neașteptatul final al piesei: aceea că tot ce se petrece în scenă, sub ochii noștri, e de fapt o farsă, o farsă de teatru, și nu are pretenția unei imagini izvorite direct din realitate — idee pe care regizorul și-a însușit-o citind foarte atent cronică din «Scinteia». Dar felul cum a servit acest gând s-a dovedit precar, exterior, gag ieftin, mecanism uzat. El a împrumutat cîte ceva din recuzita la modă a montajilor teribiliste (recuzită care s-a și demodat între timp) și le-a lipit cînd trebuia și cînd nu trebuia pe trupul spectacolului: a pus să se rotească biroul directorului în jurul propriului ax, iar cel al secretarei să apară și să dispară din scenă împins pe un practicabil (în timp ce secretara, îmbrăcată într-un soi de combinezon din piele ultra-mini, stătea cu picioarele în ciorapi roșii urcate pe birou, mestecînd între maxilare chewing-gum), i-a adus pe actori prin sală și i-a pus să converseze de la balcon cu cei de pe scenă, i-a lăsat să inventeze replici proprii și să le servească cu «găselnițe» actoricești ce aminteau de scheciurile din pauzele de la cinema Marna — în timp ce replicile, tăioasele, cumpletele replici ale lui Baranga erau lansate neutru, alb, fără absolut nici un efect umoristic și satiric. În tot spectacolul, doar două apariții care s-au salvat onorabil din cursele întinse la tot pasul de nesiguranta regizorală: a Ligiei Dumitrescu în rolul Luciei, și a lui Constantin Petrican în Bocioacă, ambii jucînd cu decență, cu înțelegerea resorturilor psihologice ale personajelor. În rest, platitudine și stridentă, la fel de triste ambele, și ambele pe deplin susținute de decorurile și costumele lui Al. Olian.

Montarea **Dragostei tîrzii** — semnată tot de regizorul Tiberiu Penția — nu a trecut, din ferice, la nașterea sa, prin traumatisme la fel de zguduitoare ca cealaltă reprezentare, spectacolul are un fior de poezie, o oarecare sensibilitate, actorii joacă mai convingși (și din nou am remarcat-o pe Ligia Dumitrescu pentru sinceritatea și nuanțele jocului, iar pe Virgil Leahu pentru harul compoziției comice), situațiile nu trec dincolo de pragul melodramei, ci îl ating doar, ușor, în trecut. Dar și aici nu sînt urmărirea personajele în toată complexitatea lor lăuntrică, Lebedkina (Valy Mihalache) e mai curînd o frivolă, o cochetă ieftină, — și cu adevărat provincială! — decît o boieroică aprigă și fără scrupule, Zaharia Volbea nu are nimic din noblețea amară și demnită obosită a bătrînului avocat Margaritov, Const. Petrican ar fi putut dărui mai mult farmec, mai mult suflet pravoslavnic, sfîșiat de contradicția lui Nicolae al său.

Cred însă că fără să fi văzut **Bărbierul din Sevilla** aș fi păstrat o imagine dureroasă — și falsă — asupra modului în care se poate face teatru la Bîrlad. Spectacolul realizat de Cristian Nacu — și pe care l-am văzut, într-o sală plină și entuziasată, la Botoșani — e un fapt de teatru bine articulat, bine condus regizoral, perfect consecvent cu toate gândurile sale, fiind pornit dintr-o idee artistică clară pentru directorul de scenă: nici unul dintre puseurile de critică socială ale lui Beaumarchais — țîșnind din replică sau din structura personajelor — nu le scapă realizatorilor spectacolului, nici un prilej de a face comedie succulentă și de bună calitate nu este pierdut, nici un rol nu e neutru, nici un moment nu-și pierde culoarea, conținutul, semnificația, regizorul apelînd cu competență și simț al măsurii la diversele specii de comic, de la cel gras la cel satiric, de la parodie la bufonadă. Cel puțin două creații actoricești admirabile: cea a lui Elefterie Mihalache (în rolul bătrînului Bartholo), un actor cu o figură și un farmec comic cu totul speciale, savuroase, care nu-și lasă o clipă personajul din mîna și stoarce din el tot ce-i poate oferi, dăruindu-i — la rîndul său — totul, în afară, poate, de o voce și o dicție limpede, acestea rămînînd din păcate deficitare. Decebal Curta, mezinul trupei, face din

Smaranda Herford
și fermecătorul
actor comic
Elefterie Mihalache
în «Bărbierul din Sevilla».
Regia: Cristian Nacu.

Figaro celălalt pilon comic al spectacolului, jucînd extrem de modern, de mișcat, de vivace, pe datele unui talent armat cu inteligență și profesionism, actorul aducînd evident un aer proaspăt în stilul de joc al trupei. Ceilalți interpreți — Smaranda Herford, Ștefan Tivodaru, Mihai Stoicescu — se achită onorabil de rolurile lor, prima cu un exces poate de alint în voce și gesturi, al doilea cu o apăsare prea puternică pe grotescul sever al compoziției. Costume și decoruri frumoase (Margareta Balaș), o muzică de scenă adecvată (George Rodi-Foca), în totul un spectacol de bună profesionalitate. Deci, se poate. Deci, mediocritatea nu este fatum-ul trist al trupei, deci teatrul își poate depăși condiția. Atunci, de ce ne-am izbit în primul rînd de spectacolele cenușii și cu adevărat «provinciale»? Ce se întîmplă cu trupa de la Bîrlad?

NU SE POATE DEPĂȘI IMPASUL?

Cred că trece printr-un moment de impas. De slăbire a tonusului vital. De plutire la firul apei. De inerție. «Ne facem datoria», îmi spune directorul teatrului, Tiberiu Penția, și această frază exprimă de fapt întreaga indiferență și lipsă de ambiții artistice, întreg plictisul și lipsa de entuziasm care caracterizează la ora actuală activitatea de conducere a trupei. Actorii teatrului — 25 cu totul — au o medie de vîrstă ce nu poate, în orice caz, da o notă de tinerete trupei. Ei nu sînt lipsiți de calități, au o bună experiență teatrală și Ștefan Tivodaru, și Zaharia Volbea, și Mircea Herford și Constantin Petrican, și Elefterie Mihalache (pe actrițe, în afară de cele două menționate mai sus, n-am reușit să le văd; pînă și într-o asemenea trupă mică ele rămîn fără roluri cîte o stagiune întreagă). Dar un teatru fără tineri se sufocă și este condamnat la o inevitabilă sclerozare artistică. Mai ales cînd se lucrează mereu cu aceiași doi regizori (dintre care unul — Cristian Nacu — este, ce e drept, de înaltă competență). Așadar, actori tineri, regizori noi — fie doar și invitați pentru unele spectacole. Soluția aceasta o cunosc cu toții, acolo, la teatru, dar nu se face mai nimic pentru a o aplica cu stăruință, cu încăpăținare nobilă, cu pasiune. Tinerii vin și pleacă, după o stagiune, două, speriați de praf și se poate așterne rapid pe talentul sau cunoștințele lor din școală, atrași de scenele bucureștene ca fluturii de lumina felinarelor. Se pare că pînă și institutul a refuzat anul trecut să-i repartizeze teatrului cei patru actori ceruți. Drept care, se pun mîinile la piept, se dă neputincios din cap și se spune: ce putem face, actori tineri nu ni se trimit, cei pe care îi avem pleacă, regizori nu vin la noi, facem ce putem, «ne facem datoria». Eu îmi îngădui să cred că, la ora actuală, datoria teatrului bîrlădean este să se zbată și să se bată cu toate forțele pentru a-și recăpăta publicul, pentru a-și aduce (și a-și păstra) actori tineri, pentru a-și invita insistent și din timp cîte un regizor, doi, în fiecare stagiune, care să revitalizeze activitatea de creație a teatrului prin prezentarea unor spectacole proaspete, cu adevărat înnoitoare. Cred că trebuie găsite formule eficiente de a readuce publicul în sală, de a se lansa mai publicitar spectacolele, de a se organiza legăturile cu spectatorii. Altfel, teatrul se condamnă singur la o bătrînețe fără tinerete, altfel se poate stinge încet-încet de o pernicioasă anemie artistică. Și ar fi cu totul și cu totul păcat.

atitudini

de Mihai HETCO

manichiura

Îmi terminasem treburile, aș fi putut să plec, dar tren n-aveam decît a doua zi spre prînz. Eram așadar obligat să înnoptez în micul hotel din spațele gării. Am urcat un etaj și am intrat în camera ce-mi fusese repartizată. Constatai cu surpriză că nu eram singur. Undeva, într-un colț al uriașei camere, — părea mai mult sală de bal decît cameră de hotel — tolănit pe un fel de divan, un tînăr, numai în chiloți și maiou, răsfoia vizibil plictisit o revistă. Pe masă, resturi de ceapă, de mezeluri, fărîmituri de pîne. Pe un scaun, geamantanul tînărului, din care ieșeau într-o mare neorînduală cămăși, tricouri colorate, ciorapi. Ne-am salutat, apoi eu am pornit în căutarea băii, încercînd zadarnic să mă răcoresc sub jetul anemic de apă. Eram în iulie și nu plouase de mult în micul oraș moldovenesc pitit între două dealuri înalte și sterpe. La intervale rare, pale de vînt, stîrnite cine știe de unde, înălțau trombe de praf și atunci mă repezeam la ferestre să le închid, deși zăduful creștea aproape instantaneu. Cînd totul se liniștea, deschideam iar larg ferestrele și ușa, încercînd să stîrnesc cît de cît un curent de aer proaspăt. Într-un tîrziu, tînărul aruncă cît colo revista și se ridică în capul oaselor. Părea nehotărît. Își consultă ceasul de la mîna, voi să se trîntească din nou pe spate, dar, surprinzător, dintr-un singur salt îl văzui în picioare în mijlocul camerei. Era scund, voinic, plin de siguranță în mișcări.

Se plictisea. Mi-a spus-o franc, detesta orașelul acesta insipid care nu-i putea oferi nimic. Mi-a spus-o franc, văzînd că și eu sînt doar în trecere. Apoi a început să facă exerciții de înviorare și să-și maseze mușchii picioarelor.

— Cu ce te ocupi? — l-am întrebat ca să zic și eu ceva.

— Sînt fotbalist!

Și aproape imediat a început să-mi vorbească despre el, cum de a ajuns tocmai de la Mediaș aici, la Pașcani, la echipa marelui depou, cît va cîștiga (și sumele amintite nu erau deloc negliabile). «Da' mult n-am să stau, nu-mi place, cel mult un sezon, apoi valea, în altă parte, unde-o fi mai bine...»

— Meserie ai?

M-a privit pieziș, ironic, și drept răspuns mi-a întins mîna dreaptă vizibil, aproape sub ochi.

— Ce zici, n-ar fi păcat să-și strice băiatul manichiura trîngind la bomfaier? Are grijă maestrul, eu mă antrenez, joc și ațta tot.

Mai pe seară l-am văzut plimbîndu-se prin gară, la fel de sigur de sine, în cămașa sa de vară de culoarea lămîii, cu părul pieptănat într-o parte, lucind de briantină, la trei pași scoțînd un pieptene mic pentru a controla cu grijă dacă nu se dumva toată acea arhitectură pretențioasă nu se deteriorase, Don Juan derizoriu, făcînd cu ochiul, încercînd să acosteze fete de la țară ori tinere muncitoare ieșite atunci din schimb.

Și mi-am adus aminte de băieții de-o seamă cu el din Mediașul său de baștină care, la «Vitrometan», învață o meserie grea, pretențioasă, dar ațta de frumoasă, — cea de meșter sticlăru — unii sosind zilnic la lucru de la zeci și zeci de kilometri, de la Blaj ori Copșa Mică, mi-am amintit de tinerii care, la Pitești, pe platforma petrochimică, reprezintă mai mult de 80 la sută din personal, ceea ce nu împieteză asupra producției, ci dimpotrivă, și care pe un ger de multe grade sub zero au sărit cu furtunurile cu aburi să dezghețe conductele înțepenite de frig. Ca apoi, fără vreo tranziție, să plece grăbiți spre cursuri serale. Mi-am amintit de maiștrii de 24 de ani întîlniți pe șantierele platformei industriale a Zalăului, care conduceau echipe de zeci și zeci de muncitori, unii dintre aceștia putîndu-le fi tați, și cu toate acestea respectați, iubiți, ascultați. Mi-am adus aminte de tinerii de la «Timpuri noi», ațta de uniți între ei, pentru care uzina a fost și este mai mult decît un loc de muncă, o familie, o școală, de ațția și ațția băieți întîlniți în peregrinările mele pe șantiere, în uzine și fabrici. Și mi-am zis că apariția aceea derizorie, dintr-o seară înăbușitoare de vară, a fost merită să ilustreze prin contrast o realitate, excepția care confirmă regula.

o

săptămîna în lume

Începută în urmă cu patru săptămîni, vizita conducătorului partidului și statului nostru pe continentul african a avut în această săptămîna drept ultimă etapă Republica Arabă Egipt. Ca și în celelalte etape ale călătoriei sale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, s-a bucurat în Republica Arabă Egipt de o primire plină de căldură, cordialitate și stimă. Este în aceasta o ilustrare a prestigiului de care se bucură România socialistă, poporul și conducătorul său în rîndul celor mai înalte oficialități și ale poporului egiptean, a năzuinței spre dezvoltarea continuă a relațiilor multilaterale de prietenie și colaborare dintre cele două țări. Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Arabă Egipt, în toate cele opt țări pe care le-a cuprins itinerarul călătoriei de aproximativ o lună pe continentul african, a marcat un moment de deosebită importanță pentru cursul continuu ascendent al relațiilor de înțelegere, prietenie și colaborare dintre România și aceste țări, pentru promovarea unității de acțiune antiimperialistă, pentru pace și progres social. «Desigur — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat ziarului egiptean «Al-Ahram» — vizita pe care am întreprins-o în aceste țări a constituit un prilej de a pune în valoare noi căi și posibilități de intensificare a bunelor noastre relații — pe plan economic, politic, tehnico-stiințific și cultural; totodată ea constituie un factor important în întărirea și mai puternică a solidarității popoarelor noastre în lupta împotriva politicii imperialiste de aspirare și dictat, a colonialismului și neocolonialismului, pentru pace și colaborare internațională». Sînt, fără îndoială, toate acestea, elemente care conferă vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele 8 țări africane caracterul unui eveniment de prim ordin pe arena internațională.

Instaurarea unui climat de pace și cooperare internațională presupune eliminarea tuturor surselor de încordare, de neîncredere și suspiciune. Iată de ce, militînd neobosit pentru realizarea acestui deziderat major al popoarelor lumii, politica externă a țării noastre acordă o deosebită și consecventă atenție problemelor dezarmării. În acest context se înscriu noile acțiuni ale țării noastre în cadrul Comitetului pentru dezarmare de la Geneva — unde România a prezentat propunerea privind crearea unei zone denuclearizate în Balcani și s-a numărat, alături de alte țări socialiste, printre coautorii proiectului de convenție privind interzicerea perfecționării și stocării armelor chimice și distrugerea acestora. Reprezentantul Uniunii Sovietice în comitet, de pildă, referindu-se la inițiativa românească a menționat că U.R.S.S. acordă o mare însemnătate creării de zone denuclearizate în diverse părți ale lumii și sprijină propunerea României ca fiind un nou pas în direcția neproliferării armelor nucleare și a înfăptuirii dezarmării generale și totale. De asemeni, ziarul iugoslav «Vjesnik», subliniind că denuclearizarea anumitor zone în lume are o influență pozitivă și asupra realizării ideii de dezarmare generală afirmă sprijinul Iugoslaviei pentru propunerea țării noastre.

Preocuparea pentru cauza destinderii și a consolidării păcii se manifestă intens în aceste zile pe eșichierul european. Luări de atitudine a tot mai numeroase personalități politice scot în evidență faptul că «ținerea conferinței general-europene în problemele securității și colaborării constituie o sarcină primordială, un pas necesar pe calea spre pacea generală» (lordul Brockway — Anglia), că în Europa a fost creat deja un climat politic care să permită ținerea unei astfel de conferințe, a cărei pregătire multilaterală ar putea fi începută fără tergiversări — cum remarca premierul norvegian Trygve Bratteli. Poziții asemănătoare au fost exprimate și în cadrul «Mesei rotunde» de la Viena, consacrată problemelor securității și cooperării pe continent, la care, alături de parlamentari dintr-o serie de țări europene, reprezentanții români au prezentat și susținut poziția țării noastre. Poziție reafirmată o dată mai mult de conducătorul statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în interviul acordat ziarului egiptean «Al-Ahram»: «Apreciam că în prezent sînt create condițiile pentru a se trece la pregătirea practică a conferinței. După părerea noastră, realizarea securității trebuie să se întemeieze pe instaurarea în viața continentului a unor relații de tip nou — bazate pe respectul deplin al independenței și suveranității naționale, pe egalitate în drepturi și neamestec în treburile interne, pe avantaj reciproc — pe stabilirea unui sistem de angajamente concrete din partea tuturor statelor că nu vor folosi forța sau amenințarea cu forța, că se vor abține de la orice act de agresiune și vor respecta dreptul fiecărui popor de a se dezvolta în mod liber și neîngrădit. Înăptuirea securității pe continentul nostru va avea o înrînire favorabilă nu numai asupra climatului politic din această zonă, ci va influența pozitiv întreaga viață internațională, va contribui la destindere, la intensificarea colaborării și prieteniei dintre toate popoarele lumii».

În același context al preocupărilor popoarelor europene pentru dezvoltarea proceselor pozitive pe continent se înscrie de altfel și interesul cu care opinia publică urmărește în aceste zile evoluția procesului de ratificare a tratatelor încheiate de R.F.G. cu U.R.S.S. și R.P. Polonă, exprimarea năzuinței ca, în opțiunea parlamentului vest-german, spiritul de răspundere și rațiunea să prevaleze în cele din urmă în interesul păcii și al bunei înțelegeri în Europa.

I. CIOARĂ

Marti, 4 aprilie 1972

BERLIN: un rezultat al politicii de destindere

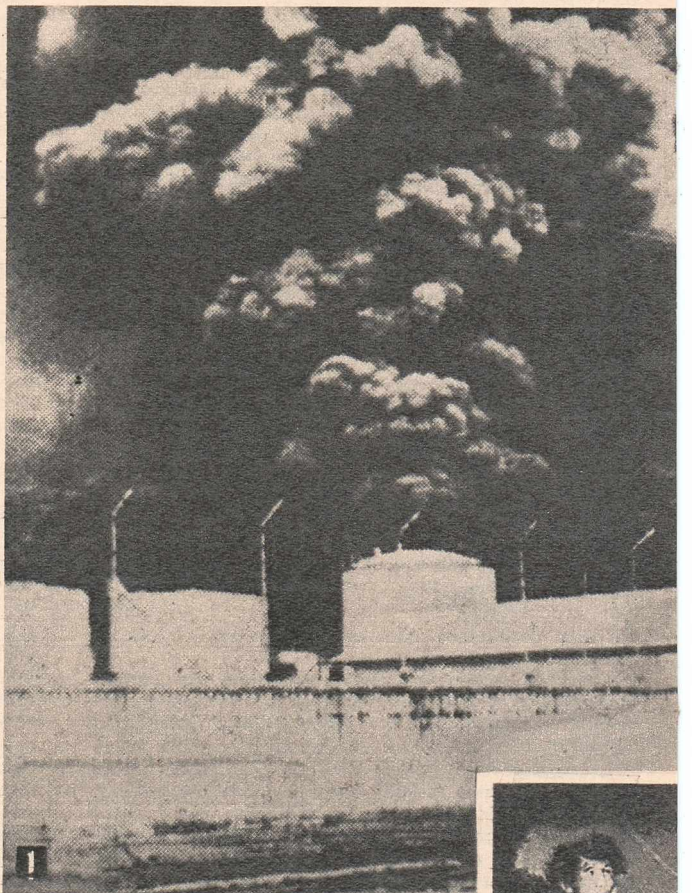
Începînd de la 29 martie, numeroși cetățeni vest-berlinezi au sosit în vizită în capitala R.D. Germane și de aici în alte localități ale R.D.G., — cu ocazia sărbătorilor de primăvară — beneficiînd astfel de hotărîrea autorităților R.D.G. privind aplicarea temporară a prevederilor convențiilor încheiate cu R.F. a Germaniei și cu Senatul Berlinului occidental. Măsurile adoptate de R.D.G., hotărîrea comună exprimată cu cîteva zile înainte cu prilejul întîrvederii dintre Michael Kohl, secretar de stat la Consiliul de Miniștri al R.D.G., și Egon Bahr, secretar de stat la Cancelaria federală a R.F.G., de a se face totul pentru a se asigura desfășurarea nestingherită a acestor măsuri, au fost salutate de opinia publică vest-berlineză și vest-germană ca fiind de natură să demonstreze practic roadele politicii de destindere, de colaborare pașnică.

În fotografia de sus: primarul vest-berlinez Klaus Schütz asaltat de ziariști la unul dintre punctele de trecere din Berlinul occidental în capitala R.D.G. În fotografia de jos: revedere călduroasă pe teritoriul capitalei R.D.G.

ÎN CAMBODGE

Niciodată de la începerea ostilităților pe teritoriul Cambodgiei, orașul de reședință și principala garnizoană militară a dictatorului Lon Nol, Pnom-Penh-ul, nu a suferit un atac atît de puternic din partea armatei populare de eliberare națională. După ce săptămîni în șir s-au dat lupte crîncene la 10-20 km de acest oraș, — care trăiește de multe luni un adevărat asediu — o viguroasă acțiune ofensivă, declanșată prin surpriză de patrioții cambodgieni, a provocat regimului fantoș al lui Lon Nol una dintre cele mai grele înfrîngeri. O noapte întregă centre vitale ale garnizoanei militare, depozite de alimente și de muniții, cazărmi și stații de telecomunicații s-au aflat sub tirul direct al mortierelor. După ce au străpuns «centura de siguranță» din jurul orașului, detașamente ale armatei de eliberare au reușit să arunce în aer numeroase instalații militare și să incendieze depozite de arme situate în preajma cartierelor marginase. Între timp, tirul reglat al obuzierelor a distrus aeroportul militar și civil Pocheatong (la opt kilometri de centrul orașului) și clădirea postului de radio. În zori, Pnom-Penh-ul era învăluit într-un nor gros de fum, în timp ce multe cazărmi și clădiri oficiale ardeau încă. După această complexă operațiune ofensivă a forțelor populare de eliberare, Lon Nol s-a grăbit să lanseze un apel către populație pentru a «explica» înfrîngerea. El a declarat că «inamicul a fost sprijinit din interiorul orașului», ceea ce nu a făcut decît să confirme faptul că regimul fantoș din Pnom-Penh se găsește într-adevăr pe un teren minat. Represiunile sîngeroase ordonate după atacul patrioților nu au făcut decît să demonstreze incapacitatea lui Lon Nol de a face față situației fără ieșire în care se află.

- 1). O imensă ciupercă de fum deasupra rezervoarelor explodate în lanț.
- 2). Cazarma în flăcări. Unul dintre ofițerii lui Lon Nol, care a reușit să scape doar cu niște arsuri.
- 3). Linia de centură a fost străpunsă. Ostașii armatei de eliberare atacă fără cruțare pozițiile inamice.

ULSTER: hotărîre contro- versată

Una dintre demonstrațiile de protest care au avut loc în Ulster după instituirea administrației guvernului britanic.

În timp ce la Londra era aprobată în Camera Comunelor legea instituind administrația directă a guvernului britanic în Ulster, la Belfast un lung cortegiu format din zeci de mii de oameni trecea prin fața clădirii Stormontului (parlamentul nord-irlandez), în semn de simpatie și solidaritate cu membrii Parlamentului și guvernului nord-irlandez reuniți în ultima sesiune înainte de a se conforma hotărîrii guvernului Heath privind suspendarea activității celor două foruri. Răspunzînd apelului liderului unionist William Craig, o bună parte a populației protestante a Irlandei de Nord declara o grevă de protest de 48 ore, iar bombe continuau să explodeze în diferite localități nord-irlandeze: IRA își ținea promisiunea de a nu-și înceta activitatea. Inițiativa guvernului Heath — survenită într-un moment de apogeu al crizei nord-irlandeze, de creștere paroxistică a violenței și după ce fostul cabinet de la Belfast respinsese planul de pace propus de guvernul britanic — reprezintă, așa cum s-a

apreciat, o încercare de menținere și accentuare a dominației britanice în această regiune. Balanța nemulțumirilor atîrnă de data aceasta mai greu de partea populației majoritare protestante din Ulster, care-și vede amenințate privilegiile de care s-a bucurat, — în dauna minorității catolice — timp de jumătate de secol, de la crearea acestei provincii. Cele mai vii reacții de protest s-au înregistrat însă la extremiștii din ambele tabere — atît protestanți cit și membri ai IRA (Armata republicană irlandeză). După ce efectivele militare britanice în Ulster au mai sporit cu încă un număr de 600 de persoane, pronosticurile observatorilor în legătură cu șansele inițiativei premierului Heath au devenit și mai contradictorii, unele respingînd total și considerînd drept primejdioasă aplicarea acestei soluții de forță, altele apreciînd că s-a făcut totuși un prim pas care ar putea crea perspective favorabile soluționării impasului nord-irlandez.

OM-PENH SUB BOMBE

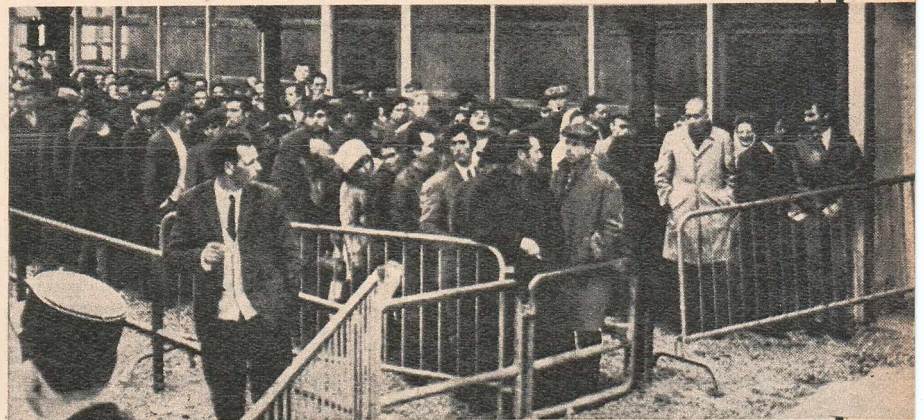

eurovision '72 - trofeu pentru vicky leandros

Competiția muzicală «Eurovision» pe 1972, care s-a desfășurat zilele acestea la Edinburgh, s-a încheiat cu triumful cîntăreței de origine greacă Vicky Leandros, care a participat la concurs ca reprezentantă a Luxemburgului. După ce i s-a acordat premiul I pentru interpretarea cîntecului «Après toi», Vicky Leandros s-a lăsat fotografiată de ziariști, a dat autografe și și-a înecat bucuria într-o cupă de șampanie.

realități din lumea capitalului

FRANȚA: drama imigranților

MUNCA. Situația celor 3 700 000 de imigranți, în special a celor africani, politica imigrării condusă în interesul marelui patronat au fost readuse în actualitate în Franța de hotărîrea autorităților de a suprima alocațiile familiale plătite muncitorilor algerieni și marocani care lucrează în Franța de 6 și respectiv 5 ani. Imigranții — se amintește — oferă mîna de lucru cea mai puțin costisitoare, cea mai mobilă și cea mai puțin «revendicativă». Majoritatea adună gunoaie, curăță zăpada, lucrează la benzina rulantă, mînuiesc tirnăcopul și lopata, betoniera și macaraua. 80% dintre imigranți intră în Franța ilegal, furnizînd forța de muncă cea mai lesne de exploatat, cea mai profitabilă, căci clandestinii nu pot cere nimic, nu se bucură nici măcar de puținele drepturi pe care le au ceilalți. Dacă nu reușesc să obțină permise de lucru, cad în mîna traficantilor, adevărați negustori de sclavi (în fotografia 1, coadă pentru obținerea unor ipotetice permise la Centrul de recepție a străinilor din bulevardul Ney, Paris).

LOCUIȚA. La Paris, pe strada Riquet la numărul 3 bis, 280 de imigranți locuiesc în niște foste ateliere. Dorm cu rîndul în 200 paturi așezate peste tot, pe palieri, pe coridoare. Un singur robinet. Încălzirea lipsește. «Avem ploșnițe în camere, gîndaci în bucătărie. Imposibil să scăpăm. Cred că ei ne vor alunga pînă la urmă sau șobolanii pe care îi găsim peste tot, în paturi, în valize sau chiar în haine». În suburbia pariziană Montreuil, pe strada Léon-Gaumont, 288 de per-

soane locuiesc în trei săli. În fundul curții, într-o clădire industrială defăcută aparținînd aceluiași «cămin», mai dorm încă peste o sută. Municipalityatea din Montreuil a cerut evacuarea acestor clădiri, care «reprezintă de pe acum o primejdie permanentă pentru cei 1 100 de ocupanți și pentru populația din vecinătate». Exemplele s-ar putea multiplica. Locuința muncitorilor străini rămîne o problemă nerezolvată. Îngheșuiți în maghernițe, ei sînt o pradă ușoară pentru rapacitatea proprietarilor (în fotografia 2, pentru un pat închiriat cu rîndul într-un asemenea dormitor chiria de 70 de franci).

FLORENȚA: comorile salvate

Opere de artă celebre în lumea întreagă, comori ale patrimoniului cultural universal pe care inundațiile din 1968 le deterioraseră pînă într-atît încît păreau irecuperabile, au fost prezentate publicului într-o expoziție recent deschisă la Florența. Intitulată «Florența restaurează», expoziția a fost inaugurată de președintele Giovanni Leone. Sînt expuse printre altele vestita «Maddalena» lui Donatello (foto 1)—readusă, ca și un valoros tablou de Beato Angelico, la splendoarea ei de altădată prin grija și măiestria experților Institutului de restaurare (foto 2)—și ce a mai putut fi salvat din Crucifixul lui Cimabue (foto 3), pe care aluviunile l-au distrus în proporție de 80 la sută. În această impresionantă expoziție sînt prezente secole întregi de artă și cultură, opere pe care apele și noroaiile aceluia dramatic 4 noiembrie 1968 au amenințat să le împiedice de a mai fi admirate vreodată de oamnenii care veneau să le vadă.

Titlul ales pentru această expoziție redă ideea misiunii asumate de Florența, care și-a propus să păstreze un raport mereu viu între oraș și istoria sa, între societate și trecutul ei, un raport care, în același timp, constituie și o chezie pentru viitor. Opera de restaurare a capodoperelor este poate indiciul cel mai sensibil al acestui raport. Prezentarea acestei expoziții, bilanț al activității de restaurare a ultimilor ani, înseamnă nu numai o verificare a realizărilor obținute în acest domeniu, ci și o confirmare a viabilității principiilor care au stat la baza lor, a culturii care le-a inspirat.

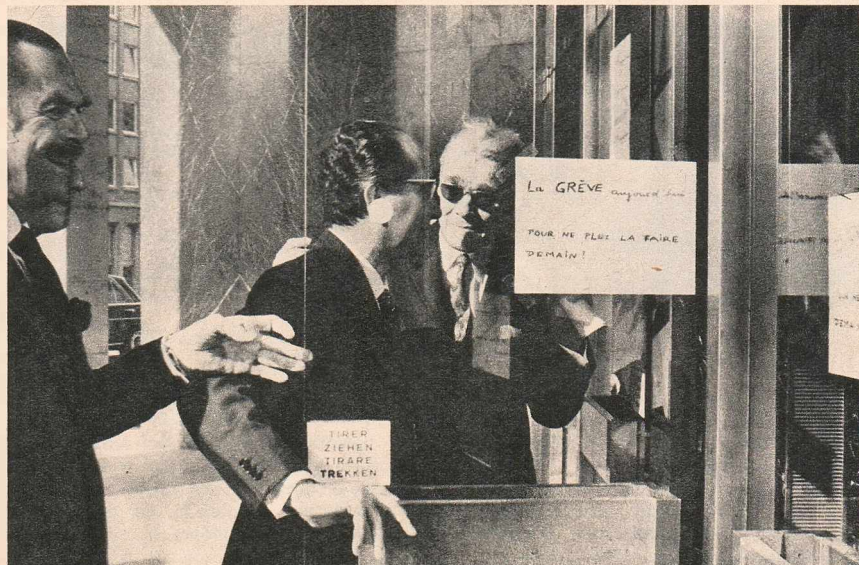
Michele RUBINI

„gazela neagră“ condamnă rasismul

Celebra alergătoare de culoare Wilma Rudolph, cunoscută pentru performanțele ei ca «Gazela neagră», a fost întrebată recent de ziariști dacă ar mai participa vreodată la competiții sportive ca membră a reprezentativelor S.U.A. Răspunsul a fost negativ. Wilma Rudolph și-a explicat hotărîrea de abținere, ca un gest demonstrativ împotriva recrudescenței manifestărilor de segregare rasială din țara sa și în viața sportivă americană. Condamnînd în termeni categorici rasismul, sub orice formă s-ar manifesta el, Wilma Rudolph intenționează să înapoieze președintelui Comitetului Olimpic Internațional medaliile olimpice pe care le-a obținut ca sportivă de culoare în reprezentativa americană.

În imagine, Wilma Rudolph împreună cu unul dintre cei cinci copii ai ei, în timpul unei mișcări de învioreare matinală.

CHARLEMAGNE: greva devansată

Funcționarii Pieței comune au rezervat o surpriză nu prea plăcută celor șase miniștri ai agriculturii din țările C.E.E., întruniți la Bruxelles pentru a se pune de acord asupra unor probleme privind politica agrară comunitară. Ca și cum n-ar fi avut și așa destule bătăi de cap (după cum se știe, discuțiile au durat două săptămîni, cu numeroase nopți albe pe parcurs), ei s-au văzut încolțiți și de revendicările celor 7 000 de salariați ai organismelor comunitare. Venind într-una dintre dimineți la obișnuitele întruniri, palatul Charlemagne i-a întîmpinat cu afișe pe care scria: «*Facem grevă azi ca să n-o facem mîine*». Nu este de altfel prima oară cînd funcționarii C.E.E. recurg la grevă pentru a-și vedea satisfăcute revendicările privind salarizarea, dreptul de a fi consultați cînd se adoptă hotărîri care îi privesc etc. Așa că e probabil ca grevele lor să se mai repete și «mîine».

așteptînd la ușile speranței

În fața unui oficiu de plasare din Hamilton, fotoreporterul ziarului «The Canadian Tribune» a surprins pe cîțiva dintre cei ce vin din zori nutrinđ o fărîmă de speranță și foarte adesea pleacă pe înersat cu inimile cătrînite de dezamăgirea de a mai fi trecut o zi fără să se fi ivit perspectiva unui loc de muncă. Sînt doar cîțiva din armata celor 665 000 șomeri — 7,7% din totalul forței de muncă — pe care-i numără Canada în momentul de față.

aici a fost o fabrică

Trunchiul unui copac carbonizat — iată tot ce a mai rămas în picioare după puternica explozie care a avut loc zilele trecute într-o fabrică de petarde și artificii din Orlando (statul Illinois, S.U.A.). La început, a fost un incendiu banal — într-un atelier. Apoi focul s-a extins, provocînd explozii în lanț care au avut efectul unui adevărat cutremur. Poliția a ordonat evacuarea în grabă a populației pe o distanță de trei kilometri de la locul dezastrului. Cînd bubuirile au încetat, fabrica din Orlando devenise un morman de moloz.

aventura lui Johann Hartmann

Omul acesta nu este Martin Bormann, criminalul de război nazist căutat de atîția ani. Pînă să se ajungă însă la o certitudine în această privință, bătrînul fermier columbian de origine germană Johann Hartmann, în vîrstă de 72 de ani, a trebuit să îndure calvarul unei arestări urmate de o anchetă polițienească necruțătoare. Din clipa cînd o revistă de scandal, «Cosmos», din Columbia i-a publicat fotografia, pre-

tinzînd că l-a descoperit pe fostul Reichsleiter Bormann, polițiile mai multor țări au intrat în alertă, iar Hartmann a devenit — fără voia lui — celebru peste noapte; el era cel de-al 16-lea Bormann bănuț. Nimic nu l-ar fi salvat pe bietul fermier, nici măcar faptul că a emigrat din Germania în urmă cu 41 de ani, înainte de instalarea lui Hitler, dacă, pînă la urmă, confruntarea amprentelor lui cu cele păstrate în cazierul poliției mîuncheneze n-ar fi făcut dovada clară că Hartmann nu este Bormann. Repus în libertate, Johann Hartmann a declarat la o conferință de presă că nu se va întoarce la ferma sa de la marginea junglei columbiene, unde îl așteaptă soția sa, o indiană, pînă cînd nu va intenta cuvenitul proces de calomnie împotriva revistei «Cosmos» și că va cere daune în valoare de 2 500 de dolari.

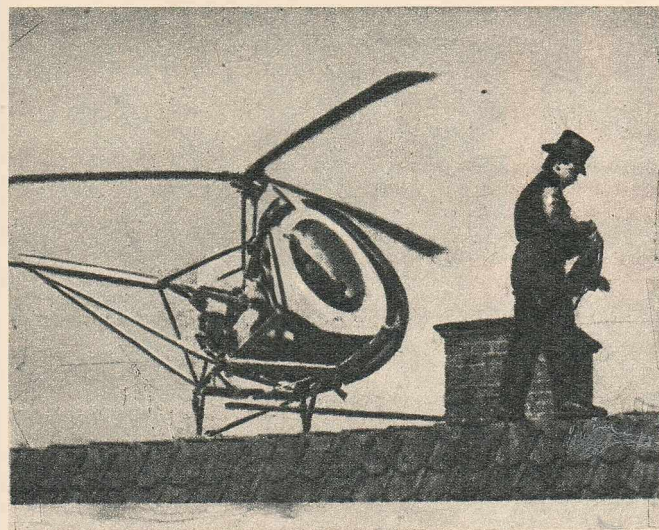
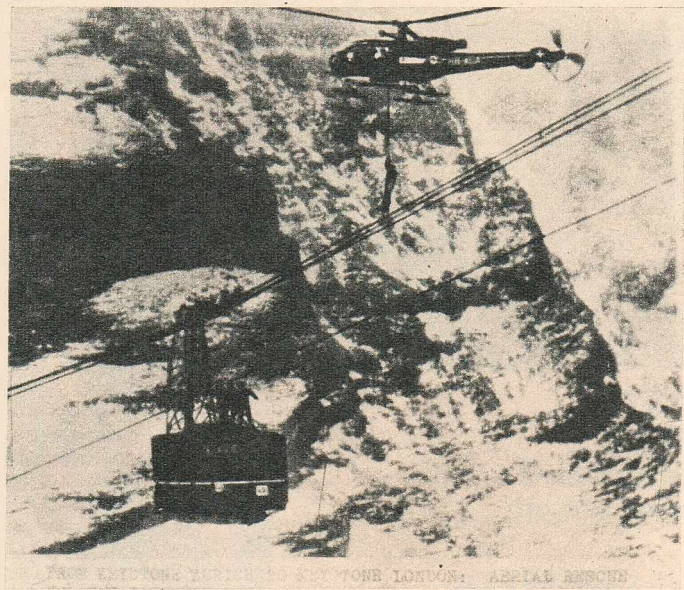
imaginea africii luptătoare

Vizitatorii recentului Tîrg panafrican de la Nairobi (Kenya) au putut remarca prezența unor exponate mai puțin obișnuite pentru o asemenea manifestare economică. Alături de diferitele mărfuri expuse, ilustrînd eforturile pentru dezvoltare economică ale tinerelor state africane independente, s-au aflat panouri prezentînd aspecte din lupta popoarelor din Angola, Mozambic, Guinea (Bissau) împotriva colonialismului portughez, diferite mărturii ale victoriilor forțelor de eliberare (în fotografie, resturi expuse ale unor avioane militare portugheze doborîte).

elicopterul salvează...

Viața celor 70 de oameni blocați la o înălțime de 750 metri într-un vagon de teleferic din Alpi atîrna de un fir de... cablu. Încercările felurite de a desprinde vagonul din punctul în care încremenise n-au dat rezultate. S-a recurs atunci la serviciul salutar al elicopterului. Pasărea metalică a executat transbordarea om cu om, pînă cînd șeful stației a putut comunica răsufliînd ușurat: «Nimeni nu mai este în primejdie». În imagine, desfășurarea dramatică a operațiunii de salvare deasupra prăpastiei.

...și servește la... coșerit

Bent Malling Mikkelsen, care își câștigă existența «la înălțime» prin coșerit, nu mai reușea de la o vreme să facă față cu mijloace obișnuite numărului tot mai mare de clienți care îl solicitau. Cu atît mai mult cu cît majoritatea acestora locuiesc răspîndiți în diferite insule daneze, situate la distanțe apreciabile unele de altele. O vreme, coșarul s-a folosit de o barcă cu motor. Era însă atîta de lucru încît tot nu răzbea. Si atunci a avut ideea năstrușnică de a recurge la un alt mijloc de transport: elicopterul. E drept, costă mai mult, dar experimentatul coșar știe să rezolve și această ecuație: aplică o «taxă de urgență» sau «de lux». Și clienții mai cu dare de mină plătesc.

cronica de trei secunde

POEMUL CALULUI NEÎMPUSCAT

Ca om care am luptat pentru demnitatea cailor
ca pentru propria-mi demnitate,
ca om care am pus viața calului nu mai presus,
dar orisicît — cît lumina ochilor lumii;
ca om care am suferit lîngă cai, în calitate de grăjdar,
noaptea, schimbul doi, la cavalerie, pe vremuri,
ca om care știu ceea ce-i un adăpoi, un pansaj și un manej,
ca om care am pierdut ceva la viața mea, cu caii,
austriacuri, eventuri, martingale,
uneori chiar pe potou, alteori chiar de la plecare,
ca om care m-am uitat îndelung în ochii cailor,
și la jareții lor, și la greabănul lor, și la coama lor,
înțelegîndu-i după cum le bătea soarele pe crupă,
ca om care a suferit din cauza lui Xenophon, Avion,
Dalia Worthy, Fanfaron, Faraon, Sultănică, Eol,
și Joppa Hanover, și Săltăreț — cel care și-a rupt piciorul
chiar sub ochii mei, la bici, la mare luptă cu Ezerjo —
ca om care a mers cu dragostea pentru Avanti K
încît știam cine e tatăl său, Avanti II,

și mama sa, Cartușel, și fratele său, și sora sa,
ca om care am avut ca melodii obsedante cunoscutele:
«Caii se duc la start, cursa începe peste cinci minute!»
sau: «Virlan, oprește!», «Tănase, oprește!», fiindcă
iapa sau armăsarul erau distanțați pentru galopuri
repetate, și ca să nu mai spun cum cînta în mine:
«Rezultatul anunțat este definitiv!» cînd câștigam,
ca om care știu că istoria calului nu e decît istoria omului,
iar istoria omului e exact aceea a călărețului —
nu pot să-mi exprim bucuria decît sub formă de poem,
aflînd că, în sfîrșit, la Paris, —calul Fest Noz,
Fest Noz, Fest Noz, Fest Noz, Fest Noz a fost drogat
cu antidepressive folosite doar în medicina umană
«ceea ce nu s-a mai întîlnit vreodată, în Europa...»,
căci nimeni nu a știut și nu știe
ce efect poate avea un antidepressiv asupra unui
pursînge în plin efort spre izbîndă...
O, Fest Noz, patruped de galop, pursînge,
enigmă a lumii, frate al meu!

Radu COSAȘU

agendă

Moartea lui MIHAIL NIKOLAEVICI KEDROV este o grea pierdere pentru arta teatrală sovietică. Artist al poporului al U.R.S.S., de patru ori laureat al Premiului de Stat, regizor și actor al Teatrului Academic de Stat din Moscova (M.H.A.T.), eminent pedagog, M.N. Kedrov și-a început activitatea în primii ani ai puterii sovietice, fiind unul dintre cei mai eminenți continuatori ai lui Stanislavski și Nemirovici-Dancenko.

Reverendul DANIEL BERIGAN, unul dintre cei 7 acuzați de a fi pus la cale un pretins complot antiguvernamental în S.U.A., se află în libertate provizorie. Recent el și-a vizitat fratele Philip, la închisoare, pentru a se consulta în legătură cu pregătirea apărării în înscenarea judiciară de la Harrisburg, sprijinită de cîțiva martori recrutați de Biroul Federal de Investigații.

ARETHA FRANKLIN, Sammy Davis junior, Quincy Jones și alți cîntăreți americani de culoare au organizat la Los Angeles un mare concert în beneficiul unui fond special destinat susținerii activității comitetului constituit în favoarea militanței progresiste Angela Davis. Succesul acestei inițiative s-a concretizat prin epuizarea unui stoc de bilete de intrare în valoare totală de aproape 40 000 dolari.

După înapoierea sa la Paris, NGUYEN THI BINH, ministrul afacerilor externe al Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, a declarat presei că tratativele cvadripartite de la Paris nu pot da rezultate dacă ele nu sînt abordate cu seriozitate de partea americană și dacă nu încetează politica de intensificare a războiului din Indochina. Se impune încetarea bombardamentelor americane asupra R.D. Vietnam și retragerea trupelor americane din Vietnamul de Sud.

Recenta întrunire a miniștrilor agriculturii ai țărilor Pieței comune «a trecut printr-o serie de peripeții și în trei rînduri ne-am găsit foarte aproape de ruptură» — a declarat ministrul francez al agriculturii, MICHEL COINTAT, la încheierea reuniunii. Aceasta datorită unor divergențe ivite între reprezentanții Franței și R.F.G. Pentru a se ajunge la un compromis, ministrul francez a trebuit să părăsească Bruxelles-ul, revenind apoi, de la Paris, cu noi instrucțiuni.

Tratativele dintre autoritățile argentinene și răpitorii directorului general al firmei Fiat din Argentina, OBERDAN SALLUSTRO, s-au prelungit mult peste termenele succesive fixate pentru eliberarea ostaticului în schimbul satisfacerii cererilor răpitorilor. Soția lui Sallustro a lansat un apel, reamintind acestora că Sallustro suferă de o gravă afecțiune cardiacă.

**NOI CONSTELAȚII
PE CALEA LACTEE**
pe marginea unei interesante
acțiuni publice organizate de
**CENTRALA
INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI**

Depășind faza debutului, — prima manifestare de acest gen a avut loc în toamna anului trecut, la cea de-a 5-a ediție a Pavilionului de mostre de bunuri de consum — Departamentul industriei alimentare din Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare și Apelor și-a propus să permanentizeze acțiunile largi cu publicul, printre acestea înscriindu-se și degustarea noilor produse ce urmează a fi lansate pe piață.

De curind, **CENTRALA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI** a rezervat consumatorilor bucureșteni, la magazinul «Fragus», o plăcută surpriză gastronomică oferindu-le spre degustare, în cadrul expoziției cu vânzare organizate cu acest prilej, un număr de 19 produse lactate proaspete, trei sferturi din ele fiind la prima confruntare cu publicul consumator.

O dată cu degustarea primului produs — lapte de consum degresat pasteurizat — avem posibilitatea înregistrării și primei impresii, redată dv. așa cum ne-a fost formulată de familia profesorului Manura Spiridon: «Se observă la laptele degresat ce ne-a fost prezentat o doză mai mare de substanțe proteice și săruri minerale decît la laptele de consum obișnuit. E bogat în proteine și sărac în grăsimi, elemente ce-l recomandă ca un excelent aliment pentru persoanele suferinde».

După consumarea altui produs, — brînza

«**DÎMBOVITA**» — un scurt dialog cu inginerul Valeriu Bîta de la Centrala legumelor și fructelor, care ne declară: «Produsul este excelent. Un conținut plăcut, prezentat într-un ambalaj modern. Personal însă mi se pare puțin prea degresat. Aș vrea să rețineți o dorință exprimată de către toți cumpărătorii: găsirea în cantități suficiente și în permanență în magazinele de specialitate a acestor produse».

Profităm de o scurtă clipă de răgaz a uneia dintre cele mai documentate îndrumătoare, ing. Magda Dumitrescu de la serviciul tehnic al Încreprinderii de industrializare a laptelui București, cu rugămintea de a ne prezenta și nouă câteva «fișe tehnice», ca să zicem așa, ale celorlalte sortimente care au de înfruntat, în continuare, verdictul exigentului public.

Referindu-se la alte câteva sortimente care sînt oferite consumatorilor, domnia-sa ne relatează:

«Diversitatea produselor pe care le prezentăm astăzi ne vor permite realizarea unor observații concrete, consemnarea opiniilor reale ale consumatorilor referitoare la aceste produse».

Ne-am străduit să prezentăm, de exemplu, un original sortiment de **LAPTE BĂTUT DIETETIC**, preparat din lapte de vacă smîntînit parțial, concentrat, cu adaos de cultură de bacterii lactate selecționate. Conținutul redus în gră-

simi (0,1%) recomandă folosirea acestui lapte, cu gust plăcut, răcoritor, cu precădere în alimentația dietetică a consumatorilor de toate vîrstele, în special a celor cu afecțiuni hepatice și gastrice.

Un alt produs care se servește în prezent, cu regim special, îl reprezintă și **IAURTUL DIETETIC**, un excelent preparat din lapte de vacă smîntînit și pasteurizat, care întrunește toate calitățile dietetice ale iaurtului obișnuit, la care se adaugă și faptul că, fiind lipsit de grăsimi, se recomandă persoanelor suferinde.

Încercăm în general să oferim consumatorilor o gamă bogată de produse lactate proaspete, din care aș aminti: excelentul produs **CHEFIR** — obținut din lapte de vacă pasteurizat și însămînat cu o maia specială obținută din granule de chefir; o apetisantă **CREMĂ DE IAURT**, preparată din lapte pasteurizat cu adaos de 1,5% zeamil, caracterizată printr-un gust și o aromă plăcută specifică sortimentului de gem adăugat — căpșuni, vișine, cireșe, zmeură, piersici, prune etc.; de asemenea, tot în intenția noastră a fost prepararea unui reușit sortiment de **FRIȘCĂ ÎMBUTELIATĂ** în sticle de 0,250 l, ca și a altor derivate de genul acesta ale laptelui, cum ar fi: iaurtul concentrat cu zahăr, fructola, înghețata cu zmeură sau tortul cu înghețată și iaurtul cu arome».

Lăsăm în continuare pe interlocutoarea

noastră să-și officieze serviciul de veritabilă gazdă ospitalieră și documentat ghid și ne interesăm de impresia pe care o face un alt produs, brînza «**APERITIV**».

«O brînză excepțională! Adaosul de condimente, chimion, boia, piper, îi dă un gust pîcant, recomandînd-o cu brio pentru servirea ei la sandvișuri, tartine. De remarcant și ambalajul modern în care se prezintă».

Cu speranța că o vom găsi în permanență în magazine, transmitem pe această cale felicitările adresate producătorilor de Jeni Călin, consumatoare care a formulat aprecierile de mai sus.

Aceleași bune aprecieri le acordă publicul consumator altui sortiment prezentat de asemeni «în premieră» — brînza proaspătă «**DELICIA**». Înlocuitoare excelentă a brnzei proaspete de vaci, un preparat din lapte de vacă smîntînit cu adaos de smîntînă dulce pasteurizată și puțină sare.

Celelalte brînzeturi: crema «**ILFOV**» — sortiment de brînză proaspătă, preparată din lapte de vacă pasteurizat cu adaos de culturi de bacterii lactice selecționate; brînza «**TILSIT**» — sortiment fermentat fabricat din lapte de vacă pasteurizat, folosit ca excelent aperitiv sau ca desert, însoțită de fructe; «**FAVORIT**», un alt produs pasteurizat (brînză «**DÎMBOVIȚA**» cu adaos de smîntînă), cu adaos de culturi selecționate, folosit în diverse preparate culinare; delicioasa brînză «**AROMA**» — cu adaos de zahăr și arome (vanilie, cacao) sau de gemuri de fructe (vișine, caise, cireșe etc.), au reprezentat pentru toți consumatorii prezenți la interesanta acțiune a Departamentului industriei alimentare nu numai consemnarea unei plăcute revelații culinare, ci credem că, în primul rînd, satisfacția de a constata că producătorii din acest sector depun eforturi susținute pentru a ne oferi nouă, consumatorilor, o bogată varietate de sortimente noi, împlinindu-se astfel un vechi deziderat.

În final ne adresăm inginerului Teodor Palincas, directorul general al **CENTRALEI INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI**.

— Deși întrebarea noastră e poate cam prematură — degustarea s-a încheiat de abia acum cîteva minute — o adresăm cu intenția de a afla dacă acțiunea de azi și-a atins scopul propus?

— Rațiunea care a stat la baza acțiunii de astăzi e lesne de înțeles: informarea consumatorilor despre tendințele noastre privind diversificarea produselor lactate și informarea — de astă dată a noastră — asupra modului cum sînt apreciate aceste produse de către public.

Paralel cu aceasta, cred că la reușita acțiunii de astăzi au contribuit și alți factori de loc neglijabili: produsele au fost aduse direct din secțiile de fabricație; consumatorii au avut posibilitatea să discute direct cu producătorii, exprimîndu-și în acest fel opiniile și sugestiile.

— Ce alte acțiuni similare intră în prevederile centralei?

— În planurile noastre mai figurează o serie de manifestări de acest gen, dintre care nu a lipsi o vizită a unui număr apreciable de cetățeni la Fabrica de produse lactate București, pentru ca să ia cunoștință de modalitățile de preparare a acestor sortimente, de noutățile tehnologice intervenite în procesul modern de preparare a laptelui, apoi, de acolo, o vizită în rețeaua comercială pentru vizionarea modalităților de desfacere a acestor produse, diverse testări la brînzeturile care se livrează în Capitală, la marile magazine. Se va crea posibilitatea cumpărării sortimentului de brînză dorit, după ce inițial s-a făcut pe loc degustarea produsului respectiv, prezentat, fiecare sortiment, pe tăvi destinate special degustării; popularizarea prin întreaga gamă de modalități a produselor noi, în așa fel încît consumatorul să fie edificat atunci cînd intră în magazin asupra produsului pe care urmează să-l cumpere.

Aceste acțiuni se vor iniția și în orașele reședință de județ. Scopul final al tuturor acestor manifestări, indiferent de genul și modalitățile lor de desfășurare, este testarea reală a publicului, în dorința de a-i putea afla exact opiniile în legătură cu produsele noastre, pentru a-i putea oferi astfel sortimente pe măsura exigențelor lor, într-o permanentă creștere.

Emil CIULEI
FLĂCĂRA PUBLICITATE

flacăra **F** *album*

STEPHEN BOYD, actorul american reîntilnit de curînd
în filmele «Călătorie fantastică» (pe micul ecran)
și «Căderea Imperiului roman» (la Cinematecă).

